

ראתה . חמור בוסת
הקפיצות שוסת הקפיצו'
בין שהוא מקורב יותר
מעונה בינונית בין
שהוא מרחק יתר מיכן
לעולם היא חוששת
לימי עונה בינונית שאני
אומר אורח בעונה
בינונית בא ובעלה
מחשב ימי עונה בינונית
ובא עליה . מי שיש
לה וסת קבוע והגיע עת
וסתה ולא ברקה בשעת
וסתה אסורה עד
שתברוק . ברקה עצמה
אפילו לאחר כמה ימים
אם מצאה מהור מהורה
שוסתות מרבריהם כמו
שאמרנו וה'ה למי
שאינו לה וסת והגיע יום
שליש לראייתה שהיא
עונה בינונית ולא ברקה
ביום העונה הרי זו
אסורה עד שתברוק ואם
ברקה לאחר העונה
ומצאה מהור מהורה
יש לה וסת שאינה קבוע
והוא לה בפתוח מעונה
בינונית כגון שראתה
לילה וכיצא בזה אע"פ
שלא ברקה כיון שלא
הרגישה בדם הרי זו
מהורה בלא ברקה
כלל :

ופרשיי ז"ל תוך ימי עונתה שלשים יום
לראייתה אבל לאחר ימי העונה בעיא
ברקה הואיל וסתם נשים חזיאן לסוף עונה
ושמעינן מינה דאשה שאין לה וסת בעלה
מזהר עליה ביום העונה דהא לא אשכחן
מאן דפליג עליה דר"ל ואפי' בבא מן הדרך
וכ"ש בשוהא עמה בעיר אהנין בפרק כל
היד כל הנשים בחוקת מהרה לבעליהן
והבאים מן הדרך נשיתם להם בחוקת
מהרה ואמרינן עלה בגמרא למה לי למיתני
והבאים מן הדרך סריא ה"מ היכא דאיתיה
במתא דרמיא אנפשיה וברקה אבל היכא
דליתיה במתא לא קמ"ל . אמר רב הונא
לא שנו אלא שלא הגיע עת וסתה אבל
הגיע עת וסתה אסורה וסתות דאורייתא
כלו' אע"פ שהמתין עד כדי שתוכל לספור
ולטבול דכיון דוסתות דאורייתא הרי זו
כאלו ודאי ראתה וכל שהניחה בחוקת
מומאה הרי היא בחוקת מומא' עד שתאמר
לו מהורה אני . רבב"ח אמר אפילו הגיע
עת וסתה מותרת וסתות מדרבנן . פירוש

מ"ה העיקר ובהעקב העיקר נסתלק המפל ויש ראייה מרתני
כפ' האשה היתה למורה להיות רואה עם הנץ החמה
אינה אסורה אלא עם הנץ החמה דברי רבי יוסי רבי
יהודה אומר כל הלילה שלה כלומר כל הלילה אסורה
ואקימנא לה דהגילה למיחוי בסוף ליליא סמוך להנץ
החמה דכל היכא דתני עם לאלתר ממש משמע ואם איתא
הל לרבי יהודה למיטר כל הלילה וכל היום שדה דא"א
שלא נכנס הראייה לתוך ההנץ מעט . ועוד דסתמא
קתני היתה למורה להיות רואה ולא מפליג בין רואה ראייה
מזוכה לרואה ראייה מועטת ואפי' קתני כל הלילה שלה
אבל ימא שריא . וכן דעת ר"ז הלוי ז"ל . ואף הרב
כ"א ז"ל כתב ראייה זו והברייתא השנויה שם בפרק האשה
אלא שהוא ז"ל הכריע כמברא הראשונה שצריכה לחוש
לכל זמן המשכתו . ושמעתין דפ"ק דנדה ודאי מברעת
מפני דאינה חוששת אלא לעונת עיקר התחלתו וכמו
שכתבנו אלא שקשה לי קצת מדאמרי' בפ"ק דנדה גבי
תינוקות הגיע זמנה לראות אפילו שופעת כל שבעה אינה
אלא כראיה אחת ופוסקת היא לה כשתי ראיות
אלמא ראייה שניה שבתוך ימי נדתה לאו בתר ראייה
ראשונה שריא לה כלומר דאין דמים אלא מחמת ראייה
ראשונה אלא כראיה שניה בפני עצמה חשבינן להוכיזין
שכן אם פוסקת וחזרת ורואה תחוש לטלו . וי"ל דהתם
דוקא לתחזיקה בדמים הוא שאמרה ונפקא מינה
לטהרות ואי נמי לבעל ולענין כתמים אבל מ"מ התחלת
הראיה היא העיקר לענין קביעות הוסתות ואף לביאת
האורח ובהסלקת העיקר מסתלק המפל . וכן נ"ל עיקר .
מבר כתבנו למעלה דוסתות דגופא דעיטושין ופיהוקין
וכיצא בהן אם הוסת פשוט בלא הרכבת ימים אינה
חוששת אלא לשעת הוסת בלבד ואינה חוששת אפי'
לסוף אותה עונה ובלבד אם כל הראייה מובלעת בתוך
עמה כלומר שאינה רגילה לראות לאחר שפסקה
מלקתעטש או מלפסק אבל אם הראייה נמשכת לאחר
דפסקת העיטוש והפיהוק יש לומר שחוששת לכל העונה
ותמונא דברי ר"ז הלוי ז"ל אינה חוששת לאחר שעת
דסת כלל לפי שאין הולכין אלא אחר דתחלת הוסת .
ועתה נבאר מי שאין לה וסת קבוע אם צריכה לחוש
עונה בינונית שהוא שלשים יום הואיל ורוב נשים דרבנן
האנות בעינה בינונית אם לאו כבר כתבנו שהוסת
שאינו נקבע שלשה פעמים אינו קבוע וכתבנו שאע"פ
שאנו קבוע חוששת לו עד שתעקר ממנה פעם אחת .
במד הרי שראתה ולסוף עשרים חזרה וראתה לכשיגיע
יום עשרים חוששת לאותו יום ואסורה כל אותה עונה אם
חזרה וראתה הרי זו תיששת ג"כ ליום עשרים אחרים אם
ראתה הרי זו וסת קבוע ואם לא ראתה הרי זה נעקר
שוב אינה חוששת לו . אע"פ שלא ראתה ליום עשרים
מששת ליום שלשים לראייתה לפי שהיא עונה בינונית
לרוב הנשים ולפיכך חוששין שמא יבא אורח בזמן הרגיל
באלרובן של נשים דתנן בפרק כל הוד כל הנשים
בחוקת מהרה לבעליהן והבאין מן הדרך נשיתן להן
סחוקת מהרה ואיתמר עלה בגמרא אמר ריש לקיש משום
ביתרודה נשיאה והוא שבא ומצאה בתוך ימי עונתה .

דוקא בששהא עד כדי שתוכל לספור ולטבול . והא דרבב"ח
דרבי יוחנן רביה הוא דאמר רב שמואל בר אבא אמר רבי
אבא אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן אשה שיש לה וסת
בעלה מחשב ימי וסתה ובא עליה דכיון דוסתות דרבנן לא
אמרינן ודאי ראתה אלא אימר לא ראתה ואת"ל ראתה אימר
טבלה . ואנן קייל כמ"ד וסתות דרבנן ולא שנה אשה דעלמא
ולא שנה נערה שבושה לטבול בלא תביעת הבעל לפי שאין
ראייתה ודאי אלא ספק וכדאמר ליה רב שמואל בר אבא
לר' אבא אמר רבי יונה אפילו ילדה דבזיזא למיטבל .
ופרשיי ז"ל ילדה נערה מלשון קח לי את הילדה . כלומר מי
א"ר יוחנן אפי' נערה דבזיזא למיטבל כלומר שבושה היא
מליטבל א"ל אמו ודאי ראתה מי א"ר יוחנן אימר דאמר ר'
יוחנן ספק ראתה ספק לא ראתה את"ל ראתה אימר מבלה
וכיון שכן אף בילדה אומר כן דספק ספיקא היא . ואע"פ
שד"ח ז"ל ילדה שהיתה מעוברת וילדה . מ"מ מדברי רש"י
ז"ל נשמע כן ואלא מיהו אם לא שחה עד כדי שתוכל לספור
ולטבול אסורה ואע"פ דוסתות דרבנן דאימר ראתה כיון
דרוב הפעמים אורח כוסנו בא . ואלו ראתה ודאי לא טבלה
שהרי אין שהות לספור ולטבול הילכך אסירא . ודוקא בשיש
לה וסת לימים לחודיהו אבל יש לה וסת לימים ולקפיצות
אע"פ דהגיע יום הראוי לקפיצה מותרת דכיון דבמעשה תליא
מילתא אימא לא קפצה ואפי' למאן דאמר וסתות דאורייתא
וכ"ש למ"ד וסתות דרבנן . דאמרינן התם רב אשי סתני הכי
אמר רב הונא לא שנו אלא שאין לה וסת לימים ויש לה וסת
לקפיצות דכיון דבמעשה תליא מילתא אימר לא קפיין ולא
חזאי אבל יש לה וסת לימים אסורה וסתות דאורייתא רבה
בר בר חנה אמר אפילו יש לה וסת לימים מותרת וסתות
דרבנן . מ"מ מסתבר לי שהוא חושש לה לעונה בינונית דכיון
דוסתה תלוי במעשה ואימר לא קפצה ודא ראתה מחמת
קפיצה א"כ אני חושש שמא בא האורח בעונה בינונית
מעצמו ומחשב ימי עונה בינונית ובא עליה . ובוה חמור
הוסת

לד. השאילה תלויה וכבסה אותו ולבשתו ומצאה עליו כתם, רואין אם דם הכתם מגליד השניה טמאה והראשונה אין חוששין לה, ואם היה מקדיד בידוע שלפני הכבוס, וזו טהורה והראשונה טמאה¹⁶⁴.

לה. בדקה חלוקה ומצאה טהור, והשאילה אותו לחברתה ולבשתו ונמצא עליו כתם כשהחזירנו, השואלת טמאה ואינה תולה בבעלת החלוקה, שהרי בדקה אותו קודם שהשאילתו לה¹⁶⁵.

לו. ארוכה שלבשה חלוקה של קצרה ונמצא בו כתם, אם מגיע כנגד בית תורפה טמאה ואם לאו טהורה, שכתם זה של קצרה הוא¹⁶⁶.

לז. שלש נשים היו ישנות כאחת והיו משולבות זו בזו ונמצא דם תחת א' מהן כולן טמאות¹⁶⁷, בדקה אחת מהן עצמה מיד ומצאה עצמה טהורה, הרי השתים טמאות והיא טהורה, בדקו השתים ומצאו טהור הרי הן טהורות והאחת טמאה, בדקו כולן ומצאו עצמן טהורות הרי כלן טמאות, שדם זה מהן בא ואין כאן ראייה שנתלה בא' יותר מחברתה¹⁶⁸, בדקה א' מהן מיד ומצאה טמאה השתים טהורות תולות הכתם בזו¹⁶⁹.

לח. היו כולן ישנות כל א' וא' במקומה ועלו דרך מרגלות המטה ונמצא דם תחת האמצעית שלשתן טמאות, תחת הפנימית היא ושבעדה טמאות והחיצונה טהורה, ואם לא עלו דרך מרגלות המטה אלא שלשתן עברו דרך החיצונה כולן טמאות שמא דרך עברתן נפל הדם מהן¹⁷⁰.
לט. בד"א שבדקו כולן ומצאו טהור או שלא בדקה א' מהן, אבל אם בדקה א' מהן מיד ומצאה טהורה וחברתה לא בדקה תולה הטהורה בזו שלא בדקה, וה"ז שלא בדקה טמאה, וכן אם בדקה ומצאה טמאה בזו תולין והשאר

טהורות, והוא שבדקה עצמה מיד כשראו הכתם בעוד שהן שוכבות על המטה, או שמצאו אותן כשהן עומדות ממנה, אבל עמדו להם משם ולאחר מכן מצאו הכתם, אעפ"י שבדקה אחת מהן מיד אחר המציאה ומצאה טהור או טמא כולן טמאות¹⁷¹.

מ. שלש נשים שישבו כאחת על ספסל אחד כשהן עירות, ונמצא דם תחת אחת מהן היא טמאה והשאר טהורות, שהרי בריא לה שלא נשמטה למקום חברתה, נמצא ביניהן כולן טמאות¹⁷².

מא. שלש נשים שלבשו חלוק אחת או שישבו על ספסל א' זו אחר זו ונמצא עליו דם, יראה לי¹⁷³ שאעפ"י שבדקה זו עצמה מיד ומצאה טהור כלן טמאות, שהדבר קרוב לתלות בה יותר מחברותיה, שכל המציאות במקום מציאתן תולין אותן להחמיר, בדקה מיד ומצאה טמאה הראשונה טהורות, בדקו הראשונות עצמן בשעת מציאת הכתם לא הועילו כלום שכבר פשטו אותו¹⁷⁴.

מב. אין כל הדברים אמורים אלא בזמן שכולן שוות, אבל אם היתה א' מהן ראויה לדאות וא' אינה ראויה, הראויה טמאה ושאינה ראויה טהורה¹⁷⁵.

מג. כיצד היתה אחת מעוברת וא' שאינה מעוברת המעוברת טהורה ושאינה מעוברת טמאה, מניקה ושאינה מניקה מניקה טהורה, זקנה ושאינה זקנה זקנה טהורה, בתולת דמים ושאינה בתולת דמים בתולה טהורה¹⁷⁶, ואיזו היא בתולת דמים כל שהגיעה זמנה לראות ולא ראתה מעולם בין בעולה בין בתולה¹⁷⁷.

מד. בד"א בזמן שישנו משולבות או שעלו דרך זו על זו, אבל עלו דרך מרגלות המטה ונמצא כתם תחת אחת מהן, היא והסמוכה לה

טמאה אעפ"י שאינו ראויה¹⁷⁸ לראות, וחברתה טהורה אף עפ"י שראויה לראות כמו שבאדנו¹⁷⁹, וכן הדין ביושבות על ספסל אחד ונמצא דם תחת א' מהן שאין תולין לעולם אלא בה, וכן יראה לי בחלוק וספסל שישבו עליו זו אחר זו שהראשונות תולות באחרונה שראויה לדאות, והיא אינה תולה בהן אעפ"י שהן ראויות לדאות, והיא אינה ראויה, שהדבר קרוב בה יותר כמו שביארנו¹⁸⁰.

מה. המקנחת עצמה בעד הבדוק לה וטחתו ביריכה או שהניחתו תחת הכר או תחת הכסת ונמצא עליו כתם (אפילו) משוך טמאה בכל שהוא, ואם עגול עד שיהא בו כגריס ועוד כשאר הכתמים, הניחתו בקופסא אפילו עגול טמאה בכל שהוא¹⁸¹.

מז. בדקה עצמה בעד שאינו בדוק לה והניחתו בקופסה ולמחר מצאה עליו דם, יראה לי שהיא טהורה לגמרי¹⁸², והראשונים הורו בזה להחמיר¹⁸³ והוא שיהא הכתם כגריס ועוד בין עגול בין משוך, וכדבריהם דאוי לנהוג.

מח. הראויה כתם צריכה בדיקה להפסיק בטהרה, ומונה נ' נקיים חוץ מאותו יום כמי שראתה דם¹⁸⁴.

מח. אין בכתמים משום וסת, כיצד מצאה כתם בד"ח אפילו ג' פעמים לא קבעה ולא עקרה אותו, חוץ מכתמי העד הבדוק לה שהן מטמאין בכל שהוא והרי הן כראיות לכל דבר¹⁸⁵.

פרק חמישי

יש אשה שיש לה יום קבוע לראייתה, כגון שהיא דואה מכ' יום לכ' יום, או מל' יום לל' יום או פחות או יותר, והוה הנקרא וסת הימים¹⁸⁶, ויש שאין לה יום קבוע אלא שהיא מרגשת בעצמה קודם שיבא הדם כגון שהיא

מפקת או מעטשת וחוששת בפי כריסה וכיצא בהן, והוה שקראו חכמים וסת הגוף¹⁸⁷, ויש אשה שאין לה וסת כלל ואינו רואה ביום קבוע ולא מרגשת באורעות הללו עד שיבא הדם¹⁸⁸.
א. כל אשה שאין לה וסת חוששין לה בתחלתה שמא תראה מחמת תשמיש, לפי צריכה לבדוק עצמה לפני תשמיש בעד א', אם מצאה טהורה משמשת ולאחר תשמיש מיד בודקין היא ובעלה בב' עדים א' לו וא' לה, עשתה כן ג' פעמים ולא ראתה מחמת תשמיש מותרת לשמש בלא בדיקה, ואם מצאה דם ג' פעמים בעד שלו או בשלה מיד לאחר תשמיש, הוחזקה להיות רואה מחמת תשמיש ואסורה לבעל זה לעולם כמו שיתבאר¹⁸⁹, ובוה הורו מגדולי המורים¹⁹⁰.

ב. והנשים שיש להן וסת משמשות שלא בשעת וסתן ואינן צריכות בדיקה, ובוכל ושונה כמה פעמים ואין צריכין לבדוק כלל לא לפני תשמיש ולא לאחריו ולא בין תשמיש לתשמיש, לא הוזכרו בהן בדיקת עדים בתלמוד אלא בעסוקות בטהרות¹⁹¹.

ג. בין שיש להן וסת בין שאין לה וסת והוחזקו שלא יהו רואות מחמת תשמיש, הרי כולן לבעליהן בחזקת טהרה, ובאין ומשמשין עמהן בין עירות בין ישנות, במה ד"א בזמן שהניחו אותן בחזקת טהרה, אבל הניחו אותן טמאות הרי היא אסודה לו עד שתאמר טבלתי וטהורה אני¹⁹².

ד. הבאין מן הדרך נשיהן להן בחזקת טהרה והוא שבא ומצא אותה בתוך ימי עונתה¹⁹³.
ה. כמה היא עונה ל' יום מתחלת ראייה להתחלת ראייה אחרת, שרוב נשים כך הן רואות מל' לל'¹⁹⁴, בד"א באשה שאין לה וסת, אבל באשה שיש לה וסת לימים ה"ז מחשב ימי וסתה אם הגיע שעתו הרי היא בחזקת טמאה אצלו¹⁹⁵.
ו. היה לה וסת הגוף ואין לה יום קבוע הרי

פ"ז הטי"ו. 190 נדה יב ב ועי' מ"מ פ"ב הטי"ז שהביא כל דברי רבנו, ויסוד הדברים בבעל הנפש. 191 יב א, מ"מ שם בשם רבנו ועיי"ש בהשגות הראב"ד. 192 גמ' שם. דמב"ם שם ה"ט, ובמ"מ שם הביא מרבנו כה"ע עד אות ח. ועי' טוש"ע סי' קפד. 193 טו, א. 194 עי' רש"י טו, א, ועי' גמ' ט, ב וכמה עונה וכו' עינה בינונית ל' יום, וטור רס"י קפט. 195 גמ' שם. 196 גמ' שם.

178 [צ"ל: שאינם ראויים — הגרא"ז]. 179 משנה סא א ולעיל אות מא. 180 עי' טור. 180 יד א. 181 משנה נת, ב ועי' מ"מ פ"ד מאיס"ב הי"ח וש"ע סעיף לד. 182 יד ב. 183 דמב"ם שם ה"ט. 184 ראה לעיל אות א, וגמ' נג ב וטור דס"י קצ. 185 בעה"נ וטור סו"ט קצ. 186 עי' סג א: התם בוסתות דיומי הכא בוסתות דנופא, ועי' עמוד ב. 187 סג ע"א. 188 דמב"ם איס"ב פ"ח ה"א. 189 לקמן

משום דאנו תולים במקום מציאתן לחומרא וכן כתב בהלכה מה. אבל הרמב"ם בפ"ט הל' לב כלל דין חלוק ומטה ביהו. ומצאתי שהמקמ"ח בגליון ביו"ד העיר בזה, והקשה על שיטת הרמב"ן מהשאילה חלוקה לנה ולנכרית ואח"כ לבשה, ונראה התם כיון תולין הקלקלה במקלקל ליכא הוספת טמאה כלל ותולין בדרבנן, ואף בדקה ומצאה טמאה נמי טמאה הלא הכתם מ"מ הכתם נמצא קודם הבדיקה — הגהות הגרא"ז]. 175 ס, ב. 176 שם, דמב"ם ה"ג, ש"ע סעיף גב. 177 משנה ז, רע"ב גמ' ח ב.

היא אצלו בחזקת טהרה עד העונה כמי שאין לה וסת ¹⁹⁶.

ז. חשב בעלה ימי וסתה או ימי עונתה והרי יש לה שהות אח"כ שתספור ותטבול ה"ז בחזקת טהרה ומותרת לו בין עירה בין ישנה, שהרי ב' ספיקות הן שמא לא ראתה ואם ראתה שמא טבלה ¹⁹⁷.

ח. היה משמש עם הטהורה ואמרה לו נטמאתי לא יפדוש והוא בקשיו שיציאתו הנאה לו כביאתו ¹⁹⁸, ואם פורש הוא בקשיו חייב כרת כמי שבעל נדה, כיצד יעשה נועץ צפרני רגליו בקרקע ושוהא ואינו מזדעזע עד שימות האבר ואח"כ נשמת ממנה ¹⁹⁹.

ט. האשה שיש לה וסת אסורה לשמש כל עונת הוסת, אם וסתה ביום אסורה לשמש כל אותו היום ואם וסתה בלילה אסורה לשמש כל אותו הלילה ²⁰⁰, שמא תדאה דם שאורח הנשים בזמנו הוא בא ²⁰¹, אפילו היה וסתה סמוך לשקיעת החמה אסורה לשמש כל היום ²⁰².

י. עבר הוסת ובדקה ומצאה טהורה מותרת לשמש, לא בדקה אעפ"י שלא הרגישה שבא ארח אסורה עד שתבדוק ²⁰³.

יא. כיצד האשה קובעת וסת ראתה היום תחלה, וחזרה וראתה לוסף כ' יום אם הפליגה כן ג' פעמים שהן ראיות ד' ²⁰⁴ ה"ז וסת קבוע, שהרי החזקה זו ג' פעמים לראות מכ' לכו', ולמה לא החזקה בראיה ג' מפני שראיה ראשונה בתחלה דאתה אותה ולא היתה בהפליגה וכשתראה ד' ראיות הוא שתהא מחזקת להפליג ראיותיה מכ' לכ' שהרי הפליגה ג' פעמים ²⁰⁵. יב. כשם שהאשה קובעת וסת בהפלגות שוות כמו שביארנו, כך היא קובעת בימי החדש שוין, כיצד ראתה בא' בניסן ובא' אייר ובא' בסיון ה"ז קבעה וסת לר"ח אעפ"י שזה מלא וזה חסר ²⁰⁶. ראתה ביום ט"ו בחדש שלאחריו, וביום י"ז בחדש שלאחריו, ויום י"ח בחדש האחר קבעה לה וסת לדילוג הראיה, שהרי דלגה ג' ²⁰⁷.

חדשים, ויום י"ט בחדש שלאחריו הוא יום וסתה, ויום כ' מן החדש הבא, וכן מדלגה לעולם ²⁰⁸. ראתה עכשיו וביום ל' וראתה שלישיית לל"א ורביעית לל"ב קבעה לה וסת לדילוג של הפלגות, בין שהרחיקה דילוגה הרבה בין שלא הרחיקה אלא יום א', קובעת לה וסת לדילוג השנה ²⁰⁹.

יג. בכל ענין שתהא האשה משנה ראיותה קובעת לה וסת, אפילו ראתה בא' בניסן ובא' בסיון ובא' באב קבעה לה וסת לר"ח לסירוגין, אבל ראתה בא' בניסן ובא' באייר ובא' בתמוז לא קבעה לה וסת שהרי הפסיקה בר"ח ²⁰⁹. יד. אין האשה קובעת וסת אלא בעונות, אפילו ראתה ג' ד' חדשים זה אחר זה והיתה ראיה ראשונה בליל החדש והב' ביום החדש והג' בלילו אין כאן וסת, וכל מקום שנאמר בענין זה יום אין משמעו אלא עונה או יום או לילה ²¹⁰.

טו. דין התלמוד שאין האשה קובעת וסת בימי נדה ולא בימי הזיבה, כיצד ראתה בא' בניסן וחזרה וראתה בו' בו ונעשה כן ג' חדשים לא קבעה וסת לז' בחדש אפילו ראתה בא' בחדש ובי"ח בו כמה פעמים לא קבעה וסת אלא לר"ח, שכל ז' ימי נדה אחר הראיה הראשונה הן הולכין, וי"א שלאחריה דמים מסולקין ממנה ואין ראוייה לקבוע וסת, אפילו ראתה בא' בניסן ובז' בו וראתה בו' באייר וכן בסיון לא קבעה וסת, ראתה ב' ר"ח ובג' ראתה בכ"ה בחדש ובר"ח קבעה לה וסת לר"ח, שרגלים לדבר שהרי הראשונים ממעין סתום ראתה אותם ועכשיו ג"כ ראתה בזמנה בר"ח ודמים יתרים הם שניתוספו בה, ומיהרו לה להקדים וחוששת ליום הקדימה שמא וסת אחר היא קובעת ²¹¹.

טז. בזמן הזה שהתמירו בנות ישראל על עצמן שלא יהיו צריכות למנות ימי הנדות וי"א יום שלאחריה והחזיקו עצמן טעות, ירא' לי

197 שם והכל במ"מ שם. 198 משנה שבועות יד ג, רמב"ם איסור"ב פ"ד ה"א. 199 שבועות יח ב, 200 סג ב רמב"ם שם פ"ח ה"ג. 201 ע"ש טו א, 202 סג ב, 203 טו א כ"ב, ועי' תוס' שם ד"ה ורב נחמן, ועי' מ"מ פ"ח ה"ג מרבנו. 204 [בחדושי סו, א כתב והפליג שיה קובעת בב' ראיות וכן להלכה כתב כדעת הראשונים — הגהות הגר"א]. 205 סו א דוסת ההפלה לא נקבע בפתח מדי ראיות, ועי' טור ריש סי' קפט. 206 נדה שם, ועי' מ"מ פ"ח ה"ז מרבנו. 207 עי' נדה שם, ומ"מ שם. 208 עי' גמ' שם, וטור שם ומקורו מרבנו ומ"מ שם. ועי' בעה"ט שער החסמות. 209 והובא בטור שם וש"ע סוף ט. 210 עי' ג' בעה"ט שם טור וש"ע סוף יג. 211 לט א וב, וכל הדברים בטור

שכך דינן בוסתות שהן קובעות אותן אפילו בתוך ימי נדה וזיבה, הגע עצמן שראתה א' בחדש וז' בו, וחזרה וראתה בו' בחדש ב' פעמים אתה אומר לא קבעה וסת, ושמא ראיה הראשונה שבר"ח מימי י"א היתה ושל ז' בחדש תחלת נדה וראוי' לוסת הית' רואה ב' וג' ימים והיו הראשונים תוך י"ח לראיה שקדמה והשאר ראויין לנדה, הרי האחרונים קובעין וסת מן הדין ולא הראשונים, ואם אתה מנהיג כדיון זה עכשיו, הרי החזרת בנות ישראל למנות ז' וי"א דבר שנשכח מהן לגמרי, לפיכך אפילו ראתה מט"ו לט"ו ד' פעמים קבעה לה וסת וכן כל כיוצא בזה ²¹².

יז. פעמים שהאשה קובעת וסת בתוך וסת כיצד, ראתה ג' פעמים בר"ח ובד' ראתה בכ' בחדש ²¹³ ובר"ח וכן בחמישי וכן בששי הרי אשה קבעה לה ב' וסתות, וכן כל כיוצא בזה ²¹⁴.

יח. כבר ביארנו ²¹⁵ שכל אשה שוסתה קבוע לימים אסורה לשמש בכל עונת הוסת ולאחר הוסת עד שתבדוק ותמצא טהור, ואפילו קודם שיקבע לה הוסת חוששת, כיצד ראתה בא' בחדש זה לכשיגיע א' בחדש השני אסורה לשמש בכל אותה עונה ²¹⁶, א"כ מה בין וסת הקבוע לוסת שאינו קבוע, שוסת הקבוע אעפ"י שעברה עונתו ולא הרגישה שבא בזמנו אסורה לשמש לעולם עד שתבדוק ותמצא טהור, והוסת שאינה קבוע אם הגיע אותו וסת ולא בדקה ולא ראתה כיון שעברה עונתו מותרת לביתה ²¹⁷.

יט. הוסת הקבוע חוששת לו עד שיעקר ממנה ג' פעמים בבדיקה ²¹⁸, והוסת שאינה קבוע אפילו ראתה בו ב' פעמים מכיון שהגיע זמנו ולא תראה אעפ"י שלא בדקה נעקר ממנה לגמרי ושוב אינה חוששת לו ²¹⁹.

כ. וסת החדש חוששת לו בתחלתו בפעם א' כמו שביארנו, אבל וסת ההפלה אי"א לחוש לו עד שתראה ראיה שניה, שהרי אינה יודעת לאיזה זמן היא מפלגת, נמצאת אומר שהרואה דם בר"ח ניסן חושש' לר"ח אייר, ראתה בו

חוששת לר"ח סיון, ראתה בו הוקבע הוסת לראשי חודשים, לא ראתה בר"ח סיון נעקר וסת ר"ח וחוששת לב' בסיון אפשר שתראה ותקבע הוסת להפלגות מל"א לל"א, שהרי ראית ר"ח ניסן שזה בהפלגה לראית שני בסיון שניסן מלא ואייר חסר ²²⁰.

כא. לעולם חוששת לב' חששות הללו לוסת החדש ולהפלגה עד שיקבע לה אחד מהן ג' פעמים כדינו, כיצד ראתה בא' בניסן ובכ' בו חוששת לא' באייר מפני ר"ח ניסן, ואם לא ראתה חוששת לתשעה בו לשיעור הפלגה של כ', ראתה בט' בו או שלא ראתה בו חוששת לכ' באייר, שמא בימי החדש תקבע וסת שהרי ראתה בכ' בניסן, וכן היא חוששת לשניהם עד שתקבע וסת הפלגה בד' ראיות, או וסת החדש בג' או שתעקר הא' בעקירת פעם אחת, ראתה בא' בניסן ושמרה לאייר ולא ראתה, מותרת לשמש בר"ח סיון ואינה חוששת לוסת הסירוג עד שתראה בו ²²¹.

כב. וסת הדילוג אינה חוששת לו עד שתקבענו, כיצד ראתה בר"ח ניסן ולסוף כ' חוששת להפלגה זו, עבר יום כ' ולא ראתה שוב אינה חוששת כלום להפלגה, דילגה ליום כ"א חוששת לו, הגיע כ"א ולא ראתה מותרת לשמש. [דילגה ליום כ"ב חוששת ליום כ"ב, הגיע כ"ב ולא ראתה מותרת לשמש], אירע לה ראיה [לכ"ב] [לכ"ג] קבעה לה וסת לדילוג, מכאן ואילך אינה חוששת אלא לדילוגה, וכן בדילוג וסת החדש כיוצא בזה ²²², היתה רואה חמשה וששה ימים רצופים כל יום ויום כוסת בפני עצמו וחוששת לכולן, אפילו נעקר יום א' חוששת לו, הגיע כ"א ולא ראתה מותרת לשמש. קבוע וא' וסת שאינו קבוע שוין בדבר ²²³, ראתה ביום ט"ו בחדש זה ומשכה ראיתיה ד' ימים, וחזרה והתחילה בט"ז בחדש הבא וראתה ב' וג' ימים, ובי"ז שלאחריו ראתה כבר שילשה לראות בי"ז לחדש ואין תולין בו בוסת הדילוג בלבד עד שתשלש כולו בדילוג ולא תהא בו

אבל למיחש לה וכו'. 217 וכ"כ הרשב"א מרבנו וטור שם מרבנו. 218 עי' ש"ע סוף לב ש"ך וט"ו שם, וכן ברישה בטור וחידושי הגהות אות יד. 219 עי' גמ' טו א, 218 משנה סג, סעי"ב. 219 סו א, 220 כל הקטע בטור סי' קפט מלשון הרמב"ן. 221 כל הקטע בטור שם. 222 טור שם. 223 קטע

8

יד. אין האשה טמאה עד שתראה דם ממקור דמיה⁴⁰, והוא המקום שחכמים קוראין אותו חדר⁴¹, ואין כל המשקים היוצא מן החדר מטמאים אלא הדם בלבד⁴², ומראות היו לחכמים שבהן מיטמאין הדמים וכל שאינו מאותן המראות, מטהרין אותו⁴³.

טו. כשנתמעט לבן של חכמים מפני כובד הגלות ותכיפת הצרות, חששו שמא יבאו לטעות בדבר שזודונו כרת שהרי אפשר שתראה האשה בימי נדתה ז' ימים ויהיה של ששה דם טהור ושל יום ז' דם טמא⁴⁴, ואפילו מראה דם להם גדול ובקי אפשר שתטעה בעצמה במנין הנדות והזיבה.

טז. הרי שראתה בסוף י"א מימי הזיבה ומחרתה, וטעתה והיתה סבורה שראיה ראשונה בימי הנדות ומונה ממנה, ואינה ראויה למנות אלא מיום המחרת שבו התחילה נדותה⁴⁵, לפיכך עמד רבינו הקדוש ותקן שכל אשה שתראה יום א' תספור ו' נקיים ואם ראתה שנים תשב ו' נקיים, ואם ראתה שלשה תשב ז' נקיים, ובכל ימים שתראה כך היא גרונה ואינה צריכה להראות דם לחכם ולא למנות ימי נידות וזיבה. יז. אע"פ שזו התקנה אין בה בית מיחוש, החמירו בנות ישראל על עצמן שאפילו ראתה יום א' דם טפה, כל שהיא ופסק הדם סופרת לה ז' נקיים⁴⁶, בין שראתה בעת נידתה בין שראתה יום א' או ב' או ה' כולן או יותר, משיפסק הדם סופרת ז' נקיים כדין זבה גדולה⁴⁷.

יח. ומפני מה החמירו בנות ישראל כך על עצמן, כדי שיהיו בכל זמן מונות מנין אחד ולא תשתנה מנהגן בין דאיה א' לג' ימים, הרי שראתה ג' ונעשית זבה התחילה וספרה עד ו'

מאיסורי ביאה והאריך בזה בחידושי נד א. הגדאין. 40 ראה לעיל הערה 2. 41 לעיל יו ב. 42 יס א. רמב"ם פ"ה ה"ו. 43 יס א. 44 כ"כ הטעם בתוס' סו א. 45 כ"כ רש"י, ורבנו בחידושו הביא ב' הפירושים, ועי' מה שבי' שם וראשונים שם ור"ן שבועות פ"ב ומאירי ברכות לא א. 46 חומרא דר' יורא נדה שם וש"נ. 47 לשון הרמב"ם איסוי"ב פ"א ה"ד ע"פ נדה שם, טור שם. 48 כ"כ רבנו בחידושו שם, וכ"ה ברש"י ותוס' מגילה כח ב, ועי' ר"ן שם. 49 ברכות לא א. 50 סו ב ועי' רבנו שם וראשונים שם, וב"י ס"י קפג. 51 זו דעת הרמב"ם פ"א ה"ז וע"ש במ"מ בשם רבנו וש"ע קצו סעיף ה.

נקיים וראתה ב' טפה כחדל, ודאי צריכה לישב ז' נקיים, ויש שאינן בקיאות בין תחלת ראייה לסתירת הספירה ויבא הדבר לידי טעות⁴⁸. יט. חומרא זו שנהגו בנות ישראל הוכשרה בעיני החכמים ועשו אותה כהלכה פסוקה⁴⁹ בכל מקום, לפיכך אסור לאדם להקל בה ראשו לעולם.

כ. אע"פ שדין הזבה לטבול ביום ז' מאחר שתנן החמה, גזרו חכמים שלא יהו עושות כן כדי שלא יהו משמשות ביומן ויהא להן תרבות דעה שמא תראה ותסתור⁵⁰, אלא טובלת בלילה שהיא תחלת ח', ואם עברה וטבלה ביום ז' אינה צריכה לחזור ולטבול⁵¹, ויש מן הגאונים⁵² שהורו שלא עלתה לה טבילה, ולא יראה זה.

פרק שני

ספירת השבעה נקיים שהאשה סופרת לזיבתה בין בזמן הזה בין בדין תורה כך היא, בודקת עצמה יפה יפה⁵³ ואם פסק הדם מתחלת לספור מיום המחרת, אפילו ראתה בתחרית ואח"כ בדיקה עצמה והרי פסקה אינה צריכה בדיקה אחרת כל היום, ואין חוששין שמא חזרה וראתה בלילה או בין המשמשות אלא למחר מתחלת לספור ז' נקיים⁵⁴.

א. ראתה בזמן הזה יום ראשון בשחרית ופסקה בו ביום, אינה מונה מיום המחרת עד שתחזור לבדוק ויהיו ידיה בין עיניה כל בין המשמשות⁵⁵, שחזקת כל יום הראשון כלו טמא שהוחזק מעין פתוח, ודמים חזורין לה אע"פ שפסקה בשחרית, ויש מיקל בדבר⁵⁶, מכיון

52 השאלות הובא בתו"כ בית ז שער ז, והג"מ בשם מהר"ם, ועי' ש"ן שם סק"א. 53 ע"י סס א ורש"י ד"ה והכא, ומהרש"א בדין הפסק טהרה בנדה והיה בזבה. 54 משנה סה, א. 55 נדה סה, ב בראשון לא שאלתי וטעיתי שלא שאלתי, וס"ל לרבנו דמספ"ל ולחונורא, וכענין דעת הרמב"ם פ"ו מאיסוי"ב הכ"א וכמ"ש המ"ם שם, ועי' ב"י ריש ס"י קצו. ועי' בגמ' אמרו לו לר"י אלמלא ידיה מונחות בעיניה, ועי' בהג"א שם אות ז וז. 56 וכשיטה זו כ"י הרשב"א בתה"ב ובטור שם, ובהג"א כ"י ש"כ"ם שזו דעת התוס' ד"ה אמרו. ועי' סדרי טהרה וחות דעת ריש ס"י קצו לענין מוך דחוק ע"ש.

שבדקה ופסק הדם ולאחר זמן מצאה טהור ה"ז בחזקת טהורה.

ב. לא בדקה עצמה ביום ההפסקה ובדקה עצמה לאחר שנים ושלשה ימים ומצאה טהור, הרי היא בחזקת טומאה⁵⁷. לעולם אינה סופרת עד שתבדוק⁵⁸, אם פסקה מונה מיום של מחר ואילך.

ג. כל ז' הימים צריכה בדיקה פעם א' בכל יום⁵⁹. בדקה ביום הראשון או בשני או בשלישי ושוב לא בדקה, בודקת בשעת טבילתה ודיה אפילו ביום ז' בלבד הרי זה בחזקת טהורה, שהרי בדקה והפסיקה קודם לכן⁶⁰.

ד. ישבה לה כל ז' ולא בדקה וזבית בדיקה, אע"פ שהפסיקה כבר בטהרה קודם שתספור אין לה אלא יום אחד ומשלמת עליו ששה וטובלת⁶¹.

ה. בדיקה זאת שהנשים בודקות צריכה שתהיה בודקת בצמר גפן נקי, או צמר נקי ורך, או בבגדי פשתן ישנים שחוקין, וכולן צריכין שיהיו לבנים⁶², כדי שיהא כל מראה היוצא ממנה ניכר בה, ובגדים אלו שבודקת בהן נקראים עדים⁶³.

ו. כיצד בודקת את עצמה מכנסת את העד לאותו מקום, ובודקת בכל חורין וסדקים שבו⁶⁴ ורואה אם יש בעד שום מראה הראוי לטמא אותה, לא הכניסה העד לחורין ולסדקים אין זו בדיקה אלא קינוח ולא עשתה כלום, ואצ"ל שאין חלוקה בדיקה אע"פ שלא מצאה בו כלום.

ז. כבר ביארנו ז' ימים נקיים צריכין שיהיו רצופין, ולא תהא דאיית דם מפסקת ביניהן, אפילו ראתה בסוף יום ה' סמוך לשקיעת החמה או בין המשמשות שהוא ספק, סותרת כל

57 משנה סה, א. 58 ע"י גמ' סס א, ורש"י ד"ה והכא ורבנו בחי. 58 דלכתחילה כולוה ס"ל דבעי ספורים כל היום. ע"י טח ב. 59 כד"א וכי רבנו והרא"ש דאמצעי כ"ש משביעי, ועי' בעה"מ והשגות הר"ן שחלקו בזה. 60 שם דאבע"י בדקה בשמיני ומסקינן דחד מיניהו בעי. 61 יז א וכשינוי"א בתרא. 62 רמב"ם איסוי"ב פ"ד ה"ט"ו, טור ס"י קצו ע"פ נדה יז ב. 63 מהא דאמ"ה א מתוך שמהומה וכי' עי' רבנו שם, ועי' ב"י קצו שבי' שרבנו לא כי לעומק עיי"ש, ועי' בהג"א אות כב. 64 לשון הרמב"ם פ"ו מאיסוי"ב ה"ט"ו ע"פ נדה לו ב, סז ב אחר לכולם של תהא טמאה מפסקה ביניהם. 65 נדה לג ב

המנין וחוזרת למנות עד שיהיו לה ז' רצופים נקיים לגמדי⁶⁴.

ח. הפולטת ש"ז בתוך ימי הספירה סותרת אותו יום ואינה סופרת⁶⁵, נמצאת מונה בכאן בסידוגין, לפיכך המשמשת מטתה וראתה ופסקה בו ביום אינה מתחלת לספור ז' נקיים עד שיעברו עליה ז' עונות שלימות⁶⁶ משעת שימושה, חוששין שמא תפלוט ש"ז ותסתור מכאן ואילך אין לחוש שכבר הסדיח ש"ז במעיה ואינה מטמאה.

ט. בדי"א בזמן שלא הלכה בדגליה אבל הלכה בדגליה אחר תשישי יראה לי ז' שאין חוששין לה, שכל מה שיש לה לפלוט פלטה בהילוכה, ויש שהורו⁶⁸ שאין פולטת ש"ז סותרת כלום אלא לענין הטהרות כדרך טמאתה כך ספירתה.

י. האשה סופרת לעצמה⁶⁹ שנאמר⁷⁰ וספרה לה לעצמה, ונאמנת לומר טבלתי וטהורה אני⁷¹, הוחזקה נדה בשכנותיה כגון שלובשת הבגדים המיוחדים לה לימי נדות אינה נאמנת⁷², אמרה לו טמאה אני וחזרה ואמרה לו טהורה אני אינה נאמנת, ואם נתנה אמתלא לדבריה נאמנת⁷³, כיצד תבעה בעלה ואחותו או אמו עמה בחצרה ואמרה לו טמאה אני, ואח"כ חזרה ואמרה טהורה אני ולא אמרתי לך תחלה טמאה אני אלא מפני אחותך או אמך שמא יראו אותנו נאמנת, וכן כל כיוצא בזה⁷⁴.

7. יא. הסומא בודקת עצמה ומראה לחברתה, אבל החרשות והשוטות צריכות פקחות לבדוק אותן ולקבוע להן וסתות ואח"כ יהיו מותרות לבעליהן⁷⁵.

יב. הוקבע לה וסת הרי היא כשאר הנשים, לא הוקבע לה וסת חוששת לו מל' יום לל'

בעית רמי בר חמא ועי' תוס' שם, ושם מכ א בעי דרב שמואל בר ביסנא ומסקינן דרואה הוי וסותרת. 66 כרבנן שבת פו ב. 67 ע"פ נדה מא ב א דאולה ככרעה בהדי דאולה שיתוה, ועי' סוד סוף ס"י קצו שהביא את רבנו וכי שהרא"ש פליג עליה. 68 הראב"ד בתשובה והביאו רבנו בחידושו מכ א וש"נ. 69 כתובות עב א. 70 ויקרא טו. 71 נדה יב א: עד שתאמר לה טהורה אני. 72 ע"פ כתובות שם, קדושין פ א הוחזקה נדה בשכנותיה בעלה לוקה וכי'. 73 כתובות כב א. 74 רמב"ם איסוי"ב פ"ד ה"ב, טו"ד ע"פ קפה. 75 נדה יג ב, דמב"ם הל' איסוי"ב פ"ח ה"ט"ו, טור ס"י קצו.

יום ובודקת ע"י פקחות, שכך עונת ראייה לרוב הנשים כמו שיתבאר ⁷⁶ עד שלא הגיעו לימי יג. וחזקת הבנות עד שלא הגיעו לימי הנעורים ⁷⁸ הרי הן בחזקת טהרה ואין הנשים בודקות אותן.
 יד. כל האשה שמרבה לבדוק עצמה תמיד בין בימי הספירה בין בימים שלא ראתה בהן ה"ז משובחת ⁷⁹, ואעפ"י שיש לה וסת קבוע שאפשר שיבוא לה דם בלא שעת וסתה, ישב' לה ולא בדקה בין באונס בין ברצון ה"ז בחזקת טהרה ⁸⁰, חוץ מאחר הוסת הקבוע כמו שיתבאר ⁸¹.

פרק שלישי

אין הפרש בין אשה גדולה לקטנה בטומאת נדות וזיבות, אלא אפילו בא דמה ביום לידתה טמאה ⁸². וכל הנשים מתטמאות בנדות בין שפחה בין משוחררת וגיוורת ⁸³.
 א. האשה מטמאה בין באונס בין ברצון ⁸⁴, ואפילו לא יצא הדם לחוץ אלא נעקר מן המקור ועדיין הוא בבית החיצון טמאה ⁸⁵, ובית החיצון זהו בין השנים מקום שמגיע אליו האצבע בשעת גמר ביאה ובין השנים עצמו כלפנים ⁸⁶.
 ב. בזמן הזה שאין בקיאות בדבר, כל שהאשה מוצאה דם בעד שלה טמאה.
 ג. המראות שהיו חכמים מטמאין בהן חמש הן ⁸⁷, האדום כדם הקזה, והשחור כדיו, וכקרן כרכום, וכמימי אדמה ממקום ידוע בא"י, וכמוג יין השרוני, ואין אנו צריכין לכתוב משפטי בדיקות שכבר גזרו עליהן בזמן הזה כל שיש בו מראה אדמומית כלל בין שהיה עמוק הרבה

76 פ"ה ה"ה, דחיישינן מן הסתם לעונה בינונית.
 78 ה ב, שו"ע סי' קפד. 79 יג א. 80 לט א.
 81 לקמן פ"ה ה"ה. 82 לב א. 83 רפ"ב דובים לגביה זיבה, וברמב"ם מטמאי מו"מ פ"א ה"ד לגבי נדה. 84 לו ב. 85 משנה מ א. 86 מא ב וע"פ רמב"ם מטמאי מו"מ פ"ה ה"ב. 87 משנה יט א וגמ' שם כ א. רמב"ם איסורי פ"ה ה"ז וה"ה. 88 השגות הראב"ד איסורי פ"ה ה"ב, טור סי' קפח. 89 כ א. א. 90 כ א. 91 כ א. 92 כ"כ הראב"ד הובא ברא"ש שם ורשב"א בתהיב וטור וסו"ל קפח. 93 כ א, טע"א ושם טו א, טור קפח. 94 פ"ז ה"טו.

דם טפה כחרדל ואבדה, לפיכך גומר ביאתו ופורש ממנה ז' נקיים חוץ מיום הבעילה ¹⁰³. יא. כשהוא גומר בעילת מצוה ופורש ירא' לי שהוא מותר לפרוש מיד כשבעל, שאם אין מתירין לו כן לבו נוקפו ואומר עם הטמאה שמשתי ¹⁰⁴. ויש שהורה ¹⁰⁵ שצריך להמתין עד שתמות תאווה ויפרוש, כשם שצריך במשמש עם האשה ופרסה נדה כמו שיתבאר.
 יב. האשה שתבעה לינשא ונתפייסה צריכה לישב ז' נקיים ¹⁰⁶, ואפילו בדקה עצמה בשעת התביעה ¹⁰⁷, שמא מחמודה לאיש ראתה דם טפה כחרדל ואבדה ¹⁰⁸. וצריכה בדיקה תוך ז' וטבילה בליל ח' כשאר הרואות, ואעפ"י שלא בדקה ביום התביעה להפסיק בין טומאה לטהרה מונה מיום שלאחריו, שאין ראיית חמוד אלא ראייה קטנה לשעתה לפיכך אינה צריכה לבדיקת הספק ¹⁰⁹.

פרק רביעי

אין האשה מתטמאת מן התורה עד שתרגיש בשעה שהדם יוצא בבשרה ¹¹⁰. ומדברי סופרים שכל המוצאה כתם דם על גופה או על בגדיה אעפ"י שלא הרגיש, ואעפ"י שבדקה עצמה ולא מוצאה דם הרי זה טמאה ¹¹¹. ובזמן הזה מונה שבעה נקיים חוץ מיום המציאה ¹¹².
 א. קטנה שלא ראתה דם מימיה בין בתולה

ובהג"מ פ"א שם אות ג העתיק לרבנו. 104 שם סה ב אלא מעתה בעל נפש לא יגמור ביאתו א"ל אי"כ לבו נוקפו ופורש, וע"י מ"מ פ"א ה"ז שהביא לרבנו והובא בטור שם ובי"י. 105 דעת הראב"ד הובא בתהיב ובי"י שם. 106 נדה טו א. 107 הובא בטור רס"י קצב, וע"י יבמות לו ב. 108 לשון הר"ם פ"א מאיסורי ה"ט, וכל דברי רבנו במ"מ שם. 109 שלא החזיק מעיינה פתוח, מיהו בטור יליף מרבנו דמ"מ בודקת עצמה בכל יום, וע"י ב"י שם, ורא"ש נדה שם. 110 נו ב, וע"ש נח ב. 111 לשון הרמב"ם פ"ט מאיסורי ה"א וה"ב. 112 וכן הסכים הרשב"א, וכן בטור סי' קצ, והמקור בראב"ד בהשגות איסורי פ"א ה"א, וע"י מ"מ שם. וע"י לקמן אות זו. 113 י ב רמב"ם שם פ"ט ה"ה, וע"י טור שם שפי' ביטות רבנו שאין לה כתם עד שתראה ד' פעמים. 114 גמ' שם וע"י שם בבי"י. 115 [ודעת הרמב"ם בפ"ט ה"ו דעל בשרה אין לו שיעור, הגהת הגרא"ן].

בין בעולה כתמה טהור, עד שתראה דם שלש פעמים ¹¹³.
 ב. שפעה ד' וה' ימים או שהיתה מדלפת אינה אלא ראייה א' עד שתפסיק ¹¹⁴.
 ג. אחד הכתם הנמצא על בשרה ¹¹⁵ ואחד הנמצא על בגדיה אינו מטמא עד שיהיה כגריס הקילקי ועוד שהוא יותר מט' עדשות שהן שלש על שלש ¹¹⁶, נודמן לה גריס גדול מיכן משערת בו שיעור גריס של כתמים להקל ¹¹⁷.
 ד. כתם ארוך מצטרף לכגריס, נמצא טפין טפין בבגדי' אין מצטרפות ¹¹⁸.
 ה. כתם הנמצא על דבר שאינו מקבל טומאה טהור ¹¹⁹ ואינה חוששת לו, כיצד ירבה ע"ג אבנים ¹²⁰ או שבדקה הקרקע ¹²¹ וישבה עלי' ונמצא כתם על הקרקע כשעמדה ה"ז טהורה, כל שאינו מקבל טומאה לא גזרו על הכתם שימצא בו ¹²².

ו. מצאה ע"ג בגדים אפילו שיהיו כלי צבעונין, מכיון שהדם ניכר בהן טמאה ¹²³.
 ז. לא בכל מקום שתמצא הדם בבשרה טמא משום כתם עד שימצא כנגד בית התורפה, כיצד נמצא על עקבה טמאה שמה נגע בבית תורפה בעת ישיבתה, וכן אם נמצא על שוקיה ועל פרסותיה מבפנים, והם המקומות הנדבקות זו בזו בעת שתעמוד ותדבוק רגל ברגל ושוק בשוק ה"ז טמאה, נמצא על ראש גודל רגלה כן טמאה שמה נטף על רגלה בעת שהלכה, וכן כל מקום שאפשר שינתו עליו דם נדתה כשתלך ונמצא שם דם טמאה, וכן אם נמצא דם על

116 רמב"ם שם ע"פ משנה נגעים פ"ו. 117 כ"ה בבעה"נ. והובא בשם רבנו בטור שם. והג"מ פ"ט אות ג. 118 נח ב טיפין טיפין מהו, [מוכת כפ"ט דדוקא בבגדים אבל בבשרה מצטרפות, ואף דבהלכה ט' כתב לשון הרמב"ם ואין אומרים וכו' שהרמב"ם לשיטתו דבבשרה אין לו שיעור והוצרך לזה, תפס לשון הרמב"ם בשביל שיש בזה גם חידוש זה שברוב חברי הלכות אלו תפס לשון הרמב"ם במקום שאין חולק עליו, אבל בודאי מירי בטפין קטנים כדמוכת מהלכה זו, ולכן התפלא מאוד על המשמרת הבית להרשב"א שהוכיח מהלכה ט' דדעת הרמב"ן כהר"ד יונה דמירי בטפין גדולים שיש בהם כגריס וטפין קטנים גם על בשרה אין מצטרפות — הגי' הגרא"ן]. 119 כ"ד נחמיה במשנה נט סע"ב. 120 ע"י שם ס ב. 121 נו ב. 122 רמב"ם איסורי פ"ט ה"ז, שו"ע קצב סע"ף י. 123 סא ב בגד צבוע מטמא משום כתם ר"נ בר יוסף אימר אינו מטמא משום כתם, ופסק

7 טו לשון הרמב"ן וכו' נמצאת אומר שהרואה ליום ראש חודש ניסן חוששת לראש חודש אייר. נראה דחוששת לשני הימים דראש חודש, כיום ראשון חוששת לפי שהוא יום שלשים לראייתו שהוא עונה בינונית דחוששת לו כיון שלא קבעה לה וסמ וזיוס שני דראש חודש חוששת משום

← ראש חודש דכיון דראתה בר"ח ניסן

חוששת שמה תקבע לה וסמ שלש פעמים נאחד נחודש. ראתה בר"ח אייר חוששת לר"ח סיון, פירוש דאם ראתה ביום ראשון דראש חודש פשיטא דחוששת ליום כ"ט נאייר שהוא יום שלשים לראייתה ואין צריך לפרש, אלא שאם לא ראתה אלא ביום שני דראש חודש צריך לפרש דחוששת לר"ח סיון משום חרווייהו משום וסמ דראש חודש ומשום שהוא יום שלשים לראייתה, ואם ראתה בר"ח סיון קבעה לה וסמ לראשי חדשים, שהרי ראתה נאחד צניסן ונאחד נאייר ונאחד רחמי ונאחד חמישי ונאחד שבת לפי שהוא יום שלשים לראיית אחד נאייר אלא קבעה לה וסמ לראש חודש, אבל אם לא ראתה נאייר צניסן נעקר וסמ דראש חודש וסמ אינה חוששת לר"ח חמו אלא חוששת לנ"י סיון אפשר וכו', ומשמע דאם ראתה בר"ח ניסן וזיוס

לראשון דר"ח אייר וזיוס כ"ט נאייר לא ראתה דחוששת לר"ח סיון אע"פ שהוא יום ל"א לראיית יום ראשון דראש חודש לון שמה יום ראש חודש הוא הגורם לראייתה ואם ראתה בר"ח סיון קבעה לה וסמ דראש חודש וחוששת לר"ח חמו לשני הימים דראש חודש. והיכא דראתה בר"ח ניסן וזיוס שני דר"ח אייר וזשני צניסן דאיכא שתי הפלגות מל"א לנ"א ונעקר וסמ דראש חודש מ"מ כשיגיע ר"ח חמו חוששת ביום שני דראש חודש משום שהוא יום שלשים לראיית צ' צניסן וחוששת נמי לנ"י בחמו לפי שהוא יום ל"א שנה לשתי ההפלגות הראשונות:

עשרים יום מכ' צניסן עם יום כ' צניסן ויום ט' נאייר בכלל: ואם חומר הא קיי"ל נוסת שלא נקבע ג' פעמים אע"פ שראתה בו פעם ושנים הוא נעקר בפעם אחת וכן מצוהר בדברי צמחון שכתב עבר יום עשרים ולא ראתה שוב אינה חוששת כלום להפלגה והשחת מכיון שאחר שראתה נאחד צניסן ראתה עשרים בו כבר נעקר וסמ של ראש חודש ואינה צריכה לחוש לו ואם כן מאיזה טעם כתב שחוששת לר"ח אייר וכן קשה על מה שכתב שאם ראתה נאייר חוששת לעשרים בו שמה בימי החודש תקבע וסמ ואמאי הא כיון שראתה נאייר נעקר וסמ של כ' לחודש ואינה צריכה לחוש לו וי"ל דטעמא דאף על גב דראתה ראייה שנייה כז' צניסן לא אמרינן דנעקר וסמ דראש חודש היינו מפני שאף על פי שראתה ביום אחר צריכה לחוש ליום שראתה בו קודם עד שיגיע יום הראוי לראות בו ולא תראה הלכך כיון שעדיין לא הגיע ר"ח אייר אף על פי שראתה כז' צניסן איכא למיחש שמה כשיגיע ר"ח אייר תראה ותקבע לה וסמ לראש חודש ומהאי טעמא נמי אף על פי שראתה נאייר חוששת לעשרים בו כיון דעדיין יום כ' לחודש לא הגיע איכא למיחש שכשיגיע כ' בחודש תראה ותקבע לה וסמ כז' לחודש והאי דלקדמה ותואי דמיס יתיריס דהו כז' פרישה

(כא) אבל אם היתה הראשונה ביום החודש והשנייה בלילה והשלישית ביום. לאו דוקא דהוא הדין אם היו שתי ראיות בלילה. וי"ל נמי דלרבותא כתב כן דלא חייטין שמה קבעה וסמ לזה פעם בלילה פעם ביום חוזר תלילה: (כב) לשון הרמב"ן וסמ החודש חוששת לו בתחלתו בפעם אחת וכו'. (כג) נמצאת אומר שהרואה ליום ראש חודש ניסן חוששת לראש חודש אייר. דוק בכל הקוניא ולא ממלא שחששו אלא לימי החודש דהיינו ליום הראייה בחודש הנא אחריו אבל לא חששו לימי השבוע דאם ראתה ביום ראשון לא תצוה לחוש ביום ראשון הסמוך הנא אחריו ואפילו לידן דקבעין וסמ בימי נדה וזנה לא מצינו חששא זו ואף לא מצינו חששא כזו אף שקבעה וראתה שלש פעמים ביום ראשון זה אחר זה ואף שיש נפק"מ גם לידן לון דהיינו אם ראתה שלש פעמים זה אחר זה לענין עקירה דצריכה למיחש שלש פעמים ביום ראשון זה אחר זה אפילו לא ראתה מיהו קבעה נראה לי דצריכין להחמיר לידן. ומה שכתב רמב"ן בסוף סימן זה בשם הרמב"ן לדיקן אם ראתה

לג] בשלח ערוך העתיק דין זה בלשון "ג' ראשי חדשים", וכן הוא ברמב"ן (פ"ה הט"ו) כמהדורה מכת"י שלשונו דומה ללשון הטור (וברמב"ן הרגיל דפס בטעות ג' ד' חדשים). ולפי זה מוכח דמירי בוסת החודש, ועיין לחם ושמלה ס"ק כא שכתב שדקדקו לכתוב דין זה בוסת החודש דוקא אבל בהפלגה ליכא דין זה וחלק על הגורע ביהודה (תנינא ס"י פג) שדקדק מלשון הרמב"ן המובא בב"י שסתם וכתב "הוסתות שהם תלויים בימים" דמירי גם בוסת הפלגה עיי"ש, ועיין פתחי תשובה סק"ט ובהערה שם: לדן עיין פירושו בפרישה אות כה: לה] כתב ברבוי חמדות על הרא"ש (פ"ט דנדה דף פו ע"א סוף אות כז) שיש

הוסת הראשון ומפני חשש השני שהוא אחרון ואם ראתה פעמים ביום ופעמים בלילה שלא על הסדר או שראתה הראשונה ביום ושלא האחרונה בלילה או הראשונה בלילה ושלא האחרונה ביום או שלש ביום ושלא בזה חוששת לאחרונה בלילה עכ"ל:

7 זב(ב), (גו) לשון הרמב"ן (פרק ה

ה"י בא"ב) וסמ החודש חוששת לו בתחלתו בפעם אחת אבל וסמ ההפלגה אי אפשר לחוש לו עד וכו'. כבר נמצא זה בחמלת הסימן ולא שנאו רמב"ן אלא מפני מה שכתב לא ראתה לר"ח סיון נעקר וסמ של ראש חודש וחוששת לשני צניסן וכו' ודברים אלו שכתב שחוששת לשני צניסן צריכים הם ומסתבר טעמייהו ומכל מקום צריך לנאר שמה שכתב שחוששת לשני צניסן משום דחייטין שחקבע מל"א לנ"א לאו למימרא שאינה צריכה לחוש ליום אחר לדן שהרי היא צריכה לחוש ליום שלשים שהרי אין לה וסמ קבעה וכל שאין לה וסמ קבעה חוששת ליום שלשים כמו שנתבאר ומה שכתב נעקר וסמ של ראש חודש היינו לומר שאף על פי שיצוה ראש חודש ביום שלשים לראייה אין לו דין וסמ קבעה לה]

אבל יש לו דין וסמ שאינו קבעה לחוש לו מיהא: ולעולם חוששת חששות ה"ל וסמ החודש ולהפלגה עד שתקבע לה אחד מהם שלש פעמים כדינו כיצד ראתה בא' בניסן ובעשרים בו חוששת צ"א באייר מפני ראש חודש ניסן וכו'. טעמו מפני ששתי ראיות אלו יש לחוש לשלשה מיני וסמות כי מפני שראייה ראשונה בראש חודש יש לחוש שמה תקבע לה וסמ בראש חודש ולפיכך חוששת נאחד נאייר ומפני שראייה שנייה הייתה כז' צניסן יש לחוש שמה תקבע כז' לחודש ולפיכך חוששת לכ' נאייר ומפני שראייה ראשונה לשנייה עשרים יום יש לחוש שמה תקבע להפלגת עשרים יום ולפיכך חוששת לע' נאייר שהוא מופלג

מאמר הא קיי"ל נוסת שלא נקבע ג' פעמים אע"פ שראתה בו פעם ושנים הוא נעקר בפעם אחת וכן מצוהר בדברי צמחון שכתב עבר יום עשרים ולא ראתה שוב אינה חוששת כלום להפלגה והשחת מכיון שאחר שראתה נאחד צניסן ראתה עשרים בו כבר נעקר וסמ של ראש חודש ואינה צריכה לחוש לו ואם כן מאיזה טעם כתב שחוששת לר"ח אייר וכן קשה על מה שכתב שאם ראתה נאייר חוששת לעשרים בו שמה בימי החודש תקבע וסמ ואמאי הא כיון שראתה נאייר נעקר וסמ של כ' לחודש ואינה צריכה לחוש לו וי"ל דטעמא דאף על גב דראתה ראייה שנייה כז' צניסן לא אמרינן דנעקר וסמ דראש חודש היינו מפני שאף על פי שראתה ביום אחר צריכה לחוש ליום שראתה בו קודם עד שיגיע יום הראוי לראות בו ולא תראה הלכך כיון שעדיין לא הגיע ר"ח אייר אף על פי שראתה כז' צניסן איכא למיחש שמה כשיגיע ר"ח אייר תראה ותקבע לה וסמ לראש חודש ומהאי טעמא נמי אף על פי שראתה נאייר חוששת לעשרים בו כיון דעדיין יום כ' לחודש לא הגיע איכא למיחש שכשיגיע כ' בחודש תראה ותקבע לה וסמ כז' לחודש והאי דלקדמה ותואי דמיס יתיריס דהו כז' פרישה

מט"ו לשלש פעמים זה אחר זה קבעה לה וסמ הוא הדין שלש פעמים ביום ראשון זה אחר זה ולאו דוקא קאמר שהרי על כרחך ט"ו לאו דוקא דהא ימי זנה מחמילין ביום השמיני לראייתה דהיינו כל יום ראשון זה אחר זה וק"ל: (כג) חוששת לראש חודש אייר. פירוש ליום ראש חודש שני שבו מחמילין למנות ובו החמלת החודש שיום ראש חודש הראשון הוא נחשב מחודש שנעבר וזהו פשוט אבל נאמת צריכה לחוש גם כן ליום ראשון שהוא יום שלשים שהוא שיעור עונה בינונית וכמו שכתב בית יוסף צמחון: (כד) הוקבע וסמ לראש חודש אייר. פירוש לענין שלל צריכה לחוש ליום ראשון של ראש חודש חמו אלא ליום שני שהוא ראש חודש גמור וכן יש נפק"מ לענין עקירה דמפורש לקמן: (כה) וחוששת לשני צניסן וכו'. וגם ליום שלשים לראייתה צריכה לחוש שהרי אין לה וסמ קבעה וכבר כתב הדין שמי שאין לה וסמ חוששת כל פעם ליום שלשים שהוא עונה בינונית. צ"ח יוסף. ונראה דרובה לומר דאם ראתה אחר כך ביום שני צניסן או ביום אחר צריכה לחוש לשלשים יום מאותה ראייה וק"ל: (כו) ולעולם חוששת חששות הראשונה ה"ל וסמ החודש וכו'. עיין צמחון פירושו:

הגהות והערות
גמגום במה שכתב הב"י שיש לו דין אינו קבוע, עיין בריש הסימן (נא). בב"י ד"ה ומ"ש בשלא קבעתו: לון עיין כעין זה במפרשי השו"ע באו"ח סימן נה ס"י (מ"ב ס"ק מה) וסימן תקס"ח ס"ו (מ"ב ס"ק מב) ובאבן העזר סימן קכו ס"ו, מ"ש בענין א' דראש חודש לגבי רינים אחרים: לון אין כוונתו כמו לדין המוזכר לעיל שפירושו לירידן דקובעת בימי זיבה, אלא כוונתו לירידן דקיי"ל כרבי זירא דעל כל טיפת דם יושבת ד' נקיים וא"כ בלאו הכי לא תוכל ליטוהר עד ליום א' הבא, על זה כתב דמכל מקום יש נפק"מ וכו' ואם כן היה לו להטור להוכיחו, כן נראה לפרש ברבוי הפרישה:

הוא לחן ולא קביעות וסת: אב"ל קשה דאם כן היאך כתבנו חוששת לאחד באייר מפני ר"ח ניסן ואם לא ראתה חוששת למשעה זו לשיעור הפלגה של עשרים דמשמע שאם ראתה בראש חודש אייר אינה זריכה לחוש למשעה זו ואמאי הא כיון שעדיין לא הגיע יום עשרים לראייה שנייה איכא למיחש שמה תקבע וסת להפלגה עשרים יום ו"ל דכיון דראייה ראשונה הימה בראש חודש אילו ולהפלגה עד שתקבע לה אחד מהם שלש פעמים

שהוא אחד בניסן ואף על גב דנצטמוך כחמנו דאם ראתה ב"ח ניסן וביום ראשון דר"ח אייר וביום כ"ט אייר לא ראתה דחוששת לר"ח סיון המס היינו טעמא דכיון דחזינו דראתה מרי וימני בראש חודש אע"ג שזה אחד בניסן וזה אינו אחד באייר אלא הוא יום שלשים של חודש העבר חיישינן שמה יום הנקרא בשם ראש חודש הוא הגורם לראייה אזל לחוש ליום ראשון דר"ח אייר לכתחלה לא חיישינן אלא ליום ז' דראש חודש חוששת לפי שהוא אחד באייר שזה לאחד בניסן ולכן דקדק רבינו בלשוננו למעלה שלא אמר אלא באחד באייר באחד בחמנו: וב"ש כיצד ראתה אחד בניסן ועשרים בו חוששת לאחד באייר מפני ר"ח ניסן ואם ר"ח ראתה חוששת למשעה זו או שלא ראתה אלמא דאינה חוששת למשעה זו אלא כשלא ראתה באחד באייר דהשתא חוששת למשעה שמה מראה הפלגה עשרים כמו שראתה בתחלה שמי ראיות דאחד בניסן ועשרים זו דאיכא נמי הפלגה עשרים אצל אס ראתה באחד באייר דשינתה הפלגה שהרי ראיית אחד באייר מופלג מראיית עשרים בניסן י"ג יום בלבד אס כן עקרה הפלגה הראשונה ואינה חוששת אלא להפלגה שנים עשר יום מראייה זו דאחד באייר

מילתא דיומא הוא דקא גריס וקאמר דכל שלא נקבע אחד מהם מגן בשלש פעמים חוששת עד שיעקר אחד מהם פעם אחת דאז אינה חוששת לו דכיון שלא הוקבע שלש פעמים נעקר בפעם אחת ומשכח לה שיקבע אחד מהם בשלש פעמים עלי שיעקר חמירו פעם אחת כגון שלא ראתה ב"ח ניסן ועשרים זו דהשתא הרי ראתה שלש פעמים לוסת החודש מהן ושלש פעמים לוסת ההפלגות ועקרה הראשונה שלא ראתה ב"ח ניסן ועשרים לפי שעדיין היינו

מבן ונשנת קפנה ולא חזאי ולמד בשנת אחרינה חזאי בלא קפנה דאיגלאי פועמים חוששת עד שיעקר אחד מהם פעם אחת דאז אינה חוששת לו דכיון שלא הוקבע שלש פעמים נעקר בפעם אחת ומשכח לה שיקבע אחד מהם בשלש פעמים עלי שיעקר חמירו פעם אחת כגון שלא ראתה ב"ח ניסן ועשרים זו דהשתא הרי ראתה שלש פעמים לוסת החודש מהן ושלש פעמים לוסת ההפלגות ועקרה הראשונה שלא ראתה ב"ח ניסן ועשרים לפי שעדיין היינו

דרכי משה

ובראש חודש סיון חזרה וראתה וגם ראתה בו יום ד' דאז יש לה שתי הפלגות לל"א ובראש חודש תמוז חזרה וראתה גם ראתה בו ביום ה' תמוז דאז קבעה וסת הפלגות ולוסת החודש עדיין לא נקבע ואינה צריכה לחוש עוד לראש חודש אב רק לז' באב שהוא וסת הפלגות אבל כל זמן שלא נקבע אחד מהן חוששת לשניהם כל זמן שלא נעקר אחד מהן פעם אחת והוא הדין אם קבעה תחלה וסת ימי החודש קודם שתקבע וסת ימי ההפלגה שאינה חוששת לוסת הפלגה לאחר שקבעה וסת ימי החודש כן נראים לי הדברים כפשוטן ולא הארכתי רק שראיתי לבית יוסף שהאריך בזה בקושיות ותירוצים גם כתב שאי אפשר שתקדים וסת הפלגות לוסת ימי החודש (או) [בלא] שתקבעו פעם אחת וכו' ואינו נכון בעיני ועוד דיותר בנקל נוכל למצוא שתקבע וסת הפלגות קודם לוסת החודש כגון שהיתה רואה בראש חודש ניסן וי"ד בו וחזרה וראתה לאחר י"ד וראתה גם כן בראש חודש אייר ובי"ב מן בו דאז קבעה וסת הפלגות וסת החודש עדיין לא הוקבע ואינה צריכה לחוש לראש חודש סיון כן נראה לי והוא פשוט:

ובראש חודש סיון חזרה וראתה וגם ראתה בו יום ד' דאז יש לה שתי הפלגות לל"א ובראש חודש תמוז חזרה וראתה גם ראתה בו ביום ה' תמוז דאז קבעה וסת הפלגות ולוסת החודש עדיין לא נקבע ואינה צריכה לחוש עוד לראש חודש אב רק לז' באב שהוא וסת הפלגות אבל כל זמן שלא נקבע אחד מהן חוששת לשניהם כל זמן שלא נעקר אחד מהן פעם אחת והוא הדין אם קבעה תחלה וסת ימי החודש קודם שתקבע וסת ימי ההפלגה שאינה חוששת לוסת הפלגה לאחר שקבעה וסת ימי החודש כן נראים לי הדברים כפשוטן ולא הארכתי רק שראיתי לבית יוסף שהאריך בזה בקושיות ותירוצים גם כתב שאי אפשר שתקדים וסת הפלגות לוסת ימי החודש (או) [בלא] שתקבעו פעם אחת וכו' ואינו נכון בעיני ועוד דיותר בנקל נוכל למצוא שתקבע וסת הפלגות קודם לוסת החודש כגון שהיתה רואה בראש חודש ניסן וי"ד בו וחזרה וראתה לאחר י"ד וראתה גם כן בראש חודש אייר ובי"ב מן בו דאז קבעה וסת הפלגות וסת החודש עדיין לא הוקבע ואינה צריכה לחוש לראש חודש סיון כן נראה לי והוא פשוט:

פרישה

(כו) כיצד ראתה בא' בניסן וכו'. זה הכילד מהדש לנו שני דברים ומשום הכי שינה זמן הראיות דמתחלה כתב אס ראתה בכל ראש חודש ואמר כן כתב בעשרים לחודש. הראשון נמה שכתב ואס לא ראתה חוששת וכו' דדוקא "אס לא ראתה" קאמר ועל פי שאפרש והשני שזריכה לחוש לשתי וקמות דחודש דזה לא נשמע בגוונא קמא:

(כו) כיצד ראתה בא' בניסן וכו'. זה הכילד מהדש לנו שני דברים ומשום הכי שינה זמן הראיות דמתחלה כתב אס ראתה בכל ראש חודש ואמר כן כתב בעשרים לחודש. הראשון נמה שכתב ואס לא ראתה חוששת וכו' דדוקא "אס לא ראתה" קאמר ועל פי שאפרש והשני שזריכה לחוש לשתי וקמות דחודש דזה לא נשמע בגוונא קמא:

חדושי הגהות

[נ] עיין בש"ך א"ק ל"א:

הגהות והערות

להלן אתי יושם בהערה צא: מגן ר"ח אף שאחד כבר נקבע אלא שאחר מהם לא נקבע ואפ"ה חוששין לשניהם עד שיעקר (תפארת למשה). פירושים אלו של התפארת למשה בב"י נחוצים כדי שלא יסתרו דבריו שלהלן כתב בב"י ראף שקבעה אחד מהם עדיין חוששת לשניהם. ולולא פירושי התפארת למשה היינו מוכרחים להגיה אח"כ ולהכניס תיבות "ועוד י"ל" להלן (קודם "חוששת לשניהם ואע"פ וכו") או סמוך לזה) שאז אין כאן סתירה כי הם שני תירוצים שונים: [מ] [כאורה צ"ל כי] לסיין שהרי חודש אייר חסר ואם כן מ"כ אייר ער י' סיון הוא כמו מראש חודש ער כ': [מה] יש מגיהין כאן מאחר שהמספר ג' פעמים (לוסת ההפלגות) אינו מכוון, אולם לפי מה שכתב במלבושי טהרה (עיי"ש סעיף ל"ד ובפירוש הקצר סק"מ והארוך סוף סק"ח) דהב"י מיייר שראתה גם בא' אייר (ולפי זה צ"ל רמה שכתב הטור ער שתקבע וכו' לא קאי על הפרט שהזכיר קודם לכן שלא ראתה בא' אייר אלא קאי על עיקר כללות הענין שראתה בא' וכו' ניסן) לפ"ז אין צריך להגיה, ר"ל מא' אייר יש שלש ראיות להפלגות כ' (דהיינו א' וכו' אייר וט' סיון) שהם שתי הפלגות, וראיית

לחן וכדאיתא בענין אחר בגמ' נדה רף לט ע"ב: [ט] לחוש לשני ר"ל לחוש לכ' אייר, כלומר והוא רבוחא דס"ד דאמרינן רבוחא כבד שתי הפלגות של כ' (דהיינו מא' עד כ' ניסן ואח"כ בט' אייר) בלא ראית נוספות, איגלאי מילתא דראיית כ' ניסן משום הפלגה ולא משום וסת החודש קמ"ל רחוששת לכ' אייר, אבל אילו היתה רואה גם בא' אייר שהוא הפלגת י"ב מ"כ ניסן אין זה רבוחא כל כך מה שחוששת גם לכ' אייר, רבוחא דחזינו שאין וסתה מסודר רק להפלגות כ' חיישינן לכולהו (ממשמעות ערוגת הבוסם ס"י קסב): [מ] עיין בט"ז ס"ק יט שכתב ג"כ כדרכי משה, וברגול מרבכה שם הקשה עליו רהוה ליה למימר שראתה א' י"ד וכו' בניסן א' וי"ד באייר שאז החשבון מכוון להפלגת י"ד ימים עם ימי הראייה (או צ"ל כ' בו): [מ] ור"ל ועל פי מה שפירש אח"כ רהאי "ער" פירושו אף, וכאן העתיק לשון הטור וסמך על מה שכתב בסוף "ויישוב הלשון כן הוא חוששת לשניהם אף וכו'" (תפארת למשה) ועיין בהערה מג: [מב] [פנינו בגמרא תיבות "וכשבת קפצה ולא חזאי" מוקפים סוגריים, ובהגהות הגר"א כתב שם דלא גרסינן לה, ועיין דרישה

מה

שפתי כהן יורה דעה סימן קפח קפט הלכות נדה פורוי זהב

באר הגוף... כ טור גסס הראשון וכן כתב הרשב"א צמורת הבית והבא ראיוח לדבריו וכן נראה מדברי הרמב"ם שם נפ"ה וכן פירש הרב המגיד שם דבריו: כל שם גסס הו"ה ושלוחה הקמים הראש"ש ורמנו ירוחם כתב שזה דעת המוספות:

כז בית יוסף (מתשמעת הראש"ש ורשב"א פוסקים) כיון דשיעור חמיה גדולה לא אפרש לן ושעורא דשפופרת דהו קטנה היא גופה לא אפרש אס עב אס דק הלך אוליין לחומרא עד שמהא כשיעור דק מן הדקיס וימר מכלן יש לה דין חמיה גדולה כדלעיל סעיף ג':

קפט א ממילא דרש לקט וכו' והוא שאל ומלאה בתוך ימי עונמה ופירש רש"י בתוך שלשים יום לראייתה נדה דף ט"ו ע"ב: ג טור וכו' הרשב"א ממשנה דלן אשה קובעת לה וסא עד שקבעה לה ג' פעמים שם דף ט"ג וכו' המוספות שם דף ט"ד (ש"ס) ד"ה אימטר למה וכו' [ושאל פוסקים]: ג שם נמשנה היתה למורה לראות כו' ופניה כו' זה זה האסורים:

תלין צמכתה בשעת וסחה מטעם דאס לא כן לא תהיה טמאה לעולם (ו) אכל הכה הרי אינה רואה דס אלא דנריס ינשים והלכך אפילו בשעת וסחה טהורה ולל"ע. שזו מלאחי צפסר אפי רנרבי דף פ"ט ע"ב וז"ל ולי נראה כיון שעיקר הטעם דאינו דס רק בריה טהורה אף בשעת וסחה דלף גבי דס מכה ספירא להו להרמב"ם (פ"ה הי"ד) ורשב"א (מה"א ג"ז סוף ש"ד) דטהורה אף בשעת וסחה דקיימא לן (נדה טו.) וסמוח דרנבן וכל שכן ככהאי גוונא דטהורה לכולי עלמא: (סעיף ו) (יז) ויש אומרים כו'. וצירושלמי ריש פרק המפלת מוכח להדיא כפנרא הראשונה ותמהני על מה נחצננו הגדולים בזה גס לינא דש"ס (כג): אי הכי בשלא נימוחו נמי כו' נמי משמע הכי עיין שם:

קפט (סעיף א) (א) חוששת ימים שלשים כו'. היינו לאותו יום החודש וכמו שכתבתי לקמן סק"ל וכן מושגת לוסם ההפלגה עד שתקבע אחד כדינו כדלקמן סעיף ב' וסעיף י"ג נהג"ה: (ב) חוששת לזמן הידוע. ואסורה לשמש כל עונה הוסח על דרך שנתפאר צמימן קפ"ד (ס"ב): (סעיף ב) (ג) שמיד שראתה. פעם שנית למוף עשרים

במה דברים אמורים שצריך בדיקה בשרייה במפלת כמין קליפות ושערות אבל חתיכת דם אף על פי שקשה ואינו נמוח טמאה כו' (יז) (י"ג) (כב) ויש אומרים שגם לזה צריך בדיקה בשרייה כז [כג] אם היא חתיכה קטנה כשיעור שפופרת קנה דק שבדקים (דברי עלמא):

סימן קפט

דיני אשה שיש לה וסת קבוע ושאיין לה וסת קבוע. ובו ל"ד סעיפים:

א כל אשה שאין לה וסת קבוע (א) חוששת (ב) ליום שלשים לראייתה שהוא עונה בינונית לסתם נשים ואם יש לה וסת קבוע לזמן ידוע מעשרים לעשרים או מכ"ה לכ"ה (א) (ב) חוששת לזמן (ג) הידוע:

ב כיצד קובעתו כגון שתראה (א) ארבע פעמים וביניהם שלשה זמנים שוין כגון שראתה היום ולסוף עשרים יום פעם אחרת ועוד לסוף עשרים יום ועוד לסוף עשרים יום וזה נקרא וסת ההפלגות ולכך צריכה ארבע ראיות ראשונה אינה מן המנין לפי שאינה בהפלגה ג [ב] ואפילו קודם שקבעתו שלש פעמים חוששת (ג) שמיד אחר (ד) שראתה פעם אחת

ביאור הגר"א

הוא אפילו כו': [כא] במה דברים אמורים כו'. ממש שם דף נ"ד ע"ב במתניתין אבל הזוב כו' ואם יכולין כו' משמע דרישא בכל ענין ואמרינן שם בגמרא אפילו יבש מעיקרו ועוד מדאמרינן שם דף כ"א ע"א לא טימא ר' יהודה אלא כו' ואם איתא תבדוק כו' ועוד מדרגתן במתניתין תטיל למים בסיפא משמע רבוישא בכל ענין טימא ר' יהודה. תורת הבית. ועוד ג"ל ממש שם (כב): אי הכי כי לא נימוחו נמי מדקאמר אי הכי משמע דביבש הדין כן [וכן כתב הש"ך וכן הוא בספר האשכול]: [כב] ויש אומרים כו'. ממש שם דף נ"ד ע"ב ואימא (ה"ג) [הני מילין] כו' ותו כו' יהיה כו' אלמא חד דינא להו ועיין רא"ש: [כג] אם היא כו'. הרא"ש שם ולפתיחת הקבר לא חיישנן לדברים קטנים כאלו וכן כתב בתורת הבית והביאו ראה מדפריך שם (כב): בגמרא וליפליג נמי ר' יהודה כו' ולא פריך ארישא כמין קליפה כו' ועיין תוספות שם ד"ה ליפליג כו'. וכתב ב"י דשיעור חתיכה קטנה לא ירעינן ומיהו כיון דבשפופרת חזינן דטהור הכי נמי בחתיכות כעין שפופרת וכן כתב הטור. וכתב ב"י דשפופרת עצמה לא ידעינן לכן משערינן קנה דק כו': (ליקוט) אם היא חתיכה כו'. שאינו מפורש שיעור החתיכה לפתיחת הקבר אבל בפרק ז' דאהלות אמרינן אין לנפלים כו' (ע"כ): קפט [א] כיצד קובעתו כו'. עיין תוספות דף ס"ד ע"א ד"ה

מפתח פדרי טהרה קפט (א) ט"ד מ"ה אלא:

הנהגות והעצרות כן בביאורו לדרכי משה הארוך. ובילקוט מפרשים שבסוף הספר העתקנו דבריו, וכן מה שהשיב האורח מישור במהדורא בתרא על השמן למנחה ותשובת בעל תוה"ש על זה בקונטרס לא הביט און ביעיב:

קפט א [כונתו לפרש שבזמן הידוע אסורה כל העונה וכמבואר בס"י קפד, וליקט לשון רביס כי חוששת בכל פעם שמגיע וסתה, וכן פירש הפרישה על דברי הטור "ואסורה לשמש כל זמן הוסת" עיי"ש: [ב] סוף סעיף ב:

באר היטב

דקיי"ל וסתות דרבנן וכל שכן ככהאי גוונא דטהורה לכולי עלמא עכ"ל: (ו) וי"א. כתב הש"ך דבירושלמי מוכח להדיא כסברא הראשונה וגם לינא דש"ס משמע הכי עיין שם: קפט (א) י"ום. היינו לאותו יום החדש. ש"ך: (ב) הידוע. ואינה צריכה לחוש לסתם עונה שהיא ל' יום אלא זמן הידוע לחוד כיון שיש לה וסת קבוע. ט"ז: (ג) שראתה. פעם שנית לסוף כ' לראיה ראשונה חוששת מכאן ואילך כשיגיע יום כ' שלישי. ש"ך:

תורת השלמים

שלא ידע לפרש דברי אמ"ו כי דבריו פשוטים ונכונים כמו שכתבתי. (עד כאן): [יג] ויש אומרים שגם לזה. כתב הש"ך דעיקר כסברא ראשונה וכן הוא דעת המחבר בשולחן ערוך שהבא דעה ראשונה בסתם: קפט [א] חוששת ליום שלשים. היינו לאותו יום החודש וכמו שכתבתי לקמן סק"ל וכן חוששת לוסת ההפלגה עד שתקבע אחר כדינו כדלקמן סעיף ב' וסעיף י"ג בהג"ה עד כאן לשון הש"ך והא דחוששין לוסת ההפלגה היינו בראתה שתי פעמים דאם לא כן לא שייך לומר וסת הפלגה וכן כתב הש"ך עצמו בסמ"ק זה כמה פעמים: [ב] חוששת לזמן הידוע. ואסורה לשמש כמבואר לעיל בסמ"ק קפ"ד (ס"ב):

(סעיף יג) (כח) חוששת ביום ובלידה. דזה וזה אסורים כלקמן סעיף י"ד: (אבט) ודא קבעה אחד מהן שלש פעמים. דאילו קבעה האחרון שלש פעמים היינו מה שכתב המחבר אחר כך או שתראה כו' חוששת לאחרונה לבד ואילו קבעה הראשון שלש פעמים ולא האחרון היינו מה שכתב המחבר מקודם ולא ראתה שלש פעמים כו' והרביעית כו' חוששת ביום ובלילה כו' וק"ל: (ט) האשה שראתה כו'. כתב הטור (נב) [ו"ל] לשון הרמב"ן (ה"ג פ"ה ה' כ"א-כב) וסמ' החודש חוששת לו בתחלתו פעם אחת אצל וסמ' ההפלגה אי אפשר לחוש לו עד שתראה ראייה שניה שהרי אינה יודעת לאיזה יום היא מפלגת נמלאת אומר שהרואה ליום ראש חודש ניסן חוששת לראש חודש אייר ראתה בו חוששת לראש חודש סיון ראתה בו חוששת לראש חודש לראש חודש לא ראתה לראש חודש סיון נעקר וסמ' של ראש חודש וסמ' חוששת לשני בסיון אפשר שתראה ותקבע וסמ' להפלגה מל"א לל"א שהרי ראיית ראש חודש ניסן ואייר שוות בהפלגה לראיית ז' בסיון שניסן מלא ואייר חסר ולעולם חוששת חששות הללו לוסת המדע ולהפלגה עד שתקבע אחד מהן

(סעיף יג) (טו) חוששת ביום ובלידה. אומ' שזיום אינה נעקר עד שנעקר שלש פעמים ואומ' שנלילה נעקר בפעם אחת שלא מראה בו עוד נלילה: (טז) או שתראה הראשונה ביום כו'. כן נר"ך להיות וכן אחר כך או הראשונה נלילה:

חדשים זה אחר זה אלא אם כן יהיו כולם בעונה אחת ביום או בלילה כ ואם ראתה שלש פעמים ביום והרביעית בלילה או שלש פעמים בלילה והרביעית ביום (טו) (כח) חוששת ביום ובלילה מפני חשש הוסת הראשון ומפני חשש השינוי שהוא האחרון ואם ראתה פעמים ביום ופעמים בלילה שלא על הסדר (כט) (ולא קבעה אחד מהן שלש פעמים) (טז) או שתראה הראשונה ביום ושלש האחרונות בלילה או הראשונה בלילה והשלש אחרונות ביום או שלש בזה ושלש בזה חוששת לאחרונה בלבד:

הגה (ט) [כא] [יט] האשה שראתה חוששת לוסת המדע ולהפלגה עד שתקבע וסמ' שלש פעמים כדין ראתה באחד בניסן וכ' בו כו' [עכ"ל] וכתב ז"י (נב) ריש ד"ה לשון הרמב"ן) צמה שכתב דמיישין שתקבע מל"א לל"א לאו למימרא שאין צריכה לחוש ליום אחר שהרי אין לה וסמ' קבוע וכל שאין לה וסמ' קבוע חוששת ליום שלשים שהיא עונה בינונית אלא כט) לזנוי לומר שאף על פי שיצא ראש חודש ביום שלשים לראיה אין לו דין וסמ' קבוע ליום שלשים מאותה ראייה וכן כתב בפרישה סעיף כ"ה וכן כתב ז"ח סוף סעיף ט"ו דאם ראתה ז' בסיון כשיגיע ראש חודש תמוז חוששת ליום ז' דראש חודש תמוז משום עונה בינונית שהיא שלשים ולז' בתמוז שהיא להפלגה עכ"ל והערת זה (לצט) כתב גם כן בדברי הב"י והוסף דלריכה לחוש לעונה בינונית אף על פי שלא תראה היום ויום שלשים ל' אינו נעקר בפעם אחת נאשה שאין לה וסמ' כמו וסמ' קבוע נאשה שיש לה וסמ' עכ"ל (ואין זה נכון כלל דוק): ופ"י זה הוא הדין דבתחלת ראייתה צריכה לחוש ליום שלשים וליום חודש וכן כתוב בפרישה סעיף כ"ג ובז"מ (סמ"ו) דמה שכתב הרואה לראש חודש ניסן חוששת לראש חודש אייר היינו לשני הימים דראש חודש אייר, ליום א' דראש חודש חוששת לפי שהוא יום שלשים לראייתה שהיא עונה בינונית וליום ז' דראש חודש חוששת משום ראש חודש ע"כ: אב"י (יב) (י) קשה לי על זה דאם כן הרמב"ן והרב שצלו לפרש לנו מהו החששות שצריכה לחוש וכתבו שלעולם צריכה לחוש לוסת המדע ולהפלגה למה לא כתבו ופירשו גם כן שצריכה לחוש לעונה בינונית ואדרבה מפשט דברייהם שכתבו האשה חוששת לוסת המדע ולהפלגה כו' וכן ממה שכתבו בסוף וכן היא חוששת לשניהם עד שתקבע אחד מהם כדינו כו' משמע שאינה צריכה לחוש אלא לשתי חששות הללו וכו' לא: ועוד מימא דודאי הא דאמרין עונה בינונית היא שלשים יום היינו שצריכה לחוש ליום ל"א לראייתה דעונה בינונית היא שלשים יום מתחלת ראייה לתחלת ראייה וכן כתב הרשב"א במשמרת הבית (דף קס"ז ע"ב) (ז"י) ש"ז ד"ה ע"ש נאשה) וז"ל וסמ' נשים חזין לסוף עונה וכן כתב הרמב"ן ז"ל (ה"ג פ"ה ה' ה"ו) וז"ל ומלא אותה בתוך ימי עונתה כמה היא עונה שלשים יום מתחלת ראייה לתחלת ראייה אחרת שרוב הנשים כך הן רואות משלשים לשלשים כו' עכ"ל וכן הביאו הגהות מיימוניות פרק ד' מהלכות איסורי ביאה (אומ' ה) לשון הרמב"ן, וכן פירש רש"י פרק כל היד דף ט"ו ע"א אהא דכל הנשים בתחלת טהרה לבעליהן והוא שצא ומלאה בתוך ימי עונתה וז"ל בתוך ימי [עונתה] שלשים לראיה אצל אחר שלשים נעיש דיקה הואיל וסמ' נשים חזין לסוף עונה עכ"ל אלמא דאפילו ביום שלשים גופיה שרי משום דעונה בינונית היא שלשים יום אם כן אין צריכה לחוש אלא ליום שלשים מסוף יום הראשון שראתה

ביאור הגר"א

[יט] האשה כו'. כל זה כמ"ש לעיל סעיף ב' וכמ"ש שם במתניתין וגמרא:

פתיח תשובה

דאשה קובעת וסמ' הפלגת ימים שהיא הוא ג"כ בהפלגת עונות שהיא ומעשה יש בו דעה לשאל מה יהיה דין הוסת בתחלת וסמ' הפלגה קודם שקבעתו שלש פעמים דלענין וסמ' המדע מבוחר בשולחן ערוך דמושת לאחרונה אם הייתה השניה נלילה חוששת שזו נלילה אמנם נוסת הפלגה דרך משל אם ראתה ביום א' ואחר כך לסוף ד' שבעות ראתה נליל א' נראה דאין צריכה לחוש לסוף ח' שבעות נליל א' אף דנהפלגת ימים הוא שזה אף בתחלתו אין משגיחין רק בעונות וראיה שיהי מופלגת מראיה ראשונה ששה וחמשים עונות וא"כ לסוף ח' שבעות צריכה לחוש ביום השבת. והוא ז"ל חלק עליו ומחלק דנשלמא לענין ההפרשה שיפרוש בנאותה עונה לא דיינין לה כוסת קבוע אלא אם היו בעונות חלוקים כן אין אחת מהם נחשבת קבוע אצל לענין חשנון ההפלגה משגיחין יום המופלג לפי מספרו בין אם היה הראיה

שמתנו מופלגת ביום ובין אם היה נלילה לא משגיחין בזה ואמרין שזה דרכה כשנגיע יום המופלג מראיה ראשונה כך למספר הימים דרכה לראות וזה ודאי אם הייתה דרכה לראות להפלגת אחת דבר אחר אין לנו משגיחין בדבר אחר הוה שממנו נמשכת ההפלגה אם היה ביום או נלילה כו' עיי"ש. ודבריו צריכין ציבור והנראה כחן דכוונתו לחלק דדוקא נוסת המדע דלא משגיחין כמה רחוק מראיה הקודמת שהרי וסמ' המדע לאו מטעם הפלגה הוא רק דאומ' יום נחודש הוא הגורם א"כ מה שיש לדון אם הלילה והיום נמשכ כמדא הוא לענין ההפרשה בזה כיון שהיו בעונות חלוקים לא נמשכ קבוע דאי אפשר לומר שאומ' יום נחודש הוא הגורם שהרי ראייה האחרת הייתה נלילה אצל נוסת ההפלגה דמשגיחין כמה היה רחוק מראיה הקודמת משגיחין לפי מספר הימים ואכתי דבריו צריכין תגליו:

תורת השלמים

ראיות ר"ח ניסן ואייר שוות בהפלגה לראיית שני בסיון שניסן מלא ואייר חסר עד כאן לשון הטור. ומבאר מדברי הב"י והב"ח והפרישה דלעולם חוששת לשלש חששות דהיינו לוסת ההפלגה ולאומ' יום בחודש שראתה וליום שלשים מאותה ראייה משום עונה בינונית והש"ך האריך להשיג עליהם דאין חוששין רק לוסת ההפלגה ולאומ' יום בחודש וזו היא עונה בינונית בין אם החודש הוא מלא או חסר עיין שם שהאריך בראיות ברורות:

[כא] האשה שראתה. כתב הטור לשון הרמב"ן וסמ' החודש חוששת לו בתחלתו פעם אחת אבל וסמ' ההפלגה אי אפשר לחוש לו עד שתראה ראייה שניה שהרי אינה יודעת לאיזה יום היא מפלגת נמצא אתה אומר שהרואה ליום ראש חודש ניסן חוששת לר"ח אייר ראתה בו חוששת לר"ח סיון ראתה בו חוקבע וסמ' לר"ח לא ראתה בר"ח סיון נעקר וסמ' של ר"ח וחוששת לשני בסיון אפשר שתראה ותקבע וסמ' להפלגה מל"א לל"א שהרי

באר הגולה

כ הראשון עס:

מפתח סדרי פהרה

(ג) סק"ב:

הגהות והערות

כזן צ"י שוות. לחם ושמה ס"ק כא, ונראה שם שמחק תיבות "אין אחת מהן נחשבת קבוע":
כתב קצת משמע מרבירו שהבין שמחלק בין וסמ' החודש להפלגה דלענין הפלגה אף אם העונות חלוקים קובעת. אולם בתשובה שם נראה תוכן דבריו דודאי בכדי לקבוע וסמ' הפלגה בעינן שיהיו ג"פ באותה עונה ורק לענין לחשב ההפלגה מהראייה אין הברל אם הראייה שממנה מחשבין מספר הימים שהפליגה היתה ביום או בלילה. כלומר ג' הראיות שעל ידם נקבעת הוסת ודאי שצריכים להיות בעונות שישם ורק בראייה הראשונה שאינה אלא לצורך חישוב ההפלגה ממנה אין הברל אם היתה ביום או בלילה, כי חשבון ההפלגה הוא לפי מספר הימים ולא לפי מספר העונות, ולפי זה אם ראתה פעם אחת ביום ופעם אחת בלילה חוששת בלילה דחיישין שמא תראה עוד ב' ראיות בלילה ותקבע, כן משמע שם כוונתו, עיין מסגרת השולחן לקיצור שלחן ערוך סי' קנה סעיפים מה"ח ובהערה פט שם, ועיין חזון איש סי' פה מאות נט ולהלן:

כטן א"א מה שכתב נעקר וסמ' של ראש חודש ר"ל שאף על פי וכו', כן צ"ל. כרם שלמה ואמרי בינה ומצית השקל, וכעין זה בב"י:
לן צ"י דיום ל'. הגהת הגאון מסאמבאטהעלי. ותוכן כוונת הלבוש עיין לעיל הערה ד, ובכוונת הש"ך שחולק עליו הבין התורת השלמים לעיל סק"ד דס"ל דנעקר בפעם אחת, והחיות דעת ביאורים סוף סק"ג הבין דס"ל דלא נעקר לעולם:

נר

שפתי כהן

יורה דעה סימן קפט הלכות נדה

טורי זהב

מפתח סדרי מהרהר
(יז) סק"ג

הנהגות והערות

לאן פירוש כ"ט יום
וי"ב שעות ותש"ג
חלקים (כל שעה נחלקת
לתת"ף חלקים) והוא
השיעור ממולד למולד.
וכונת הש"ך בדבריו
כאן להוכיח דלשון ל'
יום שבש"ס אינו בהכרח
ל' יום ממש רק ר"ל
חודש אלא ששם הכוונה
לחודש על פי המולד
וכאן הכוונה לחודש על
פי קביעות ר"ח. וע"ע
בש"ך סי' שה סק"ט
שהביא ג"כ דברי
היראים וכתב וממאי
דאייתא בש"ס ופוסקים
סתם ל' אין ראיה
(להיפך) דהכי אשכחן
טובי בש"ס ופוסקים
שהוא חודש כולל עליו
קפט ס"ק ל' עכ"ל:
לב) ובשו"ת חכם צבי
סי' קיד כתב דהרמב"ם
הורא"ב לית להו כלל
דין עונה בינונית, עיין
ב"י ריש סי' קפט ובהערה
שם, וע"ע שו"ע הרב
סק"א בקונטרס אחרון:
לג) בל"מ ליום
החודש הבא וכו' ולשון
הרמב"ם לפנינו "וכל
יום שראתה בו חוששת
לו להבא" עכ"ל:

לה) זה לשון הרשב"א
(כו"ג ש"ג דף טו.) הרי
שראתה ולסוף כ' חודה
וראתה לכשיגיע יום כ'
חוששת וכו' אע"פ שלא
ראתה ליום כ' חוששת
ליום ל' לראייתה לפי
שחיי עונה בינונית
עכ"ל, ואילו לחוש לוסת
החודש לא קחשיב, ואף
רלעיל גבי פיהוקין (דף
יד. ומובא בשלחן ערוך
סכ"א ועיין שם בש"ך
סק"ס) כתב לחוש לוסת
החודש שאינו קבוע הרי
לא הזכיר שם עונה
בינונית וא"כ סוף סוף
לא מוכר ב' החששות בחד
ועיין חכם צבי שם:
לה) הלשון המדויק
שם "הוקבע לה וסת
הרי היא כשאר הנשים
לא הוקבע לה וסת
חוששת לו מלי יום ל'
יום":
לו) ועיין עוד ש"ך
סק"ב כו"ס ס"ז:
לז) כמאן הוא רבדי
החוות דעת, אבל בסדרי
טהרה משמע דזה תלוי
ברעת הבי"ח ולהלן:
לח) עיין חוות יוצא
סק"ב, סדרי טהרה סק"ב
ועצי לבונה כאן, וכן
נפק"מ במערכת עיין פתחי
תשובה סק"א:

זו דהיינו יום ל"א מתחלת ראייתה. וכן כתב הטור לעיל סימן
קפ"ד (מג): אם שה שלשים יום חשיב כהגיע וסתה דסתם עונה
שלשים יום ואסור לכוף שלשים עד שתדוק אלמלא דאין צריכה
לחוש אלף ליום ל"א והכי מוכח נמי מדברי הפוסקים והטור (טו).
והמחבר לקמן סעיף כ"ז שכתב
שלש עונות בינוניות הם תשעים
יום ואי איתא לא הוו להו אלף
פ"ח אלף ודאי עונה היא שלשים
יום מתחלת ראייה לתחלת ראייה
ודוק: ואם כן קשה נמי לאיזה
זרז הוצרך הרמב"ן לומר חוששת

לראש חודש אייר דמשמע משום ראש חודש (אייר) הוא דחוששת
הא בלאו הכי חוששת משום עונה בינונית וכומו שנחמל, וכן
לאיזה זרז הוצרך לומר חוששת לבי בסיון אפשר שקבע וסת

להפלגה מיפוק ליה דהוא עונה בינונית: ותו קשיא טובא לדעת הנ"י והפרישה והכ"ח דקבי"ח להו דכל אשה צריכה לחוש ליום
החודש וגם לעונה בינונית אם כן היכי אמרינן דצריכה לחוש לעונה בינונית משום דסתם וסת הוא משלשים לשלשים והרי היא
צריכה לחוש ליום החודש שראתה זו והוא יום שאחר כך אף על פי שלא ראתה אלף פעם אחת ועל כרחך הוא משום דסתם
נשים דרכן כך לראות באותו יום החודש ואם כן קשיאן סתמי אהדי ואיך תתפוס החגל בשני ראשים שתאמר דמן הסתם צריכה
לחוש ליום החודש שמסתמא תראה לאותו יום ותאמר שמן הסתם צריכה לחוש לעונה בינונית וזהו דבר שאין לו שחר כלל: א"א
נראה לי דהא דאמרינן בש"ס (נדה ט): עונה בינונית שלשים יום היינו מחודש לחודש צ"ל מלא צ"ל חסר וכהאי גוונא אשכחן טובא
בש"ס ופוסקים שלשים יום שהוא חודש וכן גבי צבור קיימא לן לקמן סימן ש"ה (סי"א) דאינו נפדה עד שיעברו עליו שלשים
יום והוא פשוט בש"ס צדוכתי טובי והיינו חודש כדכתב בספר יראים סימן ש"ג (יראים השלם ח"א סי' קמ נח): וטעמא דכתיב (נמדבר
יח טו) מן חדש תפדה והיינו שלשים יום כו' ויהיו כ"ט י"ב חש"ג לא] כו' אכל קודם שלשים אינו פדוי עיין שם (ועיין לקמן
סימן ר"כ ס"ק י"ג). וכן מוכח בספר בעלי הנפש להרא"ד (מכת"י שעה"י מטו, נטו, מד, מה) שכתב שהאשה בתחלה צריכה לחוש לוסת
החודש ולוסת ההפלגה ולא הזכיר בספרו כלל לב) שצריכה לחוש לעונה בינונית וגם בסוף שער הוסתו מהנה נקראה כל הוסתו הן
הקבוע הן שאינו קבוע ולא מנה עונה בינונית כלל וכן הרמב"ם פרק ח' מהלכות איסורי ביאה דין ו' כתב דכל יום שראתה בו
חוששת ליום לב) הנא שלאחריו ולא הזכיר כלל לחוש לעונה בינונית שהיא שלשים יום וכן הרשב"א בתורה הביט בשער הוסתו
כתב כמה פעמים (ארוך טו. ק"ר ט). דמי שאין לה וסת קבוע צריכה לחוש לעונה בינונית שהיא שלשים יום לר) ולא הזכיר כלל
שצריכה לחוש לוסת החודש וכן לקמן סימן קצ"ו (סעיף ח') כתב הרמב"ן (ה"פ פ"ג ה"ג) והטור (פ'): והמחבר דכתב לה) כשלא
הוקבע לה וסת הרי היא ככל הנשים וחוששת משלשים יום לשלשים יום כו' ולא כתב שצריכה לחוש לעונת החודש אלף ודאי
עונה בינונית היינו מחודש לחודש דנאותו יום של חודש שראתה זו צריכה לחוש לחודש הבא וכו' לא: וראייה ברורה לדברי ממאי
דכתבו הפוסקים והטור והמחבר לקמן סעיף כ"ז שלש עונות הם תשעים יום היינו ממאי דאמרינן בש"ס עונה בינונית היא שלשים
יום וכדאיתא בצ"י (נו. ד"ה ומ"ש אלא) והרמב"ם פרק ד' מהלכות מטמאי משכב ומושב (ה"ג) כתב שלש עונות היינו שלשה חדשים
ומציאו צ"י לקמן (נו): סוף ד"ה ומ"ש ראתה שלש ראיות משלש עונות מכוונות כו' אלמלא דמאי דאמרינן עונה בינונית שלשים
יום היינו חודש ולכן פירשו הרמב"ן ורש"י דעונה בינונית היא שלשים יום מתחלת ראייה לתחלת ראייה אחרת והיינו בשם חודש
דהוא מלא ואין הכי נמי אם החודש חסר הוא כ"ט יום מתחלת ראייה לתחלת ראייה אחרת ולא הוצרכו לפרש זה משום דסתם
חודש מלא הוא ועוד כיון דלעולם אינה צריכה לחוש אלף לאותו יום החודש אם כן אין צריך לדקדק צ"ל מלא וחסר אלף לעולם
לאותו יום החודש ועיין לקמן ס"ק י"ג ומ"ג ממלא עוד ראיות לדברי לה): א"א ראתה באחד באייר או לא ראתה בו.

חידושי רע"ק

ג) כתבם עונה בינונית. לא זכיתי להבין דהכא דראתה כו' צ"ל פשיטא דאין צריכה לחוש ביום א' דראש חודש אייר לעונה בינונית
ותמיד מתעבין עונה בינונית מראיה האחרונה. ודברי הנ"ח נכונים:

באר היטב

(יז) א"אחד. כתב הט"ו דהב"ח כתב באן דאינה חוששת ליום א'
דראש חודש ולא ידעתי למה יסתור דברי עצמו שכתב לעיל בסעיף
י"ב (ב"ח ט"ו) דחוששת לראש חודש אייר היינו לשני ימי ראש
חודש עכ"ל. וש"ך האריך בזה ומסיק דעונה בינונית היינו מחודש
לחודש דבאותו יום של חודש שראתה בו צריכה לחוש לחודש הבא
בין שהחודש מלא או חסר ומה שאמר בגמרא דעונה בינונית

פתחי תשובה

(י) חוששת. עיין בזה היטב בשם ט"ו דגם כאן חוששת גם ליום
א' דר"ח. וכבר חלקו עליו הסדרי עברה (סק"ג יג) והחיות דעת (מחוסס
סק"כ (השני). ביאורים ס"ק יג) דכאן שראתה כו' צ"ל כשחש דעונה
בינונית שהוא מטעם הפלגה וכבר הפסיקה בראיית כ' לז) ולא מיעיף
לדעת הנ"ח המובא בצ"ח היטב ס"ק שאמר זה דנכל וסת הפלגה
כשהפסיקה בראיה הו' החשבונו מהראיה הסמוכה ודאי דאף לעיני עונה
בינונית הדין כן אלא אפילו לדעת הט"ו דפליג שם מכל מקום צעונה
בינונית דהטעם הוא כמו שכתב הר"ן (שטעוט ד: ד"ה וגרס) נפרק) משום
דכי לעולם לא תראה ודאי דהחשבונו מהראיה הסמוכה ולדקו דברי הנ"ח
ע"י"ש: ובבענין הפלוגתא שצ"ח הט"ו והש"ך בעונה בינונית מאי היא
דדעת הט"ו דעונה בינונית לאו היינו וסת החודש והיא יום ל' לראייתה
ואם החודש חסר שניהם הם ליום אחד אלף אם החודש מלא חוששת
גם ליום הקודם משום עונה בינונית ודעת הש"ך דעונה בינונית לעולם

תורת השלמים

[כב] ראתה באחד באייר או לא ראתה בו. דעת הבי"ח והפרישה כדעת הבי"ב דאם ראתה באחד באייר אינה חוששת לט'

פשוט אין צריך לפרשו. ומורי חמי
ו"ל כתב כאן (סק"ו) מדלא נקט
אלף אחד באייר שמע מיניה שאינה
חוששת ליום א' דראש חודש ולא
ידעתי למה יסתור דברי עצמו שכתב
לעיל (סק"ו) ראתה ליום ראש חדש
ינסן חוששת לראש חודש אייר
לשני ימי ראש חודש כמו שכתב הוא בעצמו:
(יח) ראתה באחד באייר או לא ראתה בו. טעור (נ):
הוא יום החודש ושיעור עונה בינונית היינו יום ל"א (כסתם) [כסתם]
חודש דהוא מלא. הנה הכנס צ"ל בשבועה סימן קי"ד האריך להשיג על
הש"ך והסכים עם הט"ו וכן הסכים הכרתי ופלאי (סק"ק טו) ע"י"ש. ועיין
חוות דעת (מחוסס סק"כ (הראשון). ביאורים ס"ק יג) שהסכים ג"כ עמהם
בזה דעונה בינונית לאו היינו וסת החודש אלא ל' כדברייהם דהוא יום
ל' רק בזה עיקר כהש"ך דהוא יום ל"א וא"כ הוא להיפך דאם החודש
מלא שניהם ליום אחד הם ואם החודש חסר חוששת גם ליום שאחריו
משום עונה בינונית ע"י"ש. ודע דאף לדעת הש"ך על כרחך צריך לומר
דמילוק יש בין עונה בינונית לוסת החודש דאלו בוסת החודש כל זמן
שלא נקבע ועבר זמנו ולא בדיקה מותרת בלא בדיקה דמשמע בעיני ד'
ועונה בינונית אסורה עד שתדוק כמנואר שם ומשכמת לה וסת החודש
בלא עונה בינונית כגון אם ראתה בינתיים או שיש לה וסת אחר קבוע
ואחר כך שינתה ליום אחר וכן כתבו האחרונים לחן):

דמים מזוין באשה וכן בימי מניקתה אפילו מת הולד דמתוך גער
 חבלי לידה אצריה מתפרקין ודמיה מסולקים ואין חזרין עד
 כ"ד חדש ועיין בטעף שאחר זה: (סעיף ח) **(יא) אינה**
חוששת לו. כן כתב ז"ל (מנ: ד"ה האשה) **נשא הרשע"ל (מה"א**
ז"ל ש"ג יב): דאפילו לכתלה אינה
 חוששת והוה זו כמו מעוברת
 דסעיף ז' אלא שהטור כתב שזו
 שחוששת לוסת אלא שאם עבר היוס
 כו' וכמו שכתב רמ"א א"ח"כ ג"ס
 יש אומרים והקשה ז"ל (מג. ד"ה
 אגל קשה) על הטור דהא בגמרא (ט.)
 יליף רבי יוחנן דין מעוברת מדין
 הימה במתנא דאינה צריכה בדיקה
 והיאך נחלק ביניהם (יב) והארין
 בפלפול זה. ומורי חמי ז"ל כתב
 דהיה להטור והר"ש גירסא אחרת
 בגמרא: ח ויעניד נראין הדברים
 כפשוטן דגבי סילוק דמים משום
 פחד איכא למיחש שמה נאותה
 שעה שחוקק לנעלה יאל הפחד
 מלנה וכיון שהיא שעת וקמה

סמוך אל בזמן וקמה עלמו צריך לפרוש וכן לעיל ס"ק י"ב גבי
 קטנה ומיהו אין זה דיוק גמור כו'. וכן נראה ממה שכתבו המחבר
 והעטרת זהב (לנשא) ואפילו בחוק וקמה מותר בלא בדיקה וכן
 משמע מדברי הר"ש (פרק א' ס"ד) ושאר פוסקים:
 (סעיף ח) **(כא) אבל לכתלה**
כו'. ולא דמי למעוברת ומניקה
 דנשמך דאפילו לכתלה אין צריכה
 בדיקה דמעוברת ומניקה חזינן
 לדמיהן מסולקים אל היתה במתנא
 לא צריך לן כולי האי דמהא
 מסולקת דמים דהא חזינן כמה
 נשים אף על גב דהוה במתנא לא
 ישנו את חפיקים. ביח יוסף (מג.)
 ד"ה אל קשה) והאחרונים:
 (סעיף ט) **(כב) שאר נשים.**
 דעלמא שאינן מעוברות ומניקות
 או במתנא: **(כג) עד שתבדוק.**
 כתב ביח יוסף (מג. ד"ה מהו אם)
 ממשמעות הפוסקים דאפילו

לוסתה [טז] **ואפילו בתוך וסתה מותרת**
בלא בדיקה (ועיין לקמן סוף סימן קפ"ט):
 ח [יז] **ג' היתה נחבית במחבא מפני**
פחד והגיע שעת וסתה (יא) ח) אינה
חוששת לו:
 הגה [יח] **יש אומרים דוקא אם עבר הוסת ולא**
בדיקה ולא הרגישה טהורה בלא בדיקה
(כא) ט' אל לכתלה (טו) צריכה בדיקה כן משמע
בבית יוסף):
 [יט] **(כב) יד שאר נשים צריכות**
(טו) בדיקה (יח) כשיגיע הוסת עבר
הוסת ולא בדיקה ולא (יח) הרגישה טהורה
(י) בלא בדיקה [כז] טו וי"א שאסורה (יב) כג) עד

באר הגולה
 יג הרשע"ל בחומת המצ
 מנעיל דההוא סגל מריב
 יוחנן וכו' ס:
 יד ר"ן צ"ל דשנובות
 לדעת הר"ף והרמב"ם:
 טו טור וכ"כ המוספות סס
 דף ט"ו ד"ה וכן נחמן וכן
 הוכיח הרשע"ל בחומת
 המצ מסוגיל דהתס
 (ולא"ד והגהות מיימוני
 ועוד פוסקים):

גזיון פהרשא
 דהא הרמב"ד בשם
 הסוברים (בספר בעלי
 הנפש להראב"ד) שאינה
 חוששת אלא ליום אחד
 בלבד כתב משום דשאר
 ימי העונה אף שהיא
 למורה בהן נעקרים
 בפעם אחת לפי שאין
 אשה קובעת וסת בימי
 נדתה א"כ למאי דקיי"ל
 דקובעת בימי נדתה
 בטור סימן קפ"ט יהיה
 צריך עיקרה ג' פעמים:
 ז **אם הגיע וסתה**
בימי עיבורה. וכתב
 הרא"ש בפרק קמא דנדה
 סימן ר' דמאי דמשני
 בפסחים עב ע"ב סמוך
 לוסתה שינויא אחרינא
 הוא ועיין מה שכתבתי
 בגליון הרא"ש:

ח ויעניד נראה כו'
 משום פחד איכא
 צריכה שפא. וכן
 באינה משמשת דלמא
 יצא פחד מלכה בארה
 רגע דהרי רמ"א לא
 הזכיר תשימי דוקא.
 הגאון ר' יהונתן:
 ט **אבל לכתלה**
צריכה בדיקה.
 בתוספות בנדה דף ט"ו
 סוף ע"א משמע דשני
 אלו תלויים זה בזה דאם
 ביום וסת צריכה לחוש
 גם בעבר היום אסורה
 עד שתבדוק דהא שם
 הגיע שעת וסתה יש
 לפרש שכבר עבר היום
 וכמ"ש רש"י בעודו
 בדרך הגיע הוסת:

מפתח סדרי מהרה
 יב) סק"א:
 יג) טו' קפ"ו סק"ד ד"ה
 ועתה:

הגהות והערות
 כז) עיין בהגהות
 פרישה (הזכירו הש"ך)
 ששם מסיים (לאחד
 העתקת לשון הרש"ל)
 להריא כמו שהעתיק
 בחומת השלמים, ובנראה
 שמהו הבין התורה"ש
 שמתמא גם כוננת
 הש"ך לזה שהרי העתיק
 הדברים הקודמים מהגהת
 פרישה ודוק:
 כח) **כאומר** באמצע
 ג' פעמים הראשונים
 שעל ידם תקבע הוסת:

אפשר שאז טענה כי אורח בזמנו נא ולא אמרו זה שמרדה מסולקת הדמים אלא אם היתה כל שעת הוסת נמרדה ולא הפסיקה
 ממנה, וזהו דבר צרור אם היתה נפחד נחללת שעת הוסת ויאלה מן הפחד בחוק אוחו זמן הוסת דלא היא כשאר נשים דחור
 טבעה למקומה הראשון (ח) על כן לא תשמש עד אחר שעברה כל שעת הוסת מה שאין כן במעוברת שכבר היא מסולקת דמים
 ואין חשש לאסור אותה אפילו בשעת הוסת ונמלא שאין דמיון מעוברת להימה במתנא אלא אחר גמר החרדה דהיינו אחר שיעור
 הוסת שהוא סילוק דמים בזדאי והיינו כל אחת לפי דרכה זו אחר עזור החרדה וזו אפילו תיכף ועל כן פשטו בגמרא במעוברת
 לכתמלה מהיתה במתנא כל זמן הוסת שאחר כך אינה צריכה בדיקה. וזה נכון וצדור ותמיהני על המפרשים שלא הרגישו דבר
 זה כי צדור נכונה היא וראוי לקבוע כן הלכה: (סעיף ט) **(יב) עד שתבדוק.** בן פירוש אפילו אם לא בדיקה אלא עד זמן

נקודות הכסף
 בן פירוש אפילו אם לא בדיקה כו'. יש מחמירין בזה כמו שכתבתי בס"ק י"ב עיין סס:

ביאור הגר"א
 שם ובגמרא דף ט' ע"א: [טז] **ואפילו כו'.** מ"ש שם מאי כיון כו' ח
 או דלמא כו' ועל כרחך אשעת וסת קאי דאם לא כן למה לא
 מספקא דלא תהני בדיקה כמ"ש דף ט"ז ע"א והכי הוה ליה למימר כיון כו' טמאה או דלמא כו' טהורה ולא כו'. וזהו לשון הרא"ש
 בפרק א' סימן ד' מהכא משמע כו' דאפילו בשעת וסת כו' וכן כתב בתורת הבית: [יז] **היתה כו'.** אף בשעת וסת דהא מרמי לה שם
 למעוברת וכנ"ל: [יח] **ויש אומרים כו'.** כן כתב הטור וטעמו מ"ש שם ר' מאיר אומר אם כו' ולא בדיקה כו' משמע שעבר הוסת
 ולא בדיקה ומ"ש שם אלמא כו' ולא כו' ר"ל אחר שעת וסת ומ"ש שם טעמא דאיכא כו' אלמא כו' אבל מגופה לא משמע שהוא דאורייתא
 אלמא אף למאן דאמר דרבנן דוקא שעבר ולא בדיקה: [יט] **שאר נשים כו' עבר כו'.** דקיימא לן וסתות דרבנן ועיין תוספות
 שם (טו) ד"ה ורב נחמן כו' ועיין תוספות דף ט"ו ע"א סוף ד"ה אפילו: [כ] **ויש אומרים כו'.** תוספות הנ"ל וכמ"ש שם וחכמים
 אומרים תברק וסברא ראשונה סבירא לה דתברק היינו בשעת וסת ומ"ש בפלוגתא דרב ושמואל ולבסוף בדיקה משום שמואל הוא
 דאיתמר וטעמם מ"ש דף ט"ו ע"א רבה בר בר חנה אמר אפילו הגיע כו' ומשמע אפילו תיכף אחר הוסת רק שעבר העונה דלא

באר היטב
 דהתם דבר מועט שנמשך ביום חשיב כוסת עצמו מה שאין כן כאן שאי אפשר שתהיה הכל ראייה אחת אלא תוספת דמים וכיון
 שנסתלק עיקר הראיה נסתלק גם כן התוספת. אחרונים:

פתיח תשובה
 רש"ל דמיייר שלא קבעה וסת שלש פעמים בימי עיבורה או מניקתה
 אלא שחושש לוסת הראשון ועיין לקמן סימן קפ"ט סעיף ל"ג ע"כ.
 ור"נו לומר דשם מוצא רש"ל אלא שעת רב פעם אחת בימי עיבורה
 או מניקתה צריכה למוש לו כדן וסת שאינו קבוע. וכן כתב הפד"ר
 טהרה (סק"י) וסוות דעת (חידושים ס"ק טו) ומימה על המנחת יעקב
 בחומת השלמים שכתב וז"ל ואם רחשה שלש פעמים בימי עיבורה או
 מניקתה יתבאר לקמן סימן קפ"ט דחוששת על כל פנים לוסת שאינו
 קבוע וכן כתב הש"ך עכ"ל וזה אינו כדן וכמו שכתבתי:
 (טו) **צריכה בדיקה.** כמו שאר נשים בטעף ט' והוא הדין שאסור
 לשמש אפילו בשעת חרדה דשמה צעת תשימי יאל הפחד מלנה. ט"ז.
 ואם רחשה במתנא אינו מנטרף לענין קביעות וסת. סוות דעת (פאורים
 סק"ח, חידושים ס"ק כז): (טו) **בדיקה.** היינו בדיקה חזרין וסקדקין.
 סוות דעת (פאורים ס"ק יב חידושים ס"ק כז): (יח) **כשיגיע הוסת.**
 ואם יש לה שעה קבועה ביום הוסת אינה צריכה בדיקה רק אותה
 השעה ואם אין לה שעה קבועה וכן צעונה בינונית צריכה בדיקה כל
 העונה דהיינו שחשים מוך דחוק ויהיה שם כל העונה ונשי דידן אין
 להם שעה קבועה כמו שכתבתי (ח"ט סק"ו) ג"ס הנקודות הכסף (אח
 א) ובמשנית וקמה ב' או ג' ימים המבואר בטעף ב' צריך שיהיה מוך
 דחוק שם כל הדי' או ג' ימים דכשעת וקמה דמיון, ולריך ללמד זה

תורת השלמים
 קבוע וכן כתב בהגהת דרישה (פרישה אות טו) וכן כתב בש"ך ס"ק י"ט עיין שם:

שפתי כהן יורה דעה סימן קפד הלכות נדה טורי זהב

באר הגולה עז ינמוח דף ס"ג ע"ב ועיניו דף ק' ע"ב:

ג'יון מהרש"א י הרוצה לצאת לדרך הרמב"ם פרק ד' מאיסורי ביאה הלכה י"ב השמיט זה ותמה הרב המגיד מובא בב"י ולכאורה דהראב"ד בספר בעלי הנפש מובא בב"י נתן טעם דוסתות דרבנן ובמקום מצוה לא גזרו והיה קשה ליה לרמב"ם מאי דמקשה פסחים דף ע"ב עמוד ב' על מאי דמשני סמוך לוסתה אי הכי אפילו יבמתו נמי ע"כ סובר דסתמא דש"ס לא סבירא ליה לדין זה אבל הא ניחא לפי מ"ש התוספות נדה דף ט"ו סוף ע"א דר' יוחנן סבר וסתות דרבנן אבל הרמב"ם הא סבר לפי מ"ש הב"י קרוב לטוף סימן זה דמפשי דר' יוחנן ס"ל וסתות דאדויתא אי"כ בפסחים על ר' יוחנן מקשה שפיר: אפילו סמוך לצותה: ובהגיע ליל טבילתה סמוך לוסתה גיב צריך לפקדה. תשובות כנסת יחזקאל סימן י':

מפתח סדרי טהרה יד) סק"ב: טו) סק"ג, וס"י קפ"ט סק"ב: טז) סק"ד:

הנהגות והערות כן) כן הוא בדפוס ובב"י, ובס"א גריס בש"ך זמן מה (ועיין מחצית השקל): כז) בפניניו ובסמ"ק ליתא: התימה הדין אם הוא יותר מעונה בינונית. ב"י דף מד ע"א ד"ה וכתב עוד: כט) ועיין עוד ס"י קפט בט"ז סק"ה ונקודות הכסף שם, וחוו"ד שם ביאורים סק"ב:

ל) ובספר החזון לבעל האגור (חידה ג"א) כתב חידה וז"ל "יש אשה טובלת וליל א' לטבילתה אסור בעלה לשכב עמה וליל ב' מותר. הפתרון הטובלת תוך עונה אחת לוסתה שחייב לפרוש ממנה, ואם עברה הוסת מותרת בליל שני" עכ"ל: לא) עיין לקמן ס"י קצז בש"ך סק"ג ד"ה ומ"ש: לב) לא מצאתי, ואולי צ"ל והט"ז (בסק"ד):

איחרה זמן כן) כמה אחר הוסת כיון שדקקה ומלאה טהורה טהורה והצ"ח (פ"ח ד"ה ומ"ש דוקא הו) פסק ד"ש להחמיר (י) (ד) כמסקנת המרדכי (שעטות ס"י משלה א:) בשם רא"ס (יראים ס"י קצז ויראים השלם ס"י כז) וכספר המרומה כן) וכהנהוג שערי דורא (פ"י ז סוד"ה אחר ר' יוחנן) בשם סמ"ק דדוקא נדקקה עצמה מיד לאחר וסתה תוך שיעור וסת אבל לא דקקה תוך הזמן אף על פי שלאחר כך דקקה עצמה ומלאה טהורה טמאה דחוקה אורת בזמנו גא ונפל לארץ ע"כ (הנ"ח) ולקמן סימן ק"ט סעיף ג"א נמצא איזה שיעור וסת עיין ס: (כד) וכן הוא לקמן סימן קפ"ט. סעיף ד' ועיין ס: (סעיף י) (כה) ומכ"ל מקום כו'. ונאורת חיים סימן (רמ"ז סט"ו) [ר"מ סעיף ט"ו] כתבו הטור (בסוף הסימן) והמחבר מדברי הרמב"ם (דעות פ"ד ה"ט) דלא יבעול לא ביום יציאה לדרך או ביאה מן הדרך שקשה לו ועיין בלבוש שם ונמשנת הרב (רמ"א) קל"ג סימן ב' ועיין בפרישה בלבוש העור סימן כ"ה סעיף י' ונצ"ח שם סעיף ג': (כו) המחמיר כו'. סמוך לוסתה. ונעטרט והכ כתבו גם כן כדברי הרב ונאורת חיים סימן (רמ"ז סט"ו) [ר"מ סעיף ט"ו] כתבו (העט"ז) דנלילה קודם יצא לדרך מזה לבעול אפילו סמוך לוסתה כמו שכתוב בורה דעה סימן קפ"ד ע"כ ודגרו קותרים זה את זה והעיקר כדברי הרב כאן:

ביאור הגר"א כמ"ש תוספות שם ר"ה אפילו ור' יוחנן דקאמר מחשב ימי וסתה כו' סבירא ליה רוסתות דאדויתא ולא קיימא לן כוותיה ועיין ר"ן בשבועות: [כא] או שהוא כו'. דעונתה באין לה וסת כוסת כמ"ש שם אמר ריש לקיש שישום ר' יהודה נשיאה כו' ועיין רש"י שם ר"ה בתוך כו' וכמ"ש שם דף ט' ע"ב: [כב] ואפילו כו'. רש"י שם (בבמות כז:) ד"ה והני מילי כו' ושאר פוסקים. ותוספות שם ר"ה חייב חולקין וכן הרא"ש שם (פ"ו ס"י) [והפוסקים חולקים על תוספות וכתבו כיון רוסתות דרבנן כהאי גוונא אוקמה אדין תורה ופסוק והורחם אסמכתא בעלמא היא] וכתב הסמ"ג והמחמיר תבוא עליו ברכה:

באר היטב (י) שתבדוק. מהפוסקים משמע דאפילו איחרה זמן מה אחר הוסת כיון שבדקה ומצאה טהורה טהורה. והב"ח פסק דיש להחמיר דדוקא בברקה עצמה מיד לאחר וסתה תוך שיעור וסת אבל לא בברקה תוך הזמן אף על פי שלאחר כך ברקה עצמה ומצאה טהורה טמאה דחוקה אורת בזמנו בא ונפל לארץ: (יא) קבוע. אבל אם אין לה וסת קבוע אף על פי שלא בברקה כיון שלא הרגישה טהורה. עיין ט"ז: (יב) שרי. כיון רוסתות דרבנן במקום מצוה לא גזרו: (יג) לפקדה. באורח חיים סימן ר"מ כתב הטור בשם פתחי תשובה:

(ט) שתבדוק. עיין נאר היטב נש"ח, והאחרונים כתבו שאין לחוש לחומרא זו ועיין נמשנת ושב הכהן סימן ל"ד: (כ) אם יש לה וסת. עיין ט"ז ס"ק י"ג ועיין נש"ח משונה מהנהגת חלק א' סימן ל"ג מה שכתבנו: (כא) קבוע. עיין נאר היטב ודע דכל זה מייירי טומא הקצוע ליימס לחולא אבל נוסמות שע"י מקרים שנגופה כיון שהרגישה במקרים הללו ולא דקקה אפילו נוסת שאינו קבוע אסורה לשמש עד שחזרו כמו שכתב הט"ז בסימן קפ"ט ס"ק ל"ט עיין ס: (כב) סמוך לצותה. עיין נמשנת כנסת יחזקאל סימן ל"ג שפסק דאם אירע ליל טבילה מתחם סמוך לוסתה מותר ג"כ לן והביאו הנאר היטב נש"ח י"ד וכבר חלקו עליו הפדרי טהרה (ס"ק יד) והסוות דעת (פאורים ס"ק יג) ונשאלת יעבן חלק ב' סימן י' עיין שם. ועיין נמשנת נצעת שאלו סימן ס"ג שהשיג ג"כ עליו והעלה לאסור טבילה סמוך לוסתה אף היכא דהו ראייה גמורה כגון אשה שיש לה וסת קבוע מל' ל' יום ורמזה פעם אחת ליי"ח יום וכשהגיע זמן הוסת הוסיף להיטו ל' יום מראיה ראשונה שקודם י"ח או הגיע זמן טבילה מהראיה שראתה ליי"ח יום אסורה לבעול ומכל שכן נצמא כחם עיין שם. וכן נמשנת נודע ביהודה מניח חלק יורה דעה סימן ק"ז פסק ג"כ דאסור ואף כנלה שאירע ליל טבילה סמוך לוסתה כתב ג"כ לאסור עיין שם [ועיין נמשנת ממדח שלמה סימן כ"ג], ועיין נמשנת אכן תורת השלמים

מן הדרך משום סכנה עיין שם והטור והמחבר שהעתיקו דברי הרמב"ם אלו באורח חיים סימן ר"מ (ס"ט) ובאבן העזר סימן כ"ה (בטור מו:) אזלי לשיטתייהו דתפסי עיקר כפירוש ר"ת דפקידה זו אינה תשמיש רק דברי דיצוי כן נראה לי פשוט. אכן הלבוש באורח חיים והרב בתשובה סימן קל"ב מחלקים בענין אחר וכן כתב הבי"ח באבן העזר ועיין שם בפרישה (אות י) ולעג"ד נראה כמו שכתבתי כדי ליישב בזה גם כן תמיהת הרב המגיד על הרמב"ם שהשמיט דין זה: [יט] תבא עליו ברכה. כן כתב הסמ"ג בסימן ק"א (לו) דהמחמיר תבא עליו

הרצה ולא אמרינן שמה נפל לארץ זמן הוסת: (יג) אם יש לה וסת כו'. אבל אם יש לה וסת שעדיין לא קבעתו שלם פעמים והוא כח) פחות מעונה זנונית כגון שראתה מכ"ה לכ"ה וכיוצא בזה אף על פי שלא דקקה כיון שלא הרגישה בדם טהורה בלא נדיקה עד כאן לשון הטור סוף סימן זה. והקשה בפרישה (ס"ק יח) דהא איתא בסימן קפ"ו (ס"ז) אשה שאין לה וסת אסורה לשמש בלא נדיקה (יב) (טו) ומתוך כך האריך מאד במירויים. ולי נראה דלא קשה מידי דודאי אשה שאין לה וסת אלא רגילה כבר נראות הרצה בלי שיעור שזה כלל בכל פעם היא בחזקת רואה עד שחזרוק אבל הכא מייירי שיש לה וסת דדרך שאר נשים אלא ששינתה לראות מכ"ה לכ"ה פעם אחת והיא זריכה לחוש כשיגיע (עד) [עוד] יום כ"ה כדאיתא סימן קפ"ט (ס"ד) בזה אמרינן כיון שלא הרגישה בלוחו יום שהיא מושעת ועבר לחוה יום ולא דקקה אחר כך טהורה דהא לא מוחזקת שלם פעמים נראה בלוחו זמן ודי בזה שמושעת לכתלה וזה פשוט כט): (סעיף י) (יד) ואפילו בתשמיש שרי. כיון דוסתות דרבנן במקום מצוה לא גזרו: (טו) בדברי רצוי וכו'. אף על גב דגם באין יוצא לדרך שרי

באר היטב (י) שתבדוק. מהפוסקים משמע דאפילו איחרה זמן מה אחר הוסת כיון שבדקה ומצאה טהורה טהורה. והב"ח פסק דיש להחמיר דדוקא בברקה עצמה מיד לאחר וסתה תוך שיעור וסת אבל לא בברקה תוך הזמן אף על פי שלאחר כך ברקה עצמה ומצאה טהורה טמאה דחוקה אורת בזמנו בא ונפל לארץ: (יא) קבוע. אבל אם אין לה וסת קבוע אף על פי שלא בברקה כיון שלא הרגישה טהורה. עיין ט"ז: (יב) שרי. כיון רוסתות דרבנן במקום מצוה לא גזרו: (יג) לפקדה. באורח חיים סימן ר"מ כתב הטור בשם פתחי תשובה:

באר היטב (י) שתבדוק. מהפוסקים משמע דאפילו איחרה זמן מה אחר הוסת כיון שבדקה ומצאה טהורה טהורה. והב"ח פסק דיש להחמיר דדוקא בברקה עצמה מיד לאחר וסתה תוך שיעור וסת אבל לא בברקה תוך הזמן אף על פי שלאחר כך ברקה עצמה ומצאה טהורה טמאה דחוקה אורת בזמנו בא ונפל לארץ: (יא) קבוע. אבל אם אין לה וסת קבוע אף על פי שלא בברקה כיון שלא הרגישה טהורה. עיין ט"ז: (יב) שרי. כיון רוסתות דרבנן במקום מצוה לא גזרו: (יג) לפקדה. באורח חיים סימן ר"מ כתב הטור בשם פתחי תשובה:

(ט) שתבדוק. עיין נאר היטב נש"ח, והאחרונים כתבו שאין לחוש לחומרא זו ועיין נמשנת ושב הכהן סימן ל"ד: (כ) אם יש לה וסת. עיין ט"ז ס"ק י"ג ועיין נש"ח משונה מהנהגת חלק א' סימן ל"ג מה שכתבנו: (כא) קבוע. עיין נאר היטב ודע דכל זה מייירי טומא הקצוע ליימס לחולא אבל נוסמות שע"י מקרים שנגופה כיון שהרגישה במקרים הללו ולא דקקה אפילו נוסת שאינו קבוע אסורה לשמש עד שחזרו כמו שכתב הט"ז בסימן קפ"ט ס"ק ל"ט עיין ס: (כב) סמוך לצותה. עיין נמשנת כנסת יחזקאל סימן ל"ג שפסק דאם אירע ליל טבילה מתחם סמוך לוסתה מותר ג"כ לן והביאו הנאר היטב נש"ח י"ד וכבר חלקו עליו הפדרי טהרה (ס"ק יד) והסוות דעת (פאורים ס"ק יג) ונשאלת יעבן חלק ב' סימן י' עיין שם. ועיין נמשנת נצעת שאלו סימן ס"ג שהשיג ג"כ עליו והעלה לאסור טבילה סמוך לוסתה אף היכא דהו ראייה גמורה כגון אשה שיש לה וסת קבוע מל' ל' יום ורמזה פעם אחת ליי"ח יום וכשהגיע זמן הוסת הוסיף להיטו ל' יום מראיה ראשונה שקודם י"ח או הגיע זמן טבילה מהראיה שראתה ליי"ח יום אסורה לבעול ומכל שכן נצמא כחם עיין שם. וכן נמשנת נודע ביהודה מניח חלק יורה דעה סימן ק"ז פסק ג"כ דאסור ואף כנלה שאירע ליל טבילה סמוך לוסתה כתב ג"כ לאסור עיין שם [ועיין נמשנת ממדח שלמה סימן כ"ג], ועיין נמשנת אכן תורת השלמים

מן הדרך משום סכנה עיין שם והטור והמחבר שהעתיקו דברי הרמב"ם אלו באורח חיים סימן ר"מ (ס"ט) ובאבן העזר סימן כ"ה (בטור מו:) אזלי לשיטתייהו דתפסי עיקר כפירוש ר"ת דפקידה זו אינה תשמיש רק דברי דיצוי כן נראה לי פשוט. אכן הלבוש באורח חיים והרב בתשובה סימן קל"ב מחלקים בענין אחר וכן כתב הבי"ח באבן העזר ועיין שם בפרישה (אות י) ולעג"ד נראה כמו שכתבתי כדי ליישב בזה גם כן תמיהת הרב המגיד על הרמב"ם שהשמיט דין זה: [יט] תבא עליו ברכה. כן כתב הסמ"ג בסימן ק"א (לו) דהמחמיר תבא עליו

שאלה קיד

האיך מוגין ל' יום של עונה בינונית וסתירת דעת הש"ך בארוכה

7 ← הרב

בעל ש"ך ז"ל ביורה דעה סימן קפ"ט ס"ק ל' הרבה להשיב על הפוסקים ז"ל שכתבו שצריך לפרוש ביום ל' לראייתה ושהיא העונה המוזכרת בתלמוד, ובעיני דבריו ז"ל דחויין. ודברי הטור והב"י (שם ד"ה לשון הרמב"ן) והפרישה (ס"ק כג) והב"ח (ד"ה לשון הרמב"ן) קיימין והם לחומרא, אמרתי אעלה על ספר מה שראיתי להשיב עליו ולקיים דברי הפוסקים הנ"ל ז"ל.

← מזה

שכתב וזה לשונו, וקשה לי על זה דא"כ הרמב"ן והרב שבאו לפרש לנו מהו החששות כו', למה לא כתבו גם כן שצריך לחוש לעונה בינונית עכ"ל. הנה מדברי הרב רמ"א אין כאן אפילו דמדומי ראייה דסמך אתחלת סימן זה שכתב השלחן ערוך, כל אשה שאין לה וסת קבוע חוששת ליום ל' לראייתה שהיא עונה בינונית, ומ"ש הש"ך ז"ל והפליג הדבר לדעת אחרת שכוונתו היתה לאותו יום בחודש, אין לו טעם בדברי השלחן ערוך כלל, אלא שהש"ך רוצה לחלוק ואין שומעין לו כמו שיתבאר בעזה"י. וגם לעיל סימן קפ"ד (ס"ט) כתב הש"ע שאסורה יום ל' כוסת קבוע עד שתבדק, והגיה רמ"א והכי נהוג. וכמה פעמים שנה ושילש יום ל' ורמ"א הסכים עמו, ואם כדברי הש"ך אמאי לא אישתמיט חד זימנא למימר ביום ל"א או באותו יום בחודש, אדרבא לעולם דקדק וכתב יום ל' ורמ"א הסכים עמו, א"כ האדם יראה לעינים שדעת רמ"א כדעת הב"י, והא דלא חזר וכתבו כאן בסעיף י"ג דסמך אדלעיל, ועוד דהני דחשיב הכא אינן אלא וסת שאינו קבוע ול' יום הוא כוסת קבוע כמבואר לעיל והוא ברור, והיינו נמי טעמיה דהרמב"ן ז"ל דלא חשיב אלא ימי חדש והפלגה שדינם כוסת שאינו קבוע, ואפשר שכבר ביארו הוא ז"ל במקום אחר והלכותיו אינן בידי לעת עתה לעיין בהם, ועוד אכתוב בזה לקמן בעזה"י.

← ומה

שכתב עוד וז"ל ועוד תימא דודאי הא דאמרין בעונה בינונית היא ל' יום היינו שצריכה לחוש ליום לאו לראייתה, דעונה בינונית היא ל' יום מתחלת ראייה לתחלת ראייה וכ"כ הרשב"א כו', וסתם נשים חזיין לסוף עונה, וכ"כ הרמב"ן וזה לשונו כמה היא עונה ל' יום מתחלת ראייה לתחלת ראייה שרוב הנשים כך הן

רואות מל' לל' עכ"ל. דברים אלו אינן אלא ראייה לסתור, מה שכתב בתחלת דבריו דודאי כו' היינו שצריכה לחוש ליום ל"א, אין צורך להשיב על זה שהוא דבר בטל מאיליו שחכמים אמרו ל' והוא ז"ל אומר ל"א, ומ"ש עוד מתחלת ראייה לתחלת ראייה היינו ל' סייעתא לדידן ותיובתא לדידיה, דממה נפשך אם אתה מונה ימי הראיה מכלל מספר הימים א"כ צריכה לחוש ליום ל' לראייתה, ואם אי אתה מונה ימי הראייה מכלל מספר הימים א"כ על כרחך הל' יום הם מלבד ראייה ראשונה וגם מלבד ראייה שנייה וא"כ היה לו לחוש ליום ל"ב לראייתה, דמי לחשך לחשוב ראייה אחת מכלל השלשים יום ולא השנייה, ומה שכתב הרשב"א סתם נשים חזיין לסוף עונה כוותן דייקא, דלא קאמר לאחר עונה שהוא יום ל"א אלא לסוף עונה דהיינו ביום שלשים שהוא סוף העונה. ומ"ש בשם הרמב"ן ז"ל היינו ממש כוותא דידן שהרי כתב בפירוש מל' לל', והיינו על כרחו ימי שני הראיות מכלל המגין שהרי הרמב"ן ז"ל כך הוא מונה כמו שהביא הטור בשמו סימן זה, וזה לשונו, לשון הרמב"ן וסת החדש חוששת לו בתחלתו כו', נמצאת אומר שהרואה לראש חודש ניסן חוששת לראש חודש אייר, ראתה בו חוששת לראש חודש סיון, לא ראתה בראש חדש סיון כו' חוששת לשני בסיון אפשר שתראה ותקבע וסת להפלגה מל"א לל"א. הרי בפירוש שהרמב"ן ז"ל קורא לרואה ביום ראש חודש ניסן ובראש חודש אייר דהיינו יום א' באייר שהוא יום ראש חודש השני מל"א לל"א, ולפי דברי הש"ך אינה נקראת אלא מל' לל'. וזוהי ראייה שאין עליה תשובה להחזיק דברי הטור והב"י וכל שאר הפוסקים על פשוטן ומשמען ולסתור דעת הש"ך דוק ותשכח, וממוצא דבר אתה למד שכבר ביאר הרמב"ן ז"ל גופיה שיעור וסת העונה כדברי, ומה שכתב מתחלת ראייה לתחלת ראייה רצה לומר שלא תאמר דהשלשים יום מתחילין מסוף הראייה, וזהו פשוט.

← ומה שכתב עוד וכן פרש"י פרק כל היד (טו ע"א ד"ה בתוך ימי עונתה) כו' וזה לשונו בתוך ימי ל' לראייתה אבל לאחר זמן בעיא בדיקה הואיל וסתם נשים חזיין לסוף עונה עכ"ל, אלמא דאפילו ביום ל' גופיה שרי כו' אינה צריכה לחוש אלא ליום ל' מסוף יום

רלד

חכם

שאלה קיר

צבי

שראתה בו דהיינו יום ל"א מתחלת ראיתה עכ"ל. דברים אלו אינם מוכרחים כלל, דמה שכתב אלמא דאפילו ביום ל' גופיה שרי היינו על כרחו מדכתב בתוך ימי ל' לראיתה וקאי אכל הנשים בחזקת טהרה, יש לדחות אדדייקת מרישא דוק מסיפא, שכתב דסתם נשים חזיין לסוף עונה והיינו ביום שלשים עצמו שהוא סוף העונה ולא ביום ל"א שהוא אחר העונה, שהרי יום שלשים לראיה הוא הנקרא עונה בדברי רש"י ז"ל, ועוד דלשון תוך ימי ל' אין ל' עצמו בכלל, וראיה מכרעת מדכתב אבל אחר ל' בעיא בדיקה, מוכח דאי בדקה עצמה לאחר ל' תכף ומיד דהיינו ליל ל"א שריא, ואי סלקא דעתך דצריכה היא לחוש לליל ל"א או ליום ל"א האיך אתה מתירה בבדיקה, הרי עדיין לא עבר וסתה ומה תועיל בדיקה זו שקודם הוסת, וזהו דבר ברור שכך הדין בכל חששות של הוסת, אלא כך הן עיקרן של דברים יום ל' לראיתה ודאי אסורה אף בבדיקה, שהרי תוך וסתה היא עומדת ותוך ימי ל' דשריא היינו הימים שבין שתי הראיות חוץ מיום ל' שאפילו בבדיקה אסורה, וכיון שעבר יום ל' ולא ראתה בודקת עצמה ליל ל"א ושריא שהרי עבר וסתה.

← **ומה** שכתב עוד וכן כתב הטור לעיל סי' קפ"ד אם שהא ל' יום חשיב כהגיע כו' ואסור לסוף ל' עד שתבדק, אלמא דאין צריך לחוש אלא ליום ל"א עכ"ל. תמה אני עליו ז"ל שבדקדוקים קלים שאין להם על מה לסמוך רוצה לסתור דברי הטור עצמו המפורשים בבירור שאין אחריו בירור, שהרי תחלת דברי הטור ז"ל בסימן זה הוא בזה הלשון, כל אשה שאין לה וסת קבוע חוששת ליום שלשים לראיתה שהיא עונה בינונית לסתם נשים עכ"ל, והנה אין לשון זה סובל פירוש אחר אלא שיום ל' לראיה ראשונה היא חוששת ואסורה לשמש, וזוהי העונה בינונית כדברי הבית יוסף והפרישה והב"ח וכל"ע עד שאי אפשר לפרש בו שום דבר אחר, ואדרבא דברי הטור שבסימן קפ"ד כך הם מתפרשים וק"ל.

ומה שכתב מג' עונות בינוניות דהוו תשעים יום, תמיהני ולדידיה מי ניחא דהא איהו ז"ל סבירא ליה דבחדשים תליא מילתא בין יהיו מלאים או חסרים, הוה להו להפוסקים ז"ל למינקט שלשה חדשים דהוא לישנא דייקא ושלמיא, אלא מאי אית לך למימר לא דק, לדידן נמי לא דק. ואין לתרץ דלדידיה ז"ל אפשר להיות

בג' חדשים תשעים יום, דכיון דברוב שנים ואפילו בשנה שלמה ברוך חדשים אי אפשר להיות תשעים יום לא הוה להו למנקט הכי, אלא הוה ליה למינקט דבר ברור ואמיתי לעולם שהוא שלשה חדשים, ועוד שהוא שם העצם שהרי אין הימים גורמין אלא החדשים, אדרבא לרידן ניחא טפי דאשכחן נמי דאורחא דקרא למינקט מנין שלם כדרך (ויקרא כג, טז) תספרו חמשים יום, (בראשית מו, כז) כל נפש שבעים, (דברים כד, כג) במספר ארבעים יכנו. ואף שירשו רבותינו ז"ל בכל אחד ואחד, מכל מקום אין מקרא יוצא מידי פשוטו, ופשטיה דקרא הכי הוא ליקח מספר שלם כמו שכתב הרא"ש ז"ל (כתשובה) [פסחים פ"י סי' מ] לפשטיה דקרא, אף שבודאי לא נעלמו ממנו דרשות רבותינו ז"ל ובחנם מתלבטים העולם כתשובה זו ומתרעמים עליה לומר שהיא הפך הגמרא, וטח מראות עיניהם דהרא"ש לפשטיה דקרא קאי דאין מקרא יוצא מידי פשוטו, ועל זה כתב הרא"ש דאורחא דקרא הוא כלשון בני אדם דלא חיישי לדקדק בפרוטות ונקטי מספר שלם, ובגמרא (כ"ב כז ע"א) נמי אמרינן בדוכתי טובא לא דק ולחומרא הוא דלא דק, ועוד דנקיט שם העצם שהם תשעים יום שהימים הם הגורמים מספר הימים ולא מספר החודשים, וזה ברור.

→ **ומה** שכתב וא"כ קשה נמי לאיזה צורך הוצרך הרמב"ן לומר חוששת לראש חודש אייר דמשמע משום ראש חודש אייר חוששת, הא בלאו הכי חוששת משום עונה בינונית עכ"ל, הא ודאי קושיא לסברתו ז"ל, אבל לדידן הוצרך הרמב"ן לכך שהרי חששה זו היא מלבד חששת העונה בינונית שהיא ביום שלשים לניסן ודינה כוסת קבוע, אבל אלו החששות הם כוסת שאינו קבוע.

ומה שכתב עוד ותו קשיא טובא כו' א"כ היכי אמרינן דצריכה לחוש לעונה בינונית כו' וא"כ קשיין סתמיה אהדדי, ואיך תתפוס החבל בשני ראשין שתאמר דמן הסתם צריכה לחוש ליום החדש שמסתמא תראה לאותו יום, ותאמר שמן הסתם צריכה לחוש לעונה בינונית וזהו דבר שאין לו שחר עכ"ל. אין כאן אפילו דמדומי קושיא, הגע עצמך מראייה שנייה ואילך לעולם אתה חושש לוסת ההפלגה ולוסת החדש עד שתקבע לה וסת, והאיך תתפוס החבל בשני ראשין וקשיין סתמי אהדדי כדברי הש"ך ז"ל, אלא הדבר ברור דכל זמן

חכמים

שאלה קיד

צבי

רלה

שלא קבעה לה וסת אנו חוששין לכל מה שאפשר לחוש, ויש נשים קובעות ביום ל' ויש נשים קובעות ביום החדש ויש בהפלגה, ולכלן צריך לחוש עד שתקבע אחד מהם דהי מינייהו מפקת, וזהו דבר ברור לכל רואי שמש.

← ומה שכתב עוד אלא נראה כו' דעונה ל' יום היינו מחדש לחדש בין מלא בין חסר וכהאי גוונא אשכחן טובא בש"ס ל' יום שהיא חדש, וכן גבי בכור קיי"ל (בכורות מט ע"א) דאינו נפרה עד שיעברו עליו ל' יום כו' והיינו חדש, כדכתיב בספר יראים (שנ"ג), וטעמא דכתיב (במדבר יח, טז) מכן חדש תפרה והיינו ל' יום וכו' והיינו כ"ט י"ב תשצ"ג כו' עכ"ל. תמה אני על חכמת הרב ז"ל, דמה שכתב דאשכחן טובא בתלמוד ל' יום שהוא חדש חוץ מכבודו שפת יתר הוא זה, דלא אשכחן בשום דוכתא שיאמרו רבותינו ז"ל שלשים יום וכוונתם לחדש חסר של כ"ט יום וחלילה לומר כן. והראיה שהביא מבכור אינה אלא עזר כנגדו שהרי בכבור אמר שלשים יום, ולפי דברי הש"ך אם נולד בראש חודש אייר ייפדוהו בראש חודש סיון שהרי כבר עבר עליו חדש אחד והוא איכא ומעלה^(א), וזה פשוט שאין פודין אותו עד יום ב' סיון שצריך שיעברו עליו שלשים יום דוקא^(ב) ולא בחדש תליא מילתא, ואדרבא מכאן ראייה לדברינו שכל מקום שאמרו ל' יום דוקא הוא ולא בחדש תליא מילתא. ומ"ש והיינו חדש כו' וטעמא דכתיב מכן חדש והיינו ל' יום כו' והיינו כ"ט י"ב תשצ"ג עכ"ל. חילוף יש כאן דבמקום שנאמר חדש יכולין אנו לומר חדש מלא שהוא ל' יום שבכלל חדש הוא ושלשים יום חדש מיקרי, אבל איפכא לא דהיינו במקום שנאמר שלשים יום אי אתה יכול לומר חדש חסר, דהיינו כ"ט יום יהא דינם כשלשים יום דהרי אין כאן שלשים אלא כ"ט ובשביל שנקרא חודש משום הכי אינו נקרא שלשים יום, וזה ברור^(א).

ואף לפ"ד של הש"ך נעלמה ממנו הלכה דפ"ק דר"ה דף י"ט (ע"ב) ופ"ק דסנהדרין דף י"א (ע"א) ומה שכתב התוס' שם בסנהדרין ד"ה רשב"ג אומר חדש הכא משמע דחדש סתם הוא חסר, וקשה דבסוף החולץ (יבמות מח ע"ב) אמרינן ירח שלשים כו', ויש לומר דלשון תורה לחוד [ולשון] חכמים לחוד ע"כ, והן הן דברי ספר יראים הנזכר דחדש הנאמר בתורה הוא היקף שלם של גלגל הירח והוא כ"ט י"ב תשצ"ג^(ב), וכיון

שאינו מחשבין שעות לחדשים כענין שאמרו ז"ל בפ"ק דמגילה דף ה' (ע"א) מנין שאין מחשבין שעות לחדשים שנאמר (במדבר יא, כ) עד חודש ימים ימים אתה מחשב ואי אתה מחשב שעות, וא"כ פחות מכ"ט י"ב תשצ"ג אי אתה יכול לומר שהרי אין כאן חדש שלם וביום ל' אחר כ"ט י"ב תשצ"ג נמי אי אפשר, שאם כן נמצאת מחשב שעות לחדשים על כן צריך להמתין עד יום ל"א^(ג), וכבר דבר זה מבואר בדברי מפרשי התורה ז"ל וביחוד בדברי הרמב"ם ז"ל בהל' קדוש החדש ריש פ"ח (ה"א), ואף שרש"י ז"ל (שם ד"ה שעות לחדשים) פירש לענין גיטין, דא ודא אחת היא ושניהם צדקו יחדיו וק"ל, והן הן דברי ספר היראים הנזכר. וכיון דיש חילוק מלשון חכמים ללשון תורה אף לפ"ד של הש"ך אין ענין בכור שהוא לשון תורה לכאן. ולפי התירוץ שני של התוס' דבלשון חכמים נמי סתם חדש הוא ל' יום מכל שכן דקשיא להש"ך, דהשתא ומה מקום שנאמר חודש אינו אלא דוקא שלשים יום ולא כ"ט יום, מקום שנאמר בפירוש ל' יום אינו דין שלא יהא אלא דוקא ל' יום ולא כ"ט יום.

→ ומה שכתב עוד וכן מוכח בספר בעלי הנפש להראב"ד כו' שלא הזכיר בספרו כלל לחוש לעונה בינונית כו' וכן הרמב"ם כו' לא הזכיר כלל לחוש לעונה בינונית כו' ע"ש. הראיה שהביא מדברי הרמב"ם ז"ל שגגה היא ואישתמיטתיה דברי הרב המגיד ז"ל (הל' איסורי ביאה פ"ד ה"ט) שהביא הב"י (ס"ס קפ"ד ד"ה ומ"ש ואם שהה ל' יום) שהרמב"ם מפרש דהא דאמר ריש לקיש (נדה טו ע"א) והוא שבא ומצאה תוך ימי עונתה מאי עונתה וסתה ובאשה שיש לה וסת מיירי ע"ש. הרי לדבריו אין לנו לחוש לעונה בינונית^(ג), אבל אנן לא קיי"ל כוותיה אלא כסברת רוב הפוסקים ז"ל שצריך לפרוש בעונה בינונית ונפקא להו מהאי דריש לקיש. ואפשר שגם הראב"ד ז"ל סבירא ליה כדברי הרמב"ם בדבר זה, שהרי לא הגיה עליו. וספר בעלי הנפש איננו בידי לעת עתה כי נלקח ממני בתוך שאר ספרי ומחמדי הטובים כאשר נלכדה עיר אובין, אבל נאמן עלי הדיין הרב הגדול הב"י שכתב בסימן קפ"ד (סעיף יא) אם אין לה וסת חוששת יום שלשים לראייתה, ולמד כן מדאמר ריש לקיש כו' וכדפרש"י (שם טו ע"א ד"ה בתוך) והסכימו לדבריו הראב"ד והרשב"א והר"ן ז"ל עכ"ל יע"ש, וא"כ בפירוש אתמר בדברי הראב"ד ז"ל שאף הוא חושש ליום שלשים

רלו

חכם

שאלה קיד

צבי

לראייתה. ומה שכתב עוד וכן הרשב"א כו', ספר תורת הבית איננו בידי לעת עתה לעיין בו אבל אף לפי דבריו אין ראייה שלא לחוש ליום שלשים לראייתה, ודבר זה כתבו הרשב"א בפירושו כמה פעמים.

ומה שכתב עוד וכן לקמן סימן קצ"ו בדין החרשת כתבו הרמב"ן והטור שחוששת מל' לל' יום ולא כתבו שצריכה לחוש לוסת החדש, לדבריו תקשה אמאי לא קאמר נמי שצריכה לחוש לוסת ההפלגה, אלא דחדא מינייהו נקיט וסמיך אמאי דכתב וביאר בסימן קפ"ט. וגדולה מזו דוסת העונה שהיא מל' לל' הוא כוסת קבוע ולכן נקטה טפי מאחריני, וכבר אמרינן שחוץ מכבודו מהדר אדיוקי דמידחי בגילא דחיתתא למיעקר טורא ורכבא דברים הנאמרים באמת ובפירוש.

ומה שכתב עוד שמצא און לו וראיה ברורה לדבריו מדברי הרמב"ם ז"ל (פ"ד ממטמאי משכב ומושב ה"א) שכתב דג' עונות היינו ג' חדשים, אדרבא זו הוא ראייה לסתור דבריו, דאם כדברי הש"ך דשלשים יום שאמרו היינו לחוש ליום ל"א לראייתה דהיינו שלשים יום חוץ מיום ראייתה, א"כ קשה על הרמב"ם ז"ל מנא ליה להקל מדין התלמוד, והתלמוד אמר שלשים יום הויא עונה בינונית והוא אמר ג' חדשים דלפעמים פ"ט דהיינו ב' מלאים וחד חסר ולפעמים פ"ח דהיינו ב' חסרים וחד מלא ולפעמים פ"ז דהיינו ג' חסרים כגון חשון כסלו טבת בשנה חסרה, ואטו מי שני להו לבעלי התלמוד למימר וכמה עונה בינונית חדש דהוה לישנא קלילא טפי מלמימר שלשים יום, וגם מדוייק טובא דחדש משמעותו איזה חדש שיהיה מלא או חסר, כיון שכן הכונה לפי דברי הש"ך דבחדש תליא מילתא ולא בימים ואינם שלשים.

אלא כך הוא ביאורן של דברים, דהרמב"ם סבירא ליה (אף שהוא חלוק עליהם בפירוש דברי ריש לקיש משום דסבירא ליה סתם עונתה רוצה לומר וסתה) כדעת כל הפוסקים ז"ל דביום שלשים דרך האורח לבא, ולכן הצריכו הפסק ג' עונות בינוניות להחזיקה לזו במסולקת דמים, דכיון שעברו עליה ג' עונות בינוניות שדרך סתם נשים לראות בהן ג' פעמים, וזו כיון שלא ראתה בפ"ז יום בודאי נסתלקו דמיה והיינו ג' חדשים, שסתם חדש ששנו חכמים בכל מקום הוא חסר כתירוץ קמא דהתוספות (שם) שהוא עיקר כידוע, וכן אמרו בראש השנה (ה ע"א) והביאו הרמב"ם ז"ל בהלכות

קידוש החדש (פ"א ה"ד) שהירח שנראה כליל ל' הוא הנקרא בזמנו אבל הנראה כליל ל"א אינו נקרא בזמנו, וא"כ כשדברו סתם והזכירו חדש דעתם על החסר שהוא בזמנו דמסתמא בזמנו קיימין, ואף שהשנים השלמות מרובות מהחסרות אין לומר בשביל זה דכשאנו מזכירין חדש סתם דעתנו על המלא, ועוד דאף אם תמצא לומר דהרמב"ם סתמא קאמר בכל איזה ג' חדשים שיהיו בין חסרים בין מלאים בין כסדרן, היינו משום דלא נפיק מיניה חורבה לקולא, דאף אם תאמר חסרים קאמר הא איכא פ"ז יום דהיינו ג' עונות בינוניות והרמב"ם דייק ונקיט לישנא קלילא, אבל לומר דשלשים יום שאמרו בגמרא היינו כ"ט יום זה לא עלה על לב מעולם.

ואע"פ שזה מהמושכלות הראשונות שאין צריכין ראייה, עם כל זה אביא ראייה מדברי התוס' הנזכרים שתירצו בתירוץ שני דהיכא דמוכח שאני, ואי ס"ד דיש באפשרות למימר היכא דאמרינן ל' יום רצונו לומר חדש חסר, וכבר סבירא להו להתוס' להאי תירוץ דלא שנא בין לשון תורה ללשון חכמים דלעולם חדש מלא הוא, א"כ מנא ליה לרב פפא בר"ה דף י"ט ע"ב למימר מ"ד חדש רצה שלשים יום לימא איפכא דמ"ד שלשים יום היינו לפעמים מלא ולפעמים חסר כי כן הוא משמעות שלשים יום לפי דבריו של הש"ך. ומ"ד חדש היינו מלא דוקא דהכי כתיב קרא שאין פתרון חדש אלא מלא כחדש דקרא, ולא שייך בכי הא תנא בתרא לטפויי קאתי, דזה לא נאמר אלא בדאיכא ספקא, והכא ליכא ספקא כלל, דהרי סתם משמעות ל' יום הוא בין חדש מלא בין חדש חסר וסתם חדש משמעותו מלא דוקא. וידעתי שזה יש לדחות דודאי איכא הכרח לרב פפא מדרמינן דרשב"ג אדרשב"ג בפ"ק דסנהדרין (יא ע"א), ועל כרחו צריך לשנויי הכי אלא דההכרח הוא בזה האופן, כיון דסבירא ליה דכשאין הוכחה ונאמר חדש סתם אין משמעותו אלא מלא דהיינו ל' יום דוקא, על אחת כמה וכמה דכשאמר ל' יום בפירוש ואין הוכחה מלשון הגמרא דאין משמעותו אלא חדש מלא ולא חדש חסר, וזה ברור. וגם התירוץ הראשון של התוס' הוא עיקר, דהכי מוכח מהא דמייתי התוס' בר"ה (יט ע"ב ד"ה אדר) בשם הירושלמי (מגילה פ"א ה"ב) עוקבן אשכח תרין איגריין בחדא כתיב ושפר באנפי כו' מוספת על שתהא ירח יומין, והא הכא באיגרתא לא מוכחא מידי ואפילו הכי משמעותו כ"ט יום, ואף אם תמצא לומר דזאת של ירח אחרונית היתה,

חכם

שאלה קיר

צבי

רלו

מכל מקום דילמא שכחו הלשון שכתב בראשונה זה ב' או ג' שנים ואתו למטעי ולמימר דהיינו ל' יום כמשמעות סתם חדש, וחלילה להנשיא ליתן מקום לטעות באיסור כרת, אלא ודאי בלשון חכמים וכני אדם סתם חדש הוא כ"ט יום כדברי התירוץ הראשון, דמשמיה דר"י ז"ל איתמר דהוא אבוהון דרוב בעלי התוס' ז"ל.

נחזור לעניינינו דאי אפשר כלל לומר דל' יום היא משמעו כמו כן חדש חסר של כ"ט יום אלא ל' יום דוקא, והחששא היא ליום ל' לראייתה דוקא כדברי כל הפוסקים, וג' חדשים דהרמב"ם ז"ל הכי הווי דהיינו פ"ז יום שהם ג' עונות בינוניות בדיוק, ושאר כל הפוסקים שכתבו ל' יום אפשר דלא דקו ולחומרא, ואיפשר דס"ל דחשו חכמים שלא להחזיקה במסולקת דמים עד ג' פעמים ל' יום שלמים כיון שדרך מקצת נשים לקבוע לימי החדש, או שאין ראייה מרואה לאינה רואה ושיערו בג' עונות נפרדות רחוקות זו מזו, ועכ"פ ל' יום אי אפשר לפרשם אלא כדברי הטור וב"י ושאר הפוסקים הנזכרים לעיל כאמור. ואף לפי דבריו יש לתמוה עליו כיון דהכל תלוי בחדשים למה נקטו צ' יום, הא לאו ביומי תליא מילתא אלא בחדשים ולא יבואו צ' יום לעולם אם לא בשנה שלמה ובחשון כסלו טבת דוקא, לאפוקי שאר כל השנים וכל שאר החדשים אף של שנה זו אי אתה מוצא אלא פ"ח דהיינו ב' חסרים וחד מלא או פ"ט דהיינו ב' מלאים וחד חסר, והו"ל למינקט לישנא דחדשים דהוא לישנא קלילא ודוקא.

ומה שכתב עוד ולכך פרשו הרמב"ן ורש"י דעונה בינונית היא ל' יום מתחלת ראייה היינו בסתם חדש דהוא מלא עכ"ל, אין טעם לדברים אלו דלפי זה דצריך לחוש ליום ל"א הרי יש כאן ל"א יום מתחלת ראייה לתחלת ראייה בחדש מלא, והם ז"ל אמרו דאינן אלא ל' מתחלת ראייה לתחלת ראייה, וכבר ביטלתי דברים אלו למעלה. ומה שכתב עוד סתם חדש מלא גם זה אינו מכח מה שכתבתי. ומה שכתב עוד ולא הוצרכו לפרש זה משום דסתם חדש מלא הוא עכ"ל, אף לפי דבריו דבר זה בטל הוא, דבשלמא אם נאמר בגמרא וכמה עונה בינונית חדש הוה מצי למימר לפי דבריו דלא הוצרכו לפרש משום דסתם חדש הוא מלא, אבל השתא דבגמרא איתמר ל' יום והפוסקים באו להוציא מפשרו, אי ס"ד דסבירא ליה דשלשים יום לאו דוקא

אלא אפילו חדש חסר מכ"ט יום, כגון דא ודאי צריך לאודועי ולפרושי וצריכה רבא, וכולי האי ואולי.

ומה שכתב עוד דכיון דלעולם אינה צריכה לחוש אלא לאותו יום בחדש א"כ אין צריך לדקדק בין מלא וחסר עכ"ל, גם זה אינו דהיא גופא מנלן ועליה אנו דנין. ומה שכתב עוד ס"ק ל"ג ומ"ג ראיות לדבריו אינן ראיות כלל, שחששת העונה כבר הזכירה ריש סימן זה והיא עיקר החשש כוסת קבוע, ואין צורך לחזור ולהזכירה על כל דבור ודבור. וכבר ביארתי זה למעלה והוא מוכרח דאי לאו הכי למה לא הזכיר ימי החודש ופשוט הוא. וכיון שסתרתי דברי הרב בעל ש"ך ז"ל ואדרכא כל ראיותיו מכריעות דעת הפוסקים שכתבו בפירוש שצריך לחוש ליום ל' לראייתה, אינני צריך להביא ראיות יותר לתזק דבריהם שהרי ראיות הש"ך מחזיקות אותם.

עוד אחת היא אמרתי אביאנה להפיס דעת כל קורא בדברי אלה. והם דברי הרשב"א ז"ל (תורת הבית הארוך בית ז' שער ג' טו), הובאו בב"י סוף סימן קפ"ד ז"ל (ד"ה וכתב עוד הרשב"א), ומ"מ מסתברא לי שהוא חושש לעונה בינונית כו' שמא בא האורת בעונה בינונית כו', האורח הבא מעצמו בא בעונה בינונית כו' הרי זו אסורה ביום ל' כו' יע"ש, הרי שכתב בפירוש דביום ל' אסורה וזהו בירור שאין אחריו בירור, ומאן חכים כהרשב"א ז"ל דרב גובריה ומכריע הרבה מהפוסקים ז"ל, כמ"ש מוהרשד"ם בתשובה (חוי"מ סי' מ"ג וסי' רמ"ט) בשם רבו הלא הוא מוהרי"ט. והטור גם כן בתחלת דבריו סימן קפ"ט כן כתב בפירוש חוששת ליום ל' לראייתה שהיא עונה בינונית. וכן הרמב"ן ז"ל הובא לשונו בהגהת מימוני פ"ד מהל' איסורי ביאה (ה"ט) כתב כך בפירוש וזה לשונו כמה ימי עונה ל' יום מתחלת ראייה לתחלת ראייה שרוב נשים כך רואות מל' לל', הרי שביום ל' עצמה היא רגילה לראות, וכך כתב עוד הרב המגיד (שם ה"ט) בשמו ובשם הרשב"א ז"ל.

הנה כי כן תבנא לדיננא וכל אשה בתחלת ראייתה צריכה לחוש ליום שלשים לראייתה ולאותו יום בחדש, דרך משל ראתה בראש חודש ניסן חוששת ליום ל' דניסן שהוא יום ראש חודש הראשון משום עונה ולא באייר שהוא יום ראש חודש השני שמא תקבע וסת

רלח חכם שאלה קיד צבי

לראשי חדשים, ראתה בב' לאייר ולא בראש חודש חוששת לב' סיון ובוזה נכללו ב' החששות דהיינו חששת העונה בינונית וחששת החדש, ועוד חוששת לד' סיון משום וסת ההפלגה שהיא לל"ב יום, ראתה בד' סיון חוששת לג' תמוז משום עונה בינונית ולד' תמוז משום וסת החדש ולה' תמוז משום וסת ההפלגה שהיא לל"ב. וכך כתב הרב מוהר"ר ישעיה בספרו (שלי"ה שער האותיות אות ק הלכות ביאה). ועוד ראה מפתחי נדה דאמרינן בס"פ בנות כותיים דף ל"ט (ע"ב) גבי פלוגתא דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע דראייה ליום כ"ב שהיתה ראויה לראות הוא יום שכעה עשר ליום שראתה כמ"ש רש"י ז"ל (שם ד"ה וקתני אסורה), והאי שבעה עשר על כרחו עם ימי שני הראיות דהרי פתחי נדה וזיכה כך הם, ואם כן מוכח דמכ"ב לכ"ב היינו עם ימי שני הראיות ודו"ק.

ועוד ממקומו הדבר מוכרע, שאי אפשר לומר שהראב"ד סמך על מה שכתב בחששת החדש ולכך לא הזכיר חששת העונה, והרשב"א להפך שהזכיר חששת העונה ולכך לא הזכיר חששת החדש, שהרי חלוקים הם בדיניהם לענין בדיקה דחששת החדש שאינו קבוע כיון שעבר אותו היום מותר בלא בדיקה כמ"ש הראב"ד בפירוש, ואלו עונה למאן דסבירא ליה על כרחו צריכה בדיקה מדקאמר והוא שבא ומצאה בתוך ימי עונתה משמע לאחר ימי עונתה אינה בחזקת טהרה, ועל כרחו צריכה בדיקה וכדברי רש"י ז"ל דאף שלהרי"ף והרמב"ם אינה צריכה בדיקה לאחר ימי עונתה כמ"ש הר"ן ז"ל בשמם, על כרחו אי אפשר לומר כך אליבא דהראב"ד, שהרי כתב בפירוש דאינה טהורה עד שתבדק, וא"כ אי ס"ד דס"ל להראב"ד כפירוש רש"י האיך סמך על חששת החדש שניתר בלי בדיקה, וזוהי ראייה גדולה שאין עליה תשובה. ואף הרשב"א ז"ל אי ס"ד דפליג בחששת החדש אהראב"ד ז"ל הוה ליה לאתווי דברי הראב"ד המתיר בלי בדיקה ולאפלוגי עלייהו, אדרכא הביא חששת החדש בכלל החששות של וסתות שאינן קבועין וכתב עליהן שהן נותרות בלי בדיקה ובעונה הצריך בדיקה, אלא הדבר ברור כמ"ש דהאי לתודיה והאי לתודיה. ואף הרשב"א במשמרת הבית (ש"כ ד"ה עוד שם) כשבא לעשות סניגרון לדבריו לא הזכיר בסברא זו אלא רש"י ז"ל והרמב"ן ז"ל, אבל הראב"ד לית ליה האי פירושא.

שוב בא לידי ספר בעלי הנפש וספר תורת הבית הארוך וראיתי שכינותי להלכה תלי"ת, וזה דהראב"ד (שער תקון הוסתות ס"ג הי"א) אינו חושש כלל לשלשים יום אלא לימי החדש, ולא מההיא דריש לקיש (שם טו ע"א) דאמר והוא שבא ומצאה תוך ימי עונתה הוא דמפיק לה, אלא מפלוגתא דרב ושמואל נפקא ליה כמ"ש דף נ"ה ע"א, וכן הרשב"א כתב (בית ז' שער ג') בפירוש חששת החדש גבי וסת הפיהוקין דף קע"ד ריש ע"א ולא עוד אלא כפתח שער הוסתות הוא מבואר מדבריו, שכתב שהיא חוששת לוסת הקבוע ולשאינו קבוע אפילו בפעם אחת והולך ומבאר קביעות הוסת לימי החדש בדף קס"ט סוף ע"א משמו של הראב"ד ז"ל. וכיון שקביעותו אפשר לימי החדש ממילא חוששת לימי החודש בפעם הראשון, כמו שכתב בתחלת השער הואיל וראוי לקבעו בג' פעמים וכדברי הראב"ד ז"ל בספר בעלי הנפש דף נ"ה ע"ב. וכשהוא בא אצל חששת עונה בינונית בדף קע"ד ע"ד הוצרך ללמדו מפ"י רש"י ז"ל אההיא מימרא דר"ל משום ר' יהודא נשיאה ומילתא חדתא היא⁽¹⁾, והרא"ה ז"ל נחלק עליה בבדק הבית דף קס"ז ע"ב (שער ב' ד"ה ובוז) והפליג פירוש השמועה לדרך אחרת דמאי עונתה וסתה, ובאשה שיש לה וסת מיירי והיא היא סברת הרמב"ם ז"ל כמ"ש הרב המגיד וכן היא סברת הראב"ד בודאי ומש"ה לא הזכיר עונה בינונית כלל.

ומה שכתב הב"י סימן קפ"ד בד"ה ואם שהא שלשים יום חשיב כשעת וסתה כו', והסכימו לדבריו הראב"ד והרשב"א והר"ן וכ"כ עוד ריש סימן קפ"ט וכן דעת הר"ן, ונראה מדבריו שגם הראב"ד סבור כן עכ"ל, אם אינו טעות סופר חוץ מכבודו לא דק שהרי לא הוזכר הראב"ד שם בדין זה אלא לענין אי בענין חשוב ימים לטבילה דסבירא ליה להראב"ד דרבי יוחנן פליג ארבה בר בר חנה ופסק כר"י דבענין חשוב, ומה שסיים הר"ן וזה לשונו שחושש לוסת כשיש לה וסת וחושש נמי לעונה כשאין לה וסת עכ"ל, אין זה ענין לדברי הראב"ד ז"ל, אלא כלפי שאמר למעלה דר"י לא פליג ארבה בר בר חנה וממילא אינו חושש לימי הוסת ובא עליה אף אם לא עברו ימי ספירה, כתב הכא דלהראב"ד חושש לימי הוסת וחושש לעונה היינו לפירוש רש"י והרמב"ן והעומדים בשטתם, אבל הראב"ד לא הזכיר

חכם

שאלה קטו

צבי

רלט

כלל עונה בינונית, וזה פשוט ומבואר בספר בעלי הנפש סוף שער הספירה דף ס"ג, ומהתימא על הרב בכ"י שלא חשב הרמב"ן בסברא זו דעונה בינונית, שכך כתב בפירוש כמו שהעיד הרשב"א במשמרת הבית והגהות מיימונית והמגיד משנה והר"ן שם, ואפשר דטעות סופר הוא וצריך לומר הרמב"ן במקום הראב"ד, אלא שא"כ לא היה לו לכתוב ונראה מדברי שהרי בפירוש אתמר ולא מכללא.

ואיך שיהיה הדבר ברור דחששת עונה בינונית לדידן דקיי"ל כרש"י והרמב"ן והרשב"א והר"ן והטור ז"ל ושאר האחרונים ז"ל, אינה אלא ביום ל' לראיה שלפניה וימי שתי הראיות מן המנין שלא כדברי בעל ש"ך.

צבי אשכנזי ס"ט

שאלה קטו

קדושין בער אחר

מדינת אשכנז

ענותו תרבני לחוות דעי בעסק הקרושין שנתהוו באתריה דמר. ונלע"ד שאין להקל בלא גט, והנה בעיקר לשון הקדושין אין לפקפק כלל אף שלא אמר לי, מלבד מה שכתב הריב"ש בתשובה (סי' רסו) דבאומר הריני מקדש אותך הוה ליה מקודשת גמורה, והכי נמי הא דקאמר אי"ך ביי"ך דיי"ך מקדש, אלא אפילו החולקים על הריב"ש, הכא מודו כיון דקמסיים או"נ דו"א זאלש"ט מיי"ן פרוי"א זיי"ן רצונו לומר ואת תהיי אשתי, וגמרא ערוכה בריש קדושין (ו ע"א) הרי את אשתי מקודשת.

פרק קמא דקדושין (ח ע"ב) התקדשי לי במנה נטלתן וזרקתן בפניו אינה מקודשת היינו בזרקתן תוך כדי דבור, ואף דאמרינן בב"ב פרק יש נוחלין (קכט ע"ב) ובפרק בתרא דנדרים (פו ע"א) תוך כדי דיבור כדיבור דמי בר מקידושין, היינו לאחר שכבר נגמרו הקדושין כודאי, כגון שאמרה הין או שאמרת לו בוא וקדשני ונתן לה קדושיה ואח"כ רצתה לחזור בין באמירה בין בזריקה אינה יכולה לחזור אפילו תוך כדי דיבור, אבל בלא אמרה ולא מידי אלא הוא אמר ונתן לה קידושיה והיא נטלתן וזרקתן לים או בפניו, מעולם לא נתרצית בקדושין כלל כיון שזרקתן, ודוקא כשזרקתן תכף תוך כדי דיבור אבל אם לא זרקתן תוך כדי דיבור אף שזרקתן לאחר כדי דיבור אמרינן כבר נתרצית, עכשיו מיהדר קהדרה בה ואינה יכולה לחזור, דכל לאחר כדי דיבור הפסקה הוא וכבר נגמר הענין הראשון⁽²⁾.

אמנם מצד שלא היו בפני שני עדים וידוע דרוב הפוסקים ראשונים ואחרונים (שו"ע סי' מב ס"ב) פסקו דהמקדש בפני עד אחד אין חוששין לקידושיו, ואפילו שניהם מודים היה מקום להקל, אלא דחזינן למקצת רבותינו האשכזים ז"ל דחשו לספר הסמ"ג (עשין מח) בשם רא"ם, והרב ר"מ פאדוואה בתשובה מצינו דחייש אפילו בהכחשת בעל דבר כמו שכתב בסימן ל"ב, ומה שכתב הרב בעל חלקת מחוקק (שם סק"ד) שחזר בו בסימן ל"ז, בעניותי אני רואה כאן חזרה, דהא דמיקל בסימן ל"ז היינו בצרוף טעם אחר שהיה שם^(א), כל שכן בנידון דידן דהאשה ודאי מודה בקדושין במה שאמרה שקבלה הטבעת, ואף שאחר שאמרו לה ווא"ז טוש"ט דו"א ד"א זרקה הטבעת מידה בפניו, אין זה כלום, דהא דאמרינן ריש

ואין להקשות הא אמרינן בפ"ק דמכות (ו ע"א) דבשהעידו כל חד וחד תוך כדי דיבור של חברו מיקרי עדות אף שהפסקה גדולה יש בין ראשון לאחרון, הכי נמי נימא כיון שתכף שאמר לה העד מה את עושה השליכה הטבעת מידה מיקרי תוך כדי דיבור לקידושין. דודאי לא דמי, דבשלמא התם כולו סהדי לקיים דבר קאתו ומשום הכי חשבינן להו לכולהו כחד סהדותא, לאפוקי הכא דברי העד אינם מענין קיום הקידושין אדרבה לבטל הקידושין הוא בא שהרי הוא מזהירה שלא תעשה כזאת וגם אין הקדושין תלויים בדבריו של העד שאמר באותה שעה, וזה ברור⁽²⁾.

כח

חיות

הלכות נדה סימן קפח

דעת

ביאורים

מה שנגמ שור שור שור רק לקלקל שור חמור גמל והכי נמי לא איבעיא לן התם נגמ שור שור שור לא נגמ שור נגמ וכו' משום דלעולם אין מקלקלין מה דסרכיה נקט ואחאי כן נ"ל. ואפילו אם היה מקודם ד' סירונין ואחר כך חורה ורמחה שלשה חדשים על הסדר נעקר וסמ הקירוג ונקבע וסמ הסדור:

ועיקר דין וסמ הקירוג נלמד מהא דוסמ השבוע האמור בש"ס (א.) המבואר בסעיף (ל') [ו'] דודאי מטעם סירונו הוא עיין ש"ך ס"ק י"ד ומה לי סירונו לשבועות או לחדשים: (יא) מפני שהפסקת החודש השני. ודוקא שלא היו הפלגות שוות צניחיים כגון שב' חדשים הראשונים היו מלאים וצב' השניים היה אחד חסר ואחד מלא משום הכי אינה מושגת ליום החודש אבל מושגת ליום שלאחריו מפני שהוא שזה להפלגה שראתה בראשונה שמושגת לפעם אחת, אבל כשכל החדשים שווין שאז ההפלגה צניחיים ג"כ שווין ודאי מושגת לראש חודש הכי מפני ההפלגה, ולפי זה לא דק המחנר נלשונו שנקט הניזור נחדשי החמה שהן חמיד שזה, ונחשוון וכליו היה לו למינקט:

אחשה שראתה חוששת לוסת החודש. עיין ש"ך סק"ל שהריכת דעונה בינונית יוס החודש, והגאון חכס צבי בשאלות ומשובות סימן קי"ד השיגו ומורף קושיותו דלדברי הש"ך דאין מופסקין החנל צב' ראשין לומר דקסמ נשים חויין לעונה בינונית וסמס נשים חויין ליום החודש אלא ודאי דאין כאן רק וסמ

אחד ועונה בינונית היא יוס החודש, וזה אי אפשר כלל דהא לגבי וסמ החודש פסק בסימן זה סעיף ד' דכשאניו קבוע עברה ולא דקה מותרת בלא דדיקה וצעונה בינונית פסק טו בסימן קפ"ד (פ"ט) דלריכה דדיקה. ועוד הקשה דהא הרשב"א יו' מביא שמי ראויות על עונה בינונית ועל וסמ החודש ולדברי הש"ך טורח שני ראויות למה:

והנה קושיות אלו יש ליישב דבקושיא הראשונה י"ל דהא דפסק דבוסמ החודש שאניו קבוע אין צריכה דדיקה מיירי בענין שכתב הט"ו שס סק"ה שיש לה כבר וסמ קבוע אלא שצינמה עכשיו בוסמ חדש שלא קבעמו ג' פעמים דאף אשה שיש לה וסמ צריכה לחוש לוסמ שאניו קבוע כמו שכתב הטור (דף נח ע"א) הביאו הט"ו בס"ק י"ח לענין אם ראתה בראש חודש וראש חודש וכו"ה לחודש וכו' עיי"ש דאז אינה צריכה לחוש מטעם עונה בינונית רק מטעם יוס החודש משום הכי אינה צריכה דדיקה כיון שאניו קבוע מה שאין כן בשאין לה וסמ כלל דאז איצריכה לחוש מטעם עונה בינונית ודינו כוסת קבוע ולריכה דדיקה ומטעם שכתב הר"ן (מי' נדה טו. ד"ה והוא, שטעות בהלכות ד: ד"ה וגרסינן) על עונה בינונית משום ד"וכי לעולם לא תראה":

ומבטעם זה הולך הרשב"א להביא שמי ראויות דהיינו ליום החודש שאניו

קבוע אף במקום ללא שייך עונה בינונית כגון כיס לה וסמ אחר קבוע וכן הולך להביא ראייה במקום דשייך טעם דעונה בינונית כגון שאין לה וסמ שחיהא אסורה מטעם עונה בינונית דהוי דינו כוסת קבוע כדמוכח מהרשב"א שהביא ראייה שצעונה בינונית אסור לנא עליה עד שישאלנה כמו בוסת קבוע והוא מטעם שכתב הר"ן משום ד"וכי לעולם

ראיותיה אלא שלענין חשש וסמה בתחלה הוא שוה לדילוג שאינה חוששת אלא מראש חודש לראש חודש הסמוך לו כגון שראתה בראש חודש ניסן חוששת [יח] לראש חודש אייר ואם לא ראתה עד ראש חודש סיון חוששת לראש חודש תמוז הסמוך לו ואם לא ראתה בראש חודש תמוז אינה חוששת לראש חודש אב אף על פי שהם הפלגת שני חדשים כעין ההפלגה הראשונה (יא) מפני שהפסקת החודש השני [טז] ביטלה ראיית החודש הראשון וראיית החודש השלישי היא התחלת וסמ וחוששת לראש חודש הסמוך ולא יותר:

אין האשה קובעת לה וסמ אפילו ראתה שלשה ראשי חדשים זה אחר זה אלא אם כן יהיו כולם בעונה אחת ביום או בלילה ואם ראתה שלש פעמים ביום והרביעית בלילה או שלש פעמים בלילה והרביעית ביום חוששת ביום ובלילה מפני חשש הוסת הראשון ומפני חשש השני שהוא האחרון ואם ראתה פעמים ביום ופעמים בלילה שלא על הסדר (ולא קבעה אחד מהן שלש פעמים) או שתראה הראשונה ביום ושלש האחרונות בלילה או הראשונה בלילה והשלש אחרונות ביום או שלש בזה ושלש בזה חוששת לאחרונה בלבד:

הגה (יב) האשה שראתה [כ] מושגת לוסת החודש ולהפלגה שמושגת לי' כ' צאייר כשראתה צ"ח אייר משום ההפלגה שהיה לה מכ' ניסן לר"ח אייר אלא ודאי דהוא מטעם כיון דלא יכול לחשוב זה רק בראתה צ"ח אייר והוא לא חשיב רק מה דלריכה לחוש בין ראתה בין לא ראתה:

וגם מה שהקשה דהיאך נתפוס החנל בשני ראשין גם כן לא קשה מידי לא מיבעיא אם נאמר דעונה בינונית היא יוס ל"א לראייתה בודאי לא קשה מידי דקסמ נשים חויין מתמת גרמת יוס החודש וכשעבר יוס החודש ולא ראתה צריכה לחוש ליום ל"א משום עונה בינונית שהוא מטעם שכתב הר"ן ד"וכי לעולם לא תראה", ואפילו אם נאמר דעונה בינונית הוא יוס ל' לראייתה גם כן לא קשה מידי דיש לומר דהכי קים להו לחז"ל דאיכא נשי דוסתיהו מתמת גרמת יוס החודש ואיכא נשי דוסתיהו מתמת גרמת יוס הפלגה חדע דהא מהאי טעמא מושגת לעולם לשניהם כמו שכתב הרב כאן ורוב המפליגין אין מפליגין יותר משלשים יוס ומשום הכי מושגת ליום החודש ולעונה בינונית שהוא מטעם הפלגה כנ"ל:

אמנם צהא שכתב הש"ך דעונה בינונית הוא יוס ל"א נראה עיקר כדבריו, ומה שהקשה החכס צבי דחכמים אמרו ל' יוס ולא ל"א לא קשה מידי דודאי אם היו אומרים דמושגת ליום ל' היה משמע דהתששא ביום

חידושים

החודש והיא היא רק ב' טעמים יש ביום החודש א' מטעם גרמת יוס החודש ב' מטעם עונה בינונית שהוא מטעם הפלגה, ונפקא מינה באם ראתה בינתיים או שיש לה וסמ אחר קבוע דאז אינה חוששת ליום החודש מטעם עונה בינונית רק מטעם יוס החודש ומותרת בעבר וסמה ולא בדקה כיון שאניו קבוע, ואם אין לה וסמ ולא ראתה בינתיים אז החשש הוא ביום החודש גם משום עונה בינונית ודינו כדיון וסמ קבוע כדלעיל. והט"ו כתב דחוששת ליום החודש וגם ליום ל' שהוא עונה בינונית, ועיין ביאורים שכתבתי דהעיקר דעונה בינונית הוא יוס ל"א:

הגהות והערות

[טז] וכן הוא גם בס"י זה שם: [יז] תוכן דברי החכם צבי דבריש שער ג' (ח.) כתב הרשב"א שחוששת אף לוסת שאניו קבוע, ולהלן (ט.) הוכיח שיש קביעות לחודש, וממילא ידעינן גם דחוששת לה בפעם אחת כנ"ל שחוששת לוסת שאניו קבוע, וכ"כ בפירוש גבי וסמ הפיהוקין (יד.) (ומובא בשו"ע סוף סכ"א.) ועם כל זה הוצרך להוכיח עונה בינונית (טו.) ומוכח דשני דינים הם: [יח] ד"גהי דהא דאמר וכו', כן נראה דצ"ל: [יט] כן היא גירסת הר"ח (מובא בתוספות שם ד"ה ימי.) וגירסת רש"י כ' יום, עיי"ש: [כ] לפי החשבון צ"ל ל"ב, וכ"כ בחידושים ס"ק כב:

אך הא קשה לי דנתי יח' דלמר בש"ס שלשים יוס יכול לפרש דכוונתם על חודש דקסמ חודש הוא ל' יוס, אבל איך יפרנס הא דאיכא למאן דלמר נדה דף ט' (ע"ב) דעונה בינונית כ"ג יוס מטעם דלא חשיב ימי טומאה עיי"ש אלמא דימים קחשיב ולא חודש דלפעמים כן ולפעמים כן. על כן נראה צדור כדעת הט"ו והתכס צבי דיוס ל' לא היינו יוס החודש:

ולענין קושית הש"ך דמה שהקשה דהרמב"ן והרב שרנו לפרש לנו החששות אמאי לא פירשו החשש דעונה בינונית ועוד הקשה דלמאי הולך לומר דמושגת לראש חודש אייר משום וסמ החודש הא בלאו הכי מושגת לראש חודש אייר משום עונה בינונית, לא קשה מידי דהא הם איירי שראתה בראש חודש ניסן וכו' צו דאז נחנבל בראש חודש אייר החשש דעונה בינונית מטעם ד"וכי לעולם לא תראה" דהא כבר ראתה צב' ניסן (ועיין מה שכתבנו לקמן ס"ק י"ג), ולא קשה גם כן קושית הא' שהקשה דהרמב"ן והרב רנו לנאר צהנך גוויי דמושגת לשניהם בין לא ראתה בין ראתה ועונה בינונית נחנבל כשראתה צניחיים. חדע דהא לא חשיב גם כן

שמושגת לי' כ' צאייר כשראתה צ"ח אייר משום ההפלגה שהיה לה מכ' ניסן לר"ח אייר אלא ודאי דהוא מטעם כיון דלא יכול לחשוב זה רק בראתה צ"ח אייר והוא לא חשיב רק מה דלריכה לחוש בין ראתה בין לא ראתה: וגם מה שהקשה דהיאך נתפוס החנל בשני ראשין גם כן לא קשה מידי לא מיבעיא אם נאמר דעונה בינונית היא יוס ל"א לראייתה בודאי לא קשה מידי דקסמ נשים חויין מתמת גרמת יוס החודש וכשעבר יוס החודש ולא ראתה צריכה לחוש ליום ל"א משום עונה בינונית שהוא מטעם שכתב הר"ן ד"וכי לעולם לא תראה", ואפילו אם נאמר דעונה בינונית הוא יוס ל' לראייתה גם כן לא קשה מידי דיש לומר דהכי קים להו לחז"ל דאיכא נשי דוסתיהו מתמת גרמת יוס החודש ואיכא נשי דוסתיהו מתמת גרמת יוס הפלגה חדע דהא מהאי טעמא מושגת לעולם לשניהם כמו שכתב הרב כאן ורוב המפליגין אין מפליגין יותר משלשים יוס ומשום הכי מושגת ליום החודש ולעונה בינונית שהוא מטעם הפלגה כנ"ל:

אמנם צהא שכתב הש"ך דעונה בינונית הוא יוס ל"א נראה עיקר כדבריו, ומה שהקשה החכס צבי דחכמים אמרו ל' יוס ולא ל"א לא קשה מידי דודאי אם היו אומרים דמושגת ליום ל' היה משמע דהתששא ביום

החודש והיא היא רק ב' טעמים יש ביום החודש א' מטעם גרמת יוס החודש ב' מטעם עונה בינונית שהוא מטעם הפלגה, ונפקא מינה באם ראתה בינתיים או שיש לה וסמ אחר קבוע דאז אינה חוששת ליום החודש מטעם עונה בינונית רק מטעם יוס החודש ומותרת בעבר וסמה ולא בדקה כיון שאניו קבוע, ואם אין לה וסמ ולא ראתה בינתיים אז החשש הוא ביום החודש גם משום עונה בינונית ודינו כדיון וסמ קבוע כדלעיל. והט"ו כתב דחוששת ליום החודש וגם ליום ל' שהוא עונה בינונית, ועיין ביאורים שכתבתי דהעיקר דעונה בינונית הוא יוס ל"א:

ביאורים

וריש ירחא וכו' בירחא וריש ירחא דאמרינן דמיס ימיריס הוא דאחוספו
זה עכ"ל הש"ס:
וברב הרמב"ן בחמש שיטות וז"ל וקשה מאי מקשה הא נדה ופחה לכולי
עלמא מכ"ז מניין כהן ועוד דלמלא משום ז' זימני קמאי קרי לה

וימי נדוטה, ומירין דקושית הש"ס הכי
הוא דריש ירחא וריש ירחא וריש ירחא דנקט לאו
בוסת של יום החדש מיירי רק בוסת
הפלגה של ל' יום כן וזינן דחזאי גם
בה' בירחא ומה' בירחא לריש ירחא ליכא
רק הפלגה של כ"ה יום ואפילו הכי

מניין מריש ירחא וחספינן ההפלגה מל' יום ועל כרחק לריין לומר הטעם
כיון דנהפלגה הג' היה הפלגה של ל' יום איגלאי מילתא למפרע דגם
הפלגות קמיייתות של ל' היו ורביית ה' בירחא לא מפסקה, וזוה מייתי רב
פפא סיעתא למלתיה דאס יש לה וסמ לכ"ז יום והרמיקה רבייתא לכ"ז
דמויין מכ"ז ולא אמרינן דנהי שרחתה גם בכ"ז מכל מקום כיון שרחתה
גם בכ"ז יש לה למנות ההפלגה מיום הכ"ז ועל זה מייתי סיעתא מהכא
דכמו שראיית ה' בירחא לא מפסקא כן ראיית כ"ז גם כן לא מפסקא ומכ"ז

מניין, ועל זה משיב רב הונא צריה דרב יהושע לא כגון כו' היינו שמקודם
סתר דינו דהיינו באס היה הפסקה בהפלגות ראשונות ודאי דלא חשבינן
הפסקה כן מהפלגה הראשונה דזה נקרא ממעין פתוח כיון שהיה
הפסקה בהפלגות הראשונה רב דמיירי צריש ירחא וריש ירחא וכו' ה

בירחא וריש ירחא דהפסקה היה בהפלגה שלישיית או צמר רוצא קמא שדין
לה וזה נקרא ממעין פתוח והיו גילוי מילתא מהראשונות על השלישית
שראית הפסקה לא היו רק חוספת דמים, ולענין דינא דרב פפא ממילא
ליכא סיעתא דשאי הכא דרחתה גם ביום הראשונה לראות זו דהיינו צריש
ירחא מה שאין כן דינא דרב פפא דלא חזאי ביום הראשונה לראות אינה

מושטת רק ליום הראשונה והוא הדין דהו' מל' למדמי מכאן זה סיעתא דרב
פפא אפילו אי נימא דמיירי נחזאי ריש ירחא וריש ירחא רק משום דפליג
גם אדין זה דרב פפא משום הכי סתר מקודם דינו עכ"ל בשינוי לשון ומוספת
ביאור:

והר"ן צחידושיי כתב וז"ל וקשה דהיאך מוכח מכאן דכדמעיקרא נקטה הא
אפילו אי סימא דלנקמיה נקטה הרי ראיה היא לראות צריש ירחא
דנכך הומוקה לראות אחר ראית ה' בירחא צריש ירחא ומחוקת רב פפא
ורב הונא כהן אינו רק אס נאמר דכי הדרא נקטה אס היא מופלגת כנעין
הפלגה שהיתה רגילה זו בתחלה וכן הא היתה רגילה כך לראות אחר ה'
בירחא צריש ירחא, ומירין דמיירי כגון שהומוקה כבר בהרבה פעמים לראות

מריש ירחא וריש ירחא וכוונתו על וסמ הפלגה של ל' יום ואחר שהומוקה
ראתה ז' פעמים גם בה' בירחא ומניין מריש ירחא ואינה חוששת כלל לה'
בירחא ואי דלנקמיה נקטה מה' בירחא יש לה למנות עכ"ל בשינוי לשון לפרש
דבריהם:

וביבחר דנצרייה דהש"ס בוסת הפלגות מיירי ובהיות כן מוכח דאס היתה
הפסקה בהפלגה ראשונה אף שבהפלגות האחרונות היה צלי
הפסקה לא אמרינן מחמת הפלגות השניות איגלאי מילתא דראית הפסקה
חוספת דזה היו ממעין פתוח דלא קבעה דהלכתא כרב הונא צריה דרב יהושע

ל' אכל באמת איפכא מלינו בנדה דף ט' דעונה בינוית הימים שאינה חוששת
נהן לראיה קחשיב דהא פליגי התם דחד אמר ל' יום וחד אמר כ"ג יום
וקאמר התם דמר חשיב ימי טומאה וימי טהרה ומר חשיב רק ימי טהרה
אלמלא דהימים שאין חוששת בהן קחשיב וממילא ביום ל"א היא חוששת.

ואדרבה משס ראה לדבריו דכיון דמ"ד
כ"ג יום הוא מטעם דחשיב רק ימי
טהרה ואס נאמר דביום ל' דרבה לראות
לא נשאר בימי טהרה רק כ"ג יום דביום
ל' כבר היא טמאה אלא ודאי דל' יום
מתחילת ראה לתחילת ראה קחשיב.

ובזה נפתק גם כן קושית החכם צבי שהקשה על הש"ך דמי לחשך כאן לחשוב
יום הראשון של הראיה ולא יום הב' דהא בש"ס הכי קחשיב כיון דחשיב ימי
טומאה וימי טהרה אלמלא דחשיב יום הראשון ולא יום האחרון כנ"ל:
ומה שחמה הש"ך על העטרת וזב שכתב דיום ל' אינו נעקר צעטס אחת
יפה תמה דתמיד היא חוששת ליום ל' אפילו אס עקרתו הרבה

פעמים ולא ראתה ט:

(יג) חוששת בא' באייר. כתב הט"ו בס"ק י"ו דפשוט דגם כאן חוששת
ליום א' דראש חודש אייר משום עונה בינוית עד לא ידעתי למה
יקטור דברי עזמו כו'. מאד תמהתי דנכאן מיירי שרחתה גם ככ' בניסן ודאי
לדקו דברי הב"ח דאין חשש לעונה בינוית רק לאחר ל' יום מראיה הפמוכה
דהיינו שתפסור ל' יום מכ' ניסן, ולא מצעיל לדעת הב"ח הביאו הט"ו בס"ק
(כ) [י"ח] דנכל וסמ הפלגה כשהפסיקה צריאה היו החשבון מהראיה
הפמוכה ודאי דאף לענין עונה בינוית הדין כן, רק אפילו לדעת הט"ו דפליג
סמ מכל מקום צעונה בינוית דהטעם הוא כמו שכתב הר"ן (סס) משום ד"וכי
לעולם לא תראה" ודאי דהחשבון מהראיה הפמוכה וזה פשוט ואין לריין
לפנים כב' ודקו דברי הב"ח:

(יד) ראתה בא' באייר. עיין ט"ו ס"ק י"ח ודבריו יש בהן קצת מקושי
ההבנה ואנארה לפענ"ד נקולר, דדעת הב"ח הוא דכל שיש חשש שני
וסתום דהיינו וסמ הפלגה ווסת החדש ווסת אחד נקבע צבי פעמים ווסת
האחר לא נקבע רק פעם אחת אינה חוששת רק להוסת שנקבע צמתי פעמים
ודוקא כשלישית יש קביעות זוה חוששת לשניהם אבל כשאחד נקבע צומר
הוא העיקר ואינה חוששת שוב לשני, וכדי שלא יקשה עליו מדברי הטור הביאו
הט"ו שכתב באס ראתה צראש חודש וראש חודש וכו' צמוד וראש חודש
דחוששת גם לכו' צמוד יבצאר צמון (סקט"ו) א"ה. והרב כאן ודבריו משה
חולק עליו וסובר דכל זמן שלא נקבע אחד כדינו חוששת לשניהם אף שוסת
אחד נקבע יומר:

עוד חלק הט"ו עם הב"ח שהצ"ח סובר בוסת הפלגה וקירבה ראיותיה
שמניין ימי הפלגה מיום הראיה השניה והט"ו סובר דמויין לשניהם,
וכדי לבאר מחלוקתן אעתיק הא דאמרו בנדה ל"ט (ע"ג) גבי מחלוקת דרב
פפא ורב הונא צריה דרב יהושע בענין אי נקטה כדמעיקרא או דלנקמיה
בהרמיקה ראיותיה, ומקשה הש"ס אלא הא דאמר ריש לקיש אין אשה קובעת
וסמ בימי נדוטה ור' יוחנן אמר קובעת הכי דמי לאו כגון דחזאי ריש ירחא
וה' בירחא [וריש ירחא וה' בירחא] כגן והשטא חזאי בה' בירחא וצריש ירחא
לא חזאי אלמלא מריש ירחא מניין כהן אמר ליה לא כגון דחזאי צריש ירחא

חידושים

ניסן ובכ' בו ובט' באייר ובכ' בו ובכ"ט ל' בו כולי עלמא מודו דקבעה לה
וסת מכ' לכ', ואם הפסיקה באמצע הפלגה ראשונה כגון שראתה בר"ח ניסן
ובי' בו ובכ' בו ובט' באייר ובכ"ט באייר כולי עלמא מודו דלא קבעה וסת,
רק כשהפסיקה בהפלגה האמצעית פליגי הרב בהג"ה והש"ך. והט"ו פוסק
כהרב ועיין ביאורים:

[כ*] אחד באייר. כתב הט"ו דחוששת גם ליום א' דראש חודש אייר משום
עונה בינונית. ועיין ביאורים כה' דכאן שראתה בכ' בניסן ליכא חשש דעונה
בינונית: [כא] חוששת ט' באייר. הש"ך חולק וס"ל דאינה חוששת כיון
שראתה בראש חודש אייר. כטן וראתה בט' בו שהיו שני הפלגות הראשונות
בלי הפסקה בינתיים ובאמצע הפלגה השלישית הפסיקה כגון שראתה בר"ח

הגהות והערות

על הא דחוינן דראית ה' הראשון אינה מפסקת את חשבון ההפלגה הראשונה
(שמר"ח לר"ח), כן נראה תוכן כוונתו. ועיין בריטב"א: [כז] ה"שון מגומגם, ואולי
צ"ל "דלא חשבינן ההפלגה מהראיה הראשונה" כלומר שכיון שהפסיקה בה' הראשון
לא חשבינן הפלגה מר"ח הראשון לר"ח השני, אלא מה' הראשון לר"ח השני, או
"דחשבינן הפסקה בהפלגת וכו'" כלומר דראית ה' הראשון נחשב להפסקה ומפסיק
חשבון ההפלגה הראשונה כנ"ל: [כח] תוס' דבריו שם נראה, דהא לכו"ע שיעור
ההפלגה הוא כמקודם דהיינו כ"ב ימים, ולא נחלקו אלא מאימתי מונין אותן אי
מהראיה האחרונה דהיינו מכ"ז או מזמן שהיתה ראיה לראות דהיינו מכ"ב. וכיון
שכן כאן לכו"ע חוששת לריש ירחא (שהוא כ"ו לה' בירחא) כמו הראיות הקודמות.
ומאי ראה איכא כרב פפא דכמעיקרא נקטינן הרי לגבי זה כו"ע מודו: [כט] כנראה
חסר כאן יואם לא ראתה בר"ח אייר: [ל] שפי החשבון צ"ל ובכ"ח וכן להלן:

כאן דמי לחשך לחשוב ראיה אחת מכלל השלשים יום ולא השנייה, כן הוא בחכם
צבי. לחשך משלשן לחש (כן פירש הערוך בהא דברכות ה:) ואם לחשך אדם לומר
וכו'. ועיין עירובין דף צא ע"א חוספות ד"ה מי) שהוא דרך אמירת סוד, כלומר
מי גילה לך סוד זה לכלול בחשבון השלשים יום רק יום התחלת הראיה שעברה
ולא יום התחלת הראיה הבאה, או להיפך, אלא שניהם בכלל השלשים:
[כ] פירוש אין צריך לדקדק יותר. כן פירש הערוך על לשון זה בב"מ דף טז ע"א:
כגן הוא בגמרא: [כד] פירוש רש"י מדקרי לפעם ג' תוך ימי נדה אלמלא לפי
חשבון הראוי מניין: [כה] היינו מיום שראתה באמת וא"כ תיקשי נמי לר"פ:
כזן הרמב"ן לשיטתו (המובא בתורה לעיל סק"ו) דבהפלגה ג"כ סגי בג' ראיות
שהן ב' הפלגות, ולכן כאן מר"ח הראשון עד ר"ח השני הוא הפלגת שלשים, ואח"כ
מה' השני עד ה' השלישי הוא הפלגה נוספת של ל' וקובעת וסת לל', והדין הוא

באר הגולה קמו

ג"פ כל מה שראתה ולא נמוחו כלל שוב אינה זריכה לבדוק מה שהיא רואה אח"כ כדרך זה שהרי התוקה שדברים אלו אינן הם רק באים ממכה שבגופה ודוקא באשה שיש לה וסת [כג] ושלא בשעת וסתה כמו שנחבא גבי מכה לעיל סי' קפ"ז :

ו' במה דברים אמורים שצריך בדיקה ושרייה במפלת כמין [כר] קליפות ושערות אבל חתיכת דם אע"פ שקשה ואינו נמוח בטמאה ש"ו"א שגם לזה צריך בדיקה [כה] בשרייה אם היא חתיכה קטנה כשיעור שפופרת הקנה [כו] דק שבדקים :

קפמ דיני אשה שיש לה וסת קבוע ושאיין לה וסת קבוע וכו' ל"ד סעיפים:

א כל אשה שאין לה וסת קבוע ח' חוששת ליום לי' לראייתה שהיא עונה בינונית לסתם [א] נשים

הלכות נדה קפח קפט

דבכהאי גוונא לא אמרינן סתם מכה מו"א"ה דם כיון שעלה עליה גלד ולא הינה מו"א"ה דם וכי לעולם תהיה מו"א"ה דם וכי אין המכה עשויה להתרפאות לעולם) : [כג] ושלא בשעת וסתה. פירוש דרמ"א לא סמך על חוקה זו שהתוקה שבדברים אלו אינן הם אלא צריך חוקה לאורח זמנו כל דהיינו באשה שיש לה וסתה וראתה דברים אלו שלא בשעת וסתה דמסתמא אינו דם נדה לאורח זמנו כל שעל חוקה זו לנדה סמך המרדכי"ה להמירה אף בדם גמור אס' יש לה מכה שאינה ידוע אס' מו"א"ה דם כלעיל סי' קפ"ז"ה אלא דאין לא קי"ל כהמרדכי אלא כש"ג זד אחר להקל כמ"ש שם ומשום הכי נמי סמך רמ"א כאן על חוקה משום שיש זד להקל בבדיקה ג' פעמים שהתוקה שבדברים אלו אינן הם (כרמי ופלתי"ה) והאפי רנרבי והש"ך"ה מקילין אפילו בשעת וסתה כיון דוסמות דרבנן :

[כר] קליפות ושערות. שזרקן מוכתח עליהן שהן צריה בפני עצמן שאין דרך דם להמייבש ולעשות אורות כאלו וכמין עפר נמי אין דרכו של דם להמייבש וללאת נפרך כעפר אלא שלפעמים נעשה כן דרך מקרה ולפיכך צריך לבדוק בשרייה וכשלא נמוחו אגלמי מילתא דלאו דם הוא אלא צריה בעלתא הוא וכשנמוחו ע"כ לאו צריה נינהו אלא דם היה ונתייבש דרך מקרה ונעשה כן אצל דם יש דלמלא אפילו לא נמוח נמי דם הוא וטמא עכ"ל הרשב"א בתורת הבית ובמשמרת הבית"ה :

[כה] בשרייה. דכל דם יש שאינו נמוח אינו דם אלא צריה כדרך ששנינו גבי שערות וקליפות ועפר (הרו"ה"ה ר"ש"ה) וכחז"ל הרשב"א דבירושלמי מוכח כסבירא הראשונה וכן דעת הש"ע שהביא סבירא הראשונה בסתם והאחרונה בלשון יש אומרים דס"ל עיקר כסבירא הראשונה (מנחת יעקב"ה) :

[כו] דקה מן הדקה. דמדקיי"ל"י רואה בשפופרת טהורה שמעינן דבשפופרת אין זה פתיחת קצר כלעיל"ה אלא דשיעורא דשפופרת גופא לא אחפרש לן אס' עז או דק הילקן אוליין לתומרא ולא מטהרין אלא כשיעור שפופרת דק שבדקים (ג"מ) :

50 ה' נדה סי' תשלי"ה : 51 סק"ד : 52 ס"ק ט"ז : 53 ג' ע"א : 54 בהשגות לבעה"ב שער הפרישה : 55 ס"ק י"ז : 56 ס"ק י"ג : 57 ג"א ע"ב : 58 סעיף ג' : 1 פ"ה ה"ו : 2 ב"ז ש"ב כ"ו ע"א : 3 אות כ"ג : 4 סעיף א' : 5 שער האותיות אות ק' ה' ביאה : 6 ס"ק י"ז : 7 סי' קי"ד : 8 סק"א : 9 ט"ו ע"א : 10 שם ד"ה בתוך : 11 י"ב ע"א ד"ה בתוך : 12 סק"ל : 13 פ"ב הי"ב :

קונטרס אחרון

⤴ (א) ול' יום אלו כו'. כן הוא לשון הרמב"ן בהלכותיו (פ"ה הלכה ה') והלשון מורה בפשיטות דהוא יום לי' מראיה הראשונה ליום לי' מקרי מלי"א ללי"א בלשון הרמב"ן (שם הלכה כ') והוצא בטור וכן דעת כל האחרונים והש"ך יחידאה הוא בפירוש הש"ע :

הלכות נדה קפט

ב טור וכ"כ הרשב"א ממשנה דאין אשה קובעת לה וסת עד שקבעה לה ג"פ ס"ג דס"ג וכ"כ החו"ס דס"ד ושאר פוסקים דג"ה אמרו רמב"ם וכו' ג' שם במשנה הימה למודה לראות וכו' והשתה וכו' זה היה אסורים * קלי"א מ"ז ג'

נשים ואם יש לה וסת קבוע מזמין ידוע מכ' לכ' או מכ"ה לכ"ה הורששת [ב] לזמן הידוע :

ב י כיצד קובעתו כגון שתראה ד' פעמים וביניהם ג' זמנים שוין כגון שראתה [ג] היום ולסוף כ' יום פעם אחת ועוד לסוף כ' יום ועוד לסוף כ' יום וזה נקרא וסת ההפלגות ולכך צריכה ד' ראיות שראיה ראשונה אינה מן המניין לפי שאינה בהפלגה

י ואפילו קודם שקבעתו בשלש פעמים חרששת שמיד אחר שראתה פעם אחת לסוף כ' חרששת מכאן ואילך [ד] כשיגיע כ' וכן בראיית הימים שהיא

קמו

לחדש

14 סעיף ב' : 15 סעיף י"ד : 16 סעיף ב' :

קונטרס אחרון

י ועיין משנת חכם זבי סי' קי"ד שהרבה להשיב על הש"ך תשובות נולחו רק לשון הרמב"ן שבהג"ה סעיף י"ג שהוא עיקר בנין הש"ך וסודו אין די השיב ב"ש החכם זבי אטו כי רובלא כו' כיון שגא למשוג צפרוטוט כל החששות שהזמין כבר בפירוש :

אבל צאמת כל מעיין בהלכות נדה להרמב"ן יראה לעין דלא ס"ל כלל דין עונה בינונית לפרוש מצעלה אלא לבדיקה ותביעה אחר העונה או ביום העונה ומוך עונתה היינו לפי יום העונה כמבואר בהדיא מ"ש בפ"ב הל' י"ב וע"ש בפ"ה הלכה ג' ג' ד' ה' ו' דמשמע בהדיא שם דשלא בתוך ימי עונתה מותרת בבדיקה ולא חילק בין יום העונה או אח"כ (והטור וש"ע סימן קל"ז) שהעמיקו לשוננו שפ"ב הל' י"ב סמכו על מ"ש בסי' קפ"ד (קפ"ט) וכן במרא' ופירש"י מיירי בבדיקה ותביעה אלא דהרשב"א' כתב על פירש"י ושמעינן מיניה כו' דמשמע ליה הכי אצל רש"י ע"כ לא ס"ל הכי דהא רש"י ס"ל דאפילו יש לה וסת חוששת לעונה בינונית כמ"ש הר"ן בחידושו בפ"ב דשעשו"ה ובביתא דף ס"ד מ"א בהדיא (היתה למודה לראות כו') ושינתה (כו') מי"ת ואילין הותרו כולן אפילו י"ז ו"ח חדש שלאחריו שהיא עונה בינונית לכ"ע ואף הרמב"ן שנהלק על רש"י צוה מודה ליה שאס' לא ראתה בשעת וסתה חוששת לעונה בינונית כמ"ש הר"ן שם משמו ולמה השמיט דין זה בהלכותיו ואדרבה סתם וכתב צמח צד בר חנה אלא דגם יש לה וסת בעיא בדיקה אחר הוסת א"כ ליכא נ"מ דאין זה כלל. ובמשמרת הבית לא נסתייע מהרמב"ן אלא לענין עיקר חשש עונה זו ולענין פירוש הוסת דאינו כמ"ש בבדק הבית' אלא כמ"ש בתורת הבית הארוך' מדע שהרי נסתייע גם מפירש"י ורש"י ס"ל הכי אף יש לה וסת וגם בעיקר יום העונה לא סבירא ליה לרשב"א כרש"י דלרשב"א הוא יום לי' כמ"ש החכם זבי וכדעת כל האחרונים ורש"י ס"ל דהוא יום לי"א לפי מה שהבינו החו"ס בלשונו שכתב חזוין לסוף עונה דהיינו יום לי"א ומשום הכי כתבו החו"ס דף י"ב ע"ב"י בפשיטות דמדי חדש אינה זריכה תביעה ואס' יום העונה הוא יום לי' ואין היתר אלא קודם לכן לא שייך לשון מדי חדש כיון שיום א' וכ"ט הם כחדש אחד שאין חדש פחות מכ"ט יום וכן הבינו החו"ס בלשון רש"י (דף ט' ע"ב) ד"ה ימי טומאה כו' דכ' יום הם ימי טהרה ואינה רואה ביום כ' דל"כ יום טמא הוא כיום ראשון ומשום הכי לא כתבו החו"ס דצריהם בלשון פלוגתא על רש"י. ובצאת לרמב"ן ורשב"א דוחק ליבז לשון כו' או כ"ג ימי טהרה שצמח"ה שם. ועיין רי"ף ומגיד משנה"ה דהר"ף והרמב"ם לא ס"ל כלל דין עונה בינונית וכן דעת הראב"ד"ה וכן דעת הרא"ה"ה" ו' אף ברש"י ורמב"ן לא הוזכרה פרישה כלל רק ברשב"א ונמשך אחריו הטור וש"ע והלקין אף למחזיקי ביד המקילין כיון שהיה להם על מה שיסמוכו בפרט להקל בצדיקי סופרים ומה שהעמיק הטור לשון הרמב"ם (הל' כו' ו"א) (ונמשך אחריו רמ"א סעיף י"ג) אע"ג דס"ל כרשב"א ל"ק"ה שנודע דרכו בצמח מקומות שמעתיק לשון פוסק אחד ככתבו ובלשונו בצביל חדושי דברים שז' אע"פ שיש בכלל דבריו איזה פירוט אחד דלא ס"ל הכי וסמך על מ"ש כבר דעתו בפירוש בפרט וככה עשה כאן בסוף לשון הרמב"ן גבי המשיכה לראייתה כו' ולמדו חתלתו מסופו וככה עשה רמ"א אחריו וכמעט אר ממ"ש בדרכי משה"ה ועיין מ"ש סעיף י"ג בהג"ה"ה מ"ש

2 סעיף ח' : 3 סעיף ט' : 4 סעיף א' : 5 ט"ו ע"א : 6 ד"ה בתוך : 7 תורת הבית ד"ה הפרישה ו' ע"א : 8 ד' ע"כ ד"ה גרוסין : 9 ע"א : 10 ב"ז ש"ב ד' ע"א : 11 ד"ה מי' : 12 שבועות ה' ע"א ד"ה הוסתות : 14 כבעה"ב שער הוסתות : 14 * בבב"ה ד' ע"א : 15 אות א' : 16 ס"ק מ"ג :

28

1 סק"א :